

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 6 του Μάρτη 1905

ΓΡΑΦΕΙΑ Όδου Οικονόμου: αριθ. 4 — ΑΡΙΘ. 138

ΟΙ ΑΝΑΙΣΧΥΝΤΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΕΡΥΘΡΙΑΣΤΟΙ

Άσκημα τὰ κατάφερε ὁ Βασιλιάς τῆς Ρουμανίας· καὶ γι' αὐτὸ τοῦ ριχτήκανε στὰ γιομάτα οἱ Ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες. Ἐπρεπε ὁ καλότυχος πρὶ μιλήσει, νὰ στείλει τὸ λόγο του ἐδῶ, νὰ τὸν ἐπιθεωρήσει ὁ κ. Κανελλίδης κ' οἱ συντρόφοι του, νὰ σβήσουν ἀπὸ μέσα ὁ,τι θὰ τάραιε τὰ νεῦρα τῶν Ρωμιῶν, νὰ προστέσουν ὁ,τι θὰ μᾶς εὐχαριστοῦσε, κ' ἔπειτα, ἔτσι μὲ τὴν ἀδειά μας, νὰ ποῦμε, νὰ τοῦ τότε στείλουν γιὰ νὰ μιλήσει ἀπὸ τὸ βήμα τῆς Ρουμανικῆς Βουλῆς γιὰ στρατοὺς καὶ γιὰ Μακεδονικὰ δνεῖρα.

Οἱ ἀναίσχυντοι καὶ ἀνερυθρίαστοι ὑπουργοὶ τῆς Ρουμανίας—εἶπε ὁ κ. Κανελλίδης—ποῦ ὑπαγόρευαν τέτιο λόγο ἀδιάντροπο στὸν Κάρολο!.. Βέβαια, ἀναίσχυντοι καὶ ἀνερυθρίαστοι, ποῦ δὲ ντρέπονται καὶ δὲν κοκκινίζουνε νὰ μιλάνε γιὰ στρατοὺς ὀργανωμένους, καὶ σὲ ποιούς; Σὲ μᾶς, ποῦ χτὲς ἀκόμα βγήκαμε κορδονοστεφανωμένοι ἀπὸ τὸν ἐκλογικὸ ἀγῶνα· σὲ μᾶς, ποῦ ἔχουμε τοὺς περισσότερους στρατιωτικὸς βουλευτᾶδες τοῦ κόσμου· σὲ μᾶς, ποῦ μεταχειριζόμαστε κάθε λίγο καὶ τοὺς στρατιωτικὸς ἀκόμα προδισμοὺς γιὰ τὶς κομματικὲς ἀνάγκες μας· σὲ μᾶς, ποῦ ξοδέψαμε τὰ μαλλοκέφαλά μας ἀπὸ τότες ποῦ λευτερωθήκαμε γιὰ νὰ μὴν ἔχουμε σήμερα στρατό.

Ἀναίσχυντοι καὶ ἀνερυθρίαστοι ποῦ σαλιαρίζουνε γιὰ Μακεδονίες—ἀκούτε κεῖ!—σὲ μᾶς, ποῦ χτὲς ἀκόμα ἀποφασίσαμε νὰ νοῖξουμε τὰ μάτια μας καὶ νὰ σκεφτοῦμε πὼς ὑπάρχει καὶ Μακεδονία, ἐνῶ οἱ Ρουμάνοι κ' οἱ ἄλλοι ἀναίσχυντοι κ' ἀνερυθρίαστοι γειτόνοι μας, χρόνια καὶ χρόνια τώρα δουλεύουν ἀπάνω στὴ Μακεδονία, ὅχι μὲ λόγια καὶ μὲ ἱστορικὲς περγαμηνές, ξεθωριασμένες κι αὐτὲς ἀπὸ τὴν πολυκαιρία, ἀλλὰ μὲ ἔργα καὶ μὲ ζωὴ, ζητώντας νὰ κατακτήσουν καὶ κείνο ἀκόμα, ποῦ μπορεῖ νὰ μὴ τοὺς ἀνήκει, μὰ ποῦ τοὺς χρειάζεται γιὰ νὰ δείξουν πὼς εἶναι ζωντανοὶ ἄνθρωποι, κι ὅχι σαρακοφαγωμένοι ἀπόγονοι.

Ἀναίσχυντοι καὶ ἀνερυθρίαστοι οἱ Ρουμάνοι ὑπουργοὶ. Πάει καλά, σύμφωνοι. Μὰ τί εἶναι, παρακαλοῦμε, οἱ δικοὶ μας ὑπουργοὶ, ποῦ θὰ βάλουνε μεθαῦριο στὸ Βασιλικὸ λόγο σκέδια γι' ἀναδιοργάνωση στρατοῦ, γιὰ οικονομικὴ ἀνάρθρωση τῆς χώρας, γιὰ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ, καὶ θὰ μᾶς φουσκώσουν κι ἄλλη μιὰ

φορὰ ἀκόμα τὸ στομάχι μας μ' ἀγέρα καθουρντιστό;

Βρίζουμε τοὺς Ρουμάνους, μὰ καὶ οἱ Ρουμάνοι, μὴ σᾶς νοιάζει, θὰ γελάνε μὲ τὶς βρισιές μας. Θὰ γελάει κι ὁ κόσμος μαζί μας, σίγουρο κι αὐτὸ. γιὰτὶ ὁ κόσμος δὲν ἐχτιμάει κείνους ποῦ βρίζουνε, μὰ κείνους ποῦ δουλεύουν. Οἱ Ρουμάνοι δουλεύουνε, γι' αὐτὸ κι ὁ Βασιλιάς τους μπορεῖ καὶ μιλάει μὲ τόση ἀναίσχυντη καὶ ἀνερυθρίαστη παληκαριά.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

Τ' ὄρνιο "ΕΠΟΥΨ
(Μαλλιαρικὰ ΠΩΠ)

ΣΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Ὁ ψαρράγοι ἐχόρταστοι, μὲ τῶν ψαριῶν τὴ γνώση, ποῦ τρώτε, μ' ἀλαφρὴ κοιλιά, κάθε τρανὸ κεφάλι, φοβοῦμαι ἢ πείνα σας αὐτὴ ποτὲ μὴ δὲ στομάση. Ὅλα κι ἂν ἤθελε κανεὶς τ' ἀλαίμαργα νὰ βάλῃ κεφάλια λιμνογέννητα μπρὸς τὴν ἀλαίμαργιά σας, μικρὰ μεγάλ, θάπεφταν στὸν ἄδη τῆς κοιλιᾶς σας!

Γ. Β.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

Ἐλαβα τὶς προάλλες ἓνα γράμμα ποῦ μοῦ γράφει ἓνας νέος ἀπὸ τοὺς πιὸ προκομμένους ἐδῶ στὸ Πανεπιστήμιο. Ἐδῶσε πολὺ καλὲς ἐξέτασες, προτοιμάζει ἀνώτερες, καὶ στὸ μεταξύ διωρίστηκε καθηγητὴς σ' ἓνα νησί ὅπου ἄλλη γλῶσσα παρὰ τὰ ρωμαίικα δὲ μιλοῦνε, ἐν καὶ τὸ νησί βρίσκεται στὴν Τουρκία. Δὲ θέλω νὰ πῶ τὸνομά του, γιὰ νὰ μὴν καταλάβουνε καὶ τὸνομα τοῦ ἀνταποκριτῆ μου. Τοῦ ζήτησα ὅμως τὴν ἀδεια νὰ μεταφράσω τὸ γράμμα του· ἔβαλα ἓνα παιδί δικό μας νὰ μοῦ τὸ μεταφράσῃ· κοίταξα λιγάκι τὴ μεταφράση καὶ νομίζω πὼς εἶναι καλὸ νὰ τὴ δημοσιέψω, χωρὶς πολλὰ σχόλια, ἐπειδὴ καὶ σχολιάζεται μοναχὴ τῆς:

«2 τοῦ Δεκέβρη 1904.

Ἀγαπητὲ κύριε καὶ δάσκαλε,

Τέλια περασμένου Ἀβγούστου, ἦρθα σπῖτι σας νὰ σᾶς ἔβρω, δὲν εἶχα ὅμως τὸ ἐφύχημα νὰ σᾶς ἀπαντήσω, ἐπειδὴ λείπατε ἀπὸ τὸ Παρίσι. Συστημένος σὲ σᾶς ἀπὸ τὸν κ... τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰστιτούτου, κι ἀπὸ τὸν κ. καθηγητῆ..., ἐρχόμουνε νὰ ζητήξω ἀπὸ τὴν ἐθνοϊκὴ σας καλοσύνη μερικὲς πληροφορίες. Εἶχα διοριστῆ καθηγητὴς στὴν Ἐ. Σχολὴ τῆς..., κοντὰ στὴν..., ὅπου συγκατατέθηκα νὰ μοῦ δώσουνε μιὰ ἔδρα, τόσο ἀπὸ τὴ λαχτάρα μου νὰ γνωρίσω τὴν Ἀνατολή, ὅσο καὶ γιὰ νὰ προτοιμάσω μιὰ διδαχτορικὴ θέση, νὰ σπουδάσω καὶ τὴ νεολληνικὴ. Ἵσως ὅμως νὰ τόφερε ἡ καλὴ μου τύχη ποῦ δὲ σᾶς ἀπάντησα τότες στὸ Παρίσι, ἐπειδὴ σίγουρα θὰ μὲ βρίσκατε ἀνήξερο τῶν ἐδῶ, μπορεῖ μάλιστα καὶ λιγάκι μπερδεμένο στὰ ρωτήματά μου.

Τώρα ὅμως δὲν εἶναι πιά ἔτσι τὰ πράματα, κι ἂν ἐσεῖς χαμογελάτε γιὰ τοὺς διαταγμούς μου, ἐγὼ παρηγοιοῦμαι ποῦ γιὰ μένα τουλάχιστο, οἱ διαταγμοὶ μου εἶναι σήμερις πραγματικοί. Ἀλήθεια ποῦ ἦρθα ἐδῶ μὲ τὸν ἴσως λαθασμένο σκοπὸ νὰ μάθω τὴ νεολληνικὴ, μὰ δὲν ἔλεγα νὰ μάθω νεολληνικὲς. Τάχασα, δὲν ξέρω πιά ποῦ βρίσκουμαι, καὶ γυρίζω τὰ μάτια μου πρὸς ἐσᾶς, ἐλπίζοντας νὰ μοῦ δώσετε τὸ φάδι, τὸ φάδι τὸ ποθητό, ποῦ θὰ μ' ὀδηγήση.

Καθὼς ξέρετε, τὸ νησί... ὅπου κάθουμαι, εἶναι ἰδίως ἐλληνικό· ἄλλο δὲ μιλοῦνε παρὰ ἐλληνικά. Εἶναι ὅμως ἀφτά, μὰ τὸ ναί, ἓνας Πρωτεύας ποῦ σὰν ἀδύνατο μοιάζει νὰ τὸν πιάσῃς. Κατέχοντας ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη τὴ γραμματικὴ τῆς δημοτικῆς τοῦ Pernot, νομίζω πὼς ἐφκολα θὰ καταδάμαζα τὸ θεριὸ κατηχημένος κιάλας ἀπὸ τὶς γνωστικὲς τὶς σκέψεις, ποῦ βάζει ὁ πρόλογος τοῦ βιβλίου, καὶ ποῦ εἶναι οἱ δικές σας, ἀγαπητὲ δάσκαλε, πρόσμενα πὼς θὰ τὶς παραδέχονταν ὅλος ὁ κόσμος, καὶ δὲν

τὸ ὑποφιαζόμενον πῶς θάπολάψω καὶ τιμὴ πού διόλου δὲν τῆ γύρεβα, δηλαδὴ νὰ κατηγορηθῶ τόσο στὰ γερά. « Ἀφτῆ, μου λένε, εἶναι ἡ γλῶσσα τοῦ λαοῦ, τῶν ψαράδων ἡ γλῶσσα, ὅχι καὶ τῶν καθῶς πρέπει. Demitto auriculos ut iniquae mentis asellus. Κατεβάζω τὰ φτάκια μου σὰν τὸ φτακίε- ρικο τὸ γαϊδουράκι, πού γράφει κι ὁ Ὁράτιος. Ἀγο- ράζω λοιπὸ μιά Γραμματικὴ ἑλληνικὴ, καὶ νὰ σου ἄλλη ἀπογοήτεψη. Γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας, ἀν ἀγαπάτε, ἀπαράλλαχτα σὰν τῆ γραμματικὴ τοῦ Riemann et Goelzer, ἢ τοῦ Croiset et Petitjean! Οὔτε γιώτα δὲν ἀλλάχτηκε! Πού λοιπὸν πρέπει νὰ τὸ πιάσω τώρα τὸ πουλί, πού νὰ τὴν πιάσω τὴν περιφρημὴ τῆ γλῶσσα πού μιλοῦνε οἱ ἀθρώποι τῆς περιωπῆς καὶ τοῦ θυμοῦ; Δὲ γίνεται νὰ μὴν ἔχη τοὺς νόμους τῆς καὶ δάφτη.

— «Νὰ μὰς ἀκούτε πῶς μιλοῦμε» κάποιος μου συβουλιέει.

— «Ναί. μὰ ἐσεῖς ὁ ἴδιος δὲ μου τὸ εἶπατε πῶς ὁ δούλος σας δὲ μιλεῖ σὰν καὶ σὰς; Τὸ κάτω κάτω, πῆτε μου, σὰς παρακαλῶ, τί λογῆς μιλεῖ, λόγου χάρη, ὁ παραμικρὸς ὁ μαγαζιάτορας. Μιλεῖ σὰν πού μιλεῖ ὁ ἐργάτης, ὁ δούλος, ἢ σὰν πού μι- λεῖ ἕνας καθῶς πρέπει; Ἐχει τάχατις κάθε σκάλα κοινωνικὴ ξεχωριστὴ δική τῆς γλῶσσα;»

— «Μπορεῖτε, μου λένε, ἀπὸ τίς φημερίδες νὰ καταλάβετε, μὰ βίβαια μόνο ἀνάγια ἀνάγια, ποιά εἶναι ἡ γλῶσσα πού μιλιέται».

Καλὰ τὸ λένε πῶς μόνο ἀνάγια ἀνάγια θὰ τὸ καταλάβω, γιατί ὅλα τὰ λεχτικά τοῦ ἑλληνισμοῦ, καθαρῆουσα, κοινὴ, δημοτικὴ, γειτονιάζουν ἐκεῖ μέσα πολὺ ἀδερφικά.

Τί νὰ σὰς πῶ; Ἀπὸ ξάφνιασμα πέφτω σὲ ξά- φνιασμα καὶ στιγμὴ τῆ στιγμῆ, ὄλοένα ἡ ἀπορία μου μεγαλώνει. Ἐχτές πιά μὲ τὰ σωστά μου ἀπό- καμα, σὰ διάβασα τὴν ἀρχὴ ἐδῶ τοῦ προλόγου μιανῆς καθαρῆουσιάνικης ἑλληνικῆς ἐκδοσης (θῆναι ὅμως ἀλήθεια ἐλαφρυντικὴ περίστασις πού ἴσια ἴσια εἶναι καθαρῆουσιάνικον).

«Λαμπρὸς καὶ ἀκτινοβόλος διφρηλατεῖ ὁ ἥλιος ἐν τοῖς κυανοῖς τοῦ ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ θόλοις, ἀπει- ροπληθεῖς ἀστέρες κατασελαγίζοντες ἀπελαύνουσι τὸ ἔρεβος τῆς νυκτός, ποικιλέρυθμοι καὶ εὐανθεῖς νε- φέλαι κοσμοῦσι τοὺς ὑψηλοὺς τῆς ἀτμοσφαιρας χώ- ρους...»

Νὰ μὴ σὰς τὰ πολυλογῶ, ἀγαπητὴ δάσκαλε, προστρέχω στὴν τόσο γνωστὴ σας ἐθνοικὴ καλοσύνη,

κ' ἐλπίζω νὰ τάξιωθῶ νὰκούσω ἀπὸ σὰς μερικὲς πολύτιμες συβουλές. Τί νὰ κάμω; γιατί νεολληνικὴ ἐγὼ ποθῶ νὰ μάθω καὶ τίποτις ἄλλο.

Νὰ μὲ συμπαθᾶτε γιὰ τὸ διάβημα καὶ τὴν τόλην, καὶ νὰ δεχτῆτε, σὰς παρακαλῶ, μαζὶ με- τίς ἐφχαριστίες μου, τὸ προσκύνημα τοῦ σεβασμοῦ μου καὶ τῆς πιὸ βαθεῖας πρὸς ἐσὰς ὑπόληψῆς μου.

▲...

πρῶτῃ μαθητῆς τῆς Σορμπόννας καὶ τῆς Σκολῆς τῶν ἀνωτέρω Σπουδῶν, εὐειδέφυτος τῆς Φιλολογίας.»

Καὶ τώρα τί νὰ προστέσω* στὸ πολύτιμο γράμ- μα; Ὅτ᾽ κρατήσω τὸ πρωτότυπο γιὰ νὰ τὸ δημο- σιέψω καμιά μέρα σὲ μιά μελέτη πού καιρὸς τώρα σκοπέβω νὰ τῆ γράψω γαλλικὰ γιὰ τὸ ζήτημα. Μὲ δὺὸ λόγια σχολιάζουμε τὴ μετάφραση πού δη- μοσιέθει σήμερις ὁ «Νουμάς».

Τὴν καθαρῆουσα, μὰς τὴν ἐφτείαξαν οἱ δα- σκάλοι γιὰ νὰ σαστίσουνε οἱ Ἑβρωπαῖοι. Σαστί- ζουνε ἀλήθεια, μὰ βλέπουμε κίολας πῶς τὴν κρί- νουνε τὴν καθαρῆουσα στὴν Ἑβρώπη.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΟΒΙΔΙΟΥ

ΠΥΡΡΑΜΟΣ ΚΑΙ ΘΙΣΒΗ

Metam. IV, 55—166.

Ὁ Πύρραμος, τὸ παῖνμα τῆς ὁμορφιάς, τῆς νιότης Κ' ἡ Θίσβη, τῆς Ἀνατολῆς ἢ πρῶτῃ πρῶτῃ κόρη, Εἶχανε σπιτία κολλητὰ ἐπὶ τῆ χώρα τῆ μεγάλη. Πού ἔακουστὴ βασίλισσα τὴν ἔζησε μετ' αἰχῆ. Τῆ γνωριμιά καὶ τῆ φιλιὰ φέρν' ἡ γειτονοσύνη. Μὲ τὸν καιρὸ σπλαχναγαποῦν κίὸ γάμος θὰ εἶ γέινει Μόν' οἱ γονιοὶ δὲν ἄφθσαν' μὰ δὲν μποροῦσαν κίολα Νὰ τοὺς μπόδισουν τὲς καρδίες ν' ἀνάβουν καὶ τῶν δὺὸ τους. Ψυχὴ δὲν τῆξε κιαῖτοὶ μιλοῦν μετ' αἰσημάδια. Μόν' ὅσο σκεπαστῆ ἢ φωτιά, τὸ σκέπασμά τῆς καίει. Μιά χαρμαμάδα εὐρίσκετον εἰς τὸ μεσότοιχό τους Ἀφότου πρωτοχέστηκαν τὰ δὺὸ σπιτία ἀνοιγμένη. Τὸ χάσμ' αὐτὸ πού κεινὸς τὸ μάτι δὲν ἐπῆρε— Καὶ τί δὲ νοῖσθαι ὁ ἔρωτας— ἐσεῖς τῶδε πρῶτοι Κ' ἠῦρετε δρόμο τῆς φωνῆς κ' ἐκείθε πιά σταλμένα Χίλια λογάνια ξέθαρρα, χίλια κρυφὰ διαβαίαν. Ἀπὸ τὴν μιὰν ὁ Πύρραμος κιάπὸ τὴν ἄλλη ἡ Θίσβη

Μὲ σκλαβωμένη ἀναπνοὴ συχνὰ κρυφομιλοῦσαν ἄζηλιάρη τοῖχε, τί μπροστὰ στέγαπημένα στένεις Τί θάλας, ἀν ἄφνης νὰ σφιχταγκαιαστοῦμεν. Ἡ κέν—ἀν τοῦτο εἶναι πολὺ— νὰ γλυκοφιληθῶμεν. Μὰ δὲν εἶμεθ' ἀχάριστοι' τὴ ξέριουμα, σ' εἶναι Χρωστοῦμε πῶς σὲ φίλ' αὐτιά περνοῦν ἐνα δὺὸ λόγια. Τοῦτ' ἀπὸ τόπο χωριστὸ μετάλεγον τοῦ κάκου Καὶ ἐπὶ καλονυχτίσματα π'ὸ κάθε μέρος λίγα Φιλιά καθένας ἔδωκε, πού στάλλο δὲν ἐπῆγανί Τὴν ἄλλη Αὐγὴ πού πρόβαλε κί ἀπόδιωξε τὰστέρεα, Κίὸ ἄλλο ἀποστέγνωσε τὸ νοτερὸ χορτέρι, Στὸν τόπο τοὺς ἐρέθησαν καὶ μετ' ἀμυγδαλοῦλλα Μετὰ πολλὰ ρωτήματα, τὴν νύχτ' ἀποφασίζουν Τοὺς δούλους νὰ κομπάζουσι, νὰ βγοῦν ἀπὸ τὲς πόρτες. Ν' ἀφήσουν καὶ τὰ πῆγία τους καὶ τὴν τειχὶδ' ν' ἀφήσουν. Καὶ συμφωνοῦν μὴν κλανηθοῦν ἐπὶ ξανόιχτα χωράφια Στου Νίνου τὸ μνημα νὰ πάν, ἀπόνα δέντρο κάτω.. Ἐκεῖ δέντρο καταδάρον ἀπὸ καρπὸ χιονῶτο Ἦτον ψηλὴ συκαμινιά κοντὰ σὲ κρύα βρούσι. Συφώνησαν κιάργα τὸ Φῶς χαμηλῶνα νὰ δύση. Ἐδοῦτησε μὲς στὰ νερά κῆ νύχτα μολυδιάζει. Ἡ ξυπνὴ Θίσβη σκοτεινὰ τὴν ἔωπορτ' ἀκρανοίγει Γελᾶει τοὺς δούλους καὶ γλυστῆ καὶ προσωποσκεπούσα Στὸ μνημα φτάνει, ἐκάθισε κάτω τοῦ δέντρου, πούπαν. Καρδιά τῆς δίδει ὁ ἔρωτας. Μὰ νὰ σου καὶ προβαίνει Λιόνταινα μ' αἵματα κιάφρους ἐπὶ στόμα τῆς χρισμένη Τῆ δίψα μὲς στὴν πλαγινὴ τῆ βρούσι ν' ἀποσβῆση. Καθῶς τὴν εἶδε ἀπόμακρα ἐπὶ γάργαρα φεγγάρι, Ἐφυγε ἡ Θίσβη σὲ χωστὴ σπηλιὰ μετ' κρύον τρόμο. Μὰ ἐπὶ φευγῆδ' ἡ χλαμύδα τῆς ἐχάθη ἀπὸ τὸν ὄμο. Κί ἀνοῦ τῆ δίψα τὸ θερὸ ἐπὶ βαθὺ ρέμ' ἀφῆκε, Στὸ γύρισμό του ἐπὶ δρομὸ τὸ ψιλὸ ροῦχο ἐρῆκε Καὶ μονομιᾶς τὸ ἔσκισε μ' αἵματωμένο στόμα. Κατόπι ὡς βγήκε ὁ Πύρραμος καὶ ἐπὶ βαθὺ εἶδε χῶμα Θερτοῦ ρητὰ κτήματα, νεκρῶθηκε ἡ θερὰ του Μὲν ἄμα καὶ τὸ ροῦχο τῆς ματοδαμμένο εἶρῆκε, «Μιά νύχτα ἄς χάση καὶ τὰ δὺὸ τάγαπημένα» κρᾶζει, ἀπὸ μόνον ἐκεῖνη τᾶξίζε νὰ ζήση χίλια χρόνια. Σ' ἐμὲ τὸ κρίμα! Θίσβη, ἐγὼ σ' ἐπῆρα ἐπὶ λαιμό μου Πού σοῦπα νύχτα σὲ μεριές, στοιχεῖα γεμάτες νῆρθες, Καὶ δὲν ἦρθα προτύτερα. Ἐσκιστε μου τὸ σῶμα Καὶ φάτε μου τὰ σωτικά μετ' ἀγριοστομῆ σας Ὅσα λιοντάρια μὲς αὐτὸν μονιάζετε τὸ βράχον. Μόν' οἱ δειλοὶ παρακλοῦν τὸ Χέροντας. Τῆς Θίσβης Τὸ ροῦχο πιάνει κ' ἔργεται κάτω τοῦ δέντρου πούπαν. Κιάφου δάκρυα τοῦδους, φιλιζῶσε τοῦ ρούχου, «Τώρα πιά» λέγει, ἀπᾶρε τὸ καὶ τὸ αἷμα τὸ δικὸ μου». Καὶ τὸ ζωσμένο του σπαθὶ ἐπὶ σπλάχνα μέσα χώνει. Δὲν ἄργησε, τὸ τραυῆξε ἀπὸ τὴν πληγὴ καὶ πέφτει. Καὶ σὰν ἔρρηξε ἀνάσκελα, ψηλὰ τὸ αἷμα ἐπῆδα, Καθῶς ἄμα μελύδινη νερόκαννα ραγίστη, Κιάπὸ τὴν τρῶκα τῆ ψιλὴ πεσάει τὸ νερὸ πέρα Καὶ σῆζει καὶ τινάζεται καὶ σῆζει τὸν ἀέρα. Τοῦ δέντρου τότες εἰ καρποὶ αἵματορραγισμένοι, Ἄλλάζου καὶ μαυρολογοῦν, κ' ἡ ρίζα ποιεσμένη Ἐκοκκινόδαζε βαθιά τὰ κρεμασμένα μοῦρα.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

(Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐπὶ 136 φύλλο τοῦ «Νουμά»)

12. Ὅμως (7) κί ὕστερα ἀπὸ τὰ Τρωϊκὰ ξα- κολουθοῦσαν ἀκόμα στὴν Ἑλλάδα οἱ μετατοπισμοὶ καὶ κατοικισμοί, τόσο πού μὴν ἠσυχάζοντες δὲ με- γάλωσε. Γιατὶ ὁ ξαναμισμος τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὸ Ἴλιο, ἐπειδὴ ἄργησε τόσο, ἔγινε ἀφορμὴ πολλῶν ἀλλαγῶν, καὶ τίς περισσότερες φορὲς ξέσπαζαν τα- ραχὲς μέσα ἐπὶς πολιτεῖες μ' ἀποτέλεσμα νὰ διώ- χωνται μερικὸι καὶ νὰ χτίζουσι ἄλλες (8). Γιατὶ καὶ τοὺς Βοιωτοὺς τοὺς τώρα ἐξῆντα χρόνια ὕστερα ἀπὸ τὸ πάρισμα τῆς Τροίας τοὺς ἐδίωξαν ἀπὸ τὴν Ἄρνα οἱ Θεσσαλοὶ, κί ἀπὸ τοὺς κατοίκησαν τὸν τόπον πού τώρα λέγεται Βοιωτία, μὰ τότες λέγονταν

(7) Τὸ κείμενον ἐπεῖ. Χρειάζεται κατὶ σὰν ἐπὶ δέ. (8) Τὸ κείμενον τὰς. Ὁ Μαιόβιος νέας.

Καδμικὴ (εἶχαν ὅμως ἀποκατασταθεῖ καὶ μερικὸι τοὺς ἐκεῖ πρὶν, πού μέρος τους πῆγε καὶ ἐπὶ τὸν πό- λεμο τῆς Τροίας), κί ὀδόντα χρόνια ὕστερα πῆραν οἱ Δωριεῖοι τὴν Πελοπόννησον μετ' αἰσῆς Ἡρακλεῖδες. Μόλις τέλος καὶ πολὺν καιρὸ ὕστερα ἠσυχάσε ἡ Ἑλλάδα χωρὶς πιά ἀναστατωμούς, κί ἄρχισε τό- τες νὰ στέλνει ἔξω ἀποικίας, καὶ τοὺς Ἴωνες καὶ τοὺς πιὸ πολλοὺς νησιώτες τοὺς σπῆτωσαν οἱ Ἀθη- ναῖοι, τὴν Ἰταλίαν πάλι καὶ τὴν περισσότερην Σικε- λλίαν οἱ Πελοποννησιῶτες, καθῶς καὶ μερικὰ ἄλλα Ἑλληνικὰ μέρη. Μὰ ὅλοι ἀπὸ τοὺς τοιοῦτοι χτιστή- καν ἔπειτα ἀπὸ τὰ Τρωϊκὰ.

13. Κί ὅσο δυνάμωνε ἡ Ἑλλάδα καὶ θησαύριζε ἀκόμα πιότορο παρὰ πρὶν, τίς περισσότερες φορὲς φύτρωναν μοναρχίαι μέσα ἐπὶς πολιτεῖες μετ' αἰσῆς πλῆθαινουν μερικῶν (9) τὰ μέσα (πρὶν ὅμως εἶταν κληρονομικῆς βασιλείας μετ' αἰσῆς ὀρισμένα), κί ἄρχισαν νὰ καταρτίζονται ναφτικὰ (10) καὶ νὰ προσηλώνεται ὁ κόσμος ἐπὶς τὴ θάλασσα πιὸ πολὺ. Καὶ πρῶτους λέν τοὺς Κορθιανούς πῶς βόλεψαν τῶν κα- ραβιῶν τὴν ἐπιστήμη πιὸ σὰν τὸν τώρα τρόπο, καὶ

(9) Φαίνεται ἔλειψε τὸ ἐπίνοισ ὕστερα ἀπὸ τὸ μειζῶ- νων. Πρβ. 2. 4 αἱ τε δυνάμεις τισί μείζονας ἐγγιγνό- μεναι. (10) Τοῦ κείμενου τὸ ἦ Ἑλλάς μου φαίνεται ἔξνο.

πῶς στὴν Ἑλλάδα πρῶτῃ ἡ Κόρθο ἀρμάτωσε τρί- κροτα. Κί ἕνας Κορθιανὸς καρδιοφιλίας ὁ Ἀ- μεινοκλῆς, φαίνεται πῶς καὶ τῶν Σαμιατῶν τοὺς ἐφτίασε τέσσερα πολεμικά· καὶ θὰ πέρασαν πῆς τρα- κοσα χρόνια ὡς ἐπὶ τέλος τούτου τοῦ πολέμου ἐπ' ὅταν πῆγε ὁ Ἀμεινοκλῆς ἐπὶς Σάμο. Καὶ ναυμαχία ἢ πιὸ παλιὰ ἀπ' ὅσες ξέριουμα ἀναφέρεται τῶν Κορθιανῶν μετ' αἰσῆς Κερκυραίων· πᾶν κί ἀπὸ τότες πῆς διακόσια ἐξῆντα χρόνια ὡς ἐπὶς ἴδια ἐποχῆ. Γιατὶ κατοικῶντας οἱ Κορθιανοὶ πολιτεῖα χτισμένη ἐπὶς Ἐξάμιλι ἀπάνου, εἶχαν φυσικὰ πάντα ἐμπόριο — μετ' αἰσῆς γίνεται ἐπὶς παλιὰ ἡ συγκοινωνία τῶν Ἑλλήνων, τῶν ἐπὶς τῆς Πελοπόννησος κί ἔχτος, ἀπὸ τὸ μέρος τῆς στεριᾶς περνώνας τὸν τόπον τους, κί ὅχι τόσο ἀπὸ τὴ θάλασσα — μῆτε τοὺς ἔλειπε βίος, ὅπως μὰς τὸ μαθαίνουσι κί οἱ παλιοὶ τραγου- διστάδες· γιατί πολυθήσαβρο τὸν ὀνόμασαν τὸν τόπον. Ὅταν ἔπειτα ἄρχισαν οἱ Ἕλληνες νὰ ταξιδέβουν πιὸ πολὺ, τότες ἀπόχτησαν τὸ ναφτικὸ καὶ κατά- στρεψαν τὰ πειρατικά, κί ἀνοίγοντας ἐμπόριο ἀπὸ στεριὰ καὶ θάλασσα δυνάμωναν τὴν πολιτεῖα μετ' αἰσῆς χρηματικά ἐισοδήματα. Ὑστερα μαζέβουν πολὺ ναφτικὸ κί οἱ Ἴωνες ἐπὶς τὸν καιρὸ τοῦ Κύρου, τοῦ πρῶτου βασιλεῖ ἐπὶς Περσῶν, καὶ τοῦ Καμβύση τοῦ γιοῦ του, καὶ θαλασσοκρατοῦσαν τὸ δικὸ τους

Και νά σου, πριν ξεφοβηθῆ, μή γελασθῆ ὁ καλὸς τῆς
"Ἰσχύεται ἡ Θίσθη κ' ἡ ματιὰ κι ὁ νοῦς τῆς τὸν εἶχτα.
Δὲ βλέπει τὴν ὥρα νὰ πῆ τί τρόμο εἶχε περάσει.

* Ἀμὰ τὸν τόπο ἐξάνοιξε καὶ τὸ βρεμένο δέντρο,
Τὴν κάμνει δίνωμη ὁ καρπὸς· διατάζει ἂν εἴν' ἐκεῖνο.

Σὺν ἀπορεῖ, κορμὶ κοιτᾷ σὸ ματωμένο χῶμα
Νὰ λαχταρᾷ, τὸ πόδι τῆς πτωκατεῖ καὶ μὲ ὄψι
Ἄπο πυζᾶρ, πὺ χλωμῆ, φρίσσει κιάνατριχίαι
Σὰ θάλασσα, ποῦ ἀπὸ ψιλὸν ἀγέρι ριπιδιάζει.

Μόνο καθὼς ἐγνώρισε σὲ λίγο τὸν καλὸ τῆς,
Κτυπάει τὰ χεροπλάμι, ποῦ δὲν ἦταν τοῦ χτύπου.
Τριχομαδίεται, ἀγκάλιασε τὸ ποθεῖνὸ κορμὶ τοῦ
Καὶ τὴν πληγὴ τοῦ ἐγέμισε κλάματα, — δάκρυ

[μ' αἷμα, —

Κ' ἐνῶ στὴν κούαν ὄψι τοῦ θερμὰ φιλιὰ κολλοῦσε,
«Πύρραμε (κρέζει) συφορά ποῖα σ' ἔραψε ὑπὸ μείνα;
Πύρραμε, μίλει, σὲ καλεῖ ἡ ἀκριβὴ σου ἡ Θίσθη.

"Ἐλ' ἀκουσε, τὴν κεφαλὴ σήκωσε τὴν πεσμένη!"

Στῆς Θίσθης τὸνομ' ἀνοῖξε τὰ βαρετὰ τοῦ μάτια

Ἢ Πύρραμος καὶ κάμμουσε, καθὼς τὴν εἶδε, πάλι.

Ἐκεῖνη ἄμα τὸ ρούχο τῆς ἐγνώρισε καὶ δίχως

Σπαθὶ εἶδε τὸ θηκάρι τοῦ, «Τὸ χέρι σου, καημένα,

Κ' ἡ ἀγάπη σου (εἶπε) σ' ἔχασε· κ' ἐγὼ μαζὶ ὅμως ἔχω

Γιερὸ καὶ χέρι κ' ἐρώτα· νὰ σκοτωθῶ μὲ φτάνουν!

Μαζὶ σου θάρθω μὲς στὴ γῆ καὶ τῆς θανῆς σου θάμαι

Κ' αἷτια καὶ συντρέφισσα· καὶ σὺ, ποῦ νὰ μ' ἀφήσης

Νεκρὸς ἐμπέρισε μοναχά, ἄς μὴ μπορέσης πάλι!

* Ὅμως αὐτὴν ἀκούσε· εἶδ' τὴ χέρι καὶ τῶ δύο μας.

Καὶ τοῦ Πυρράμου ἐσαῖς γονιοὶ καὶ σεῖς γονιοὶ μου

[ἐμένα,

Τὰ δύο, ποῦ ὁ Ἔρωε ἐσαῖς κ' ἡ στερινὴ τους ὥρα,

Μὲς σ' ἕναν τάφο βάλτε τα καὶ μὴν τοὺς τέρνηθῆτε.

Καὶ σὺ ποῦ μὲ τοὺς κλώνους σου, συκάμινά, θλιμμένον

Σκέπεις ἐνὸς τῶρα κορμὶ κ' ὕστερα δὺθ θὰ σκέπης,

Φύλαξε αὐτοῦ τοῦ σκοτωμοῦ σημάδι κ' ἔχε μαύρους,

Πένθιμους ἔχε τοὺς καρπούς, διπλοῦ θανάτου μνήμη!

Ἐἶπε κι ἀμέσως δρόωσε κατὰστῆθα τὸ εἶφος

Κ' ἔπεσε ἡ Θίσθη ἐπάνω τοῦ, ζεστοῦ κ' αἵματωμένου.

Μόνο κ' οἱ ἄγιοι κ' οἱ γονιοὶ ἀκούσαν τὴν εὐκὴ τῆς.

Τί καὶ τὸ χρῶμα τοῦ καρποῦ μαυρίζει ὡς ὀριμάση

Καὶ τῆς πυρᾶς τὰ λείψανα σ' ἕνα κοιμούνται μνήμα.

ΣΙΜΟΣ ΜΕΝΑΡΑΟΣ

— Λάθος ἀπὸ τὰ φοβερά κι αὐτό. Περίμενα νάρθη τὸ
τραῖνο καὶ τὸ φῶς εἶταν πολὺ λίγο σὸ σταμό. Ἦρθε
τέλος, κι ἀπὸ ἴνα βαγίνε βαγίνει μιά κουφή κυρία, κι ἀ-
φοῦ κοίταξε μιά ἕνα γύρο, νά σου τὴν Ἰσα σὲ μένα. «Ὁ,
τὸν Πάνο!» φώναξε, «ὦ, τὸν ἀγαπημένο μου γέρο-Πάνο!»
καὶ λέγοντας ἔτσι μὲ φίλησε· ὕστερα κοίταξε πάλι καὶ
τρομασμένη φώναξε: «Ἄ, τί ἀσχημὸ λάθος ποῦκανα!»
Τῆς ἀποκρίθηκα: «Συγνώμη, δημορφή κυρία, ποῦ δὲν
εἶμαι ὁ Πάνος σου» ὅσο γιὰ τὸ φίλημα ποῦδωκες, τὸ γυ-
ρίζω πίσω ἀμέσως. Ἦστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴ νύχτα πολλὰς
φορὰς ξαναπῆγξ σ' αὐτὸ τὸ σκοτεινὸ σταθμό, μὰ μιά φορὰ
μοναχά στὴ ζωὴ τοῦ ἀπαντάει κανεὶς τέτια πράματα.

πέλαγος μερικὸν καιρὸ πολεμῶντας μὲ τὸν Κύρο.
Κι' ὁ Πολυκράτης, ποῦ μοναρχοῦσε τὴ Σάμο σὸ
καιρὸ τοῦ Καμπύση, ἔχοντας δυνατὸ ναφτικὸ ἀπό-
ταξε κι' ἄλλα νησιά, καθὼς καὶ κυρίεψε τὴ Ρήνεια
καὶ τὴν ἀνάθηκε τοῦ Ἀπόλλου τοῦ Δηλιώτη. Οἱ
Φωκιανοὶ πάλι, ὅτα σπῆσαν τὴ Μασσαλία, ναβμα-
χῶντας νίκησαν τοὺς Καρχηδονίους.

14. Ἀφτὰ λοιπὸν εἶταν τὰ πιὸ δυνατὰ ναφτι-
κά. Κι' ἀφτὰ ὅμως φαίνεται, εἶχανε λίγα τρίκροτα,
ὄντας ἀκόμα καταρτισμένα μὲ καράβια τῶν πενήν-
τα κουπιῶν καὶ μ' ἐμπορικά (11), σὰν τῆς ἐποχῆς
τῶν Τρωϊκῶν, κι' ἄς στάθηναν πολλὰς γενιὰς κα-
τόπι. Μόλις λίγο πρὶν ἀπὸ τὰ Τρωϊκά κι' ἀπὸ τὸ
θάνατο τοῦ Δαρείου, ποῦ διαδέχθηκε στὴν Περσία
τὸν Καμπύση, οἱ μονάρχου στὰ Σικελικὰ μέρη ἀπό-
χτησαν τρίκροτα ἀρκετὰ, καθὼς κι' οἱ Κερκυραῖοι·
ἐπειδὴς ἀφτὰ τελεφεταῖα πρὶν τὴν ἐξτρατεῖα τοῦ
Ξέρξη θεμελιώθηκαν τῆς προκοπῆς ναφτικὰ στὴν
Ἑλλάδα. Γιατί οἱ Αἰγενηῆτες κι' οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ
μερικὸ ἴσως ἄλλοι, εἶχανε μικρὰ καὶ τὰ περισσό-
τερά τους τῶν πενήντα. Ἀργὰ ὕστερα ἐπεισε τοὺς
Ἀθηναίους ὁ Θεμιστοκλῆς, ὅταν πολεμοῦσαν μὲ

(11) Τὸ κείμενο πλοῖους μακροῖς. Ἦ ἀντίθετη ὅμως
ἐννοια γρειάζεται. Γράφε μὴ μακροῖς. Πρ. 6. 4, 118 μὴ
μακρῶ νηῖ, ἀλλὰ δὲ κωπηλατοῦ πλοῖω.

„ΑΤΕΛΕΙΩΤΗ ΑΓΑΠΗ“

Καὶ μ' ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ κοιτᾷζοντάς
με κατὰματα μοῦπε:

— «Ὅρκισου σ' ὅ,τι πιὸ ἴσπρ' ἔχεις, πῶς δὲ θὰ
τὸ πῆς κανενός!»

Καὶ γὼ τὸ ζευτέλισμα, καὶ γὼ τὸ κουρέλλι μιὰς
φεύτρας παλιὰς ἀγάπης, ἐγὼ, ποῦχω γνωρίσει τὲς
πλάνες καὶ τὲς πικραπάτες τῆς ζωῆς, μπρὸς σὸ ἀγνό
τῆς βλέμμα κείνο, μπρὸς σὸν παρακαλεσματοῖκό τόνο
τῆς γλυκειᾶς τῆς φωνῆς, ἔταπεινώθηκ' ἀκόμα περ-
σότερο καὶ μὲ μισόσβυστη φωνῆ, σὰ νὰ μιλοῦσα μπρο-
στὰ στῆς Παναγίς τὰ κόνισμα — «Ναί, τῆς εἶπα,
σοῦ ὀρκίζομαι σὲ μιά καινούρια, μὰ καὶ πεθαμένη
μου ἀγάπη». Ὅχι, δὲ μὲ ρώτησε γιὰ τὴν ἀγάπη
μου ἐκεῖνη — τί τὴν ἔμελε; — μὰ μοῦ μίλησε γιὰ
τὴν δική τῆς, ποῦ γὼ τὴν εἶχα νοιώση, προτοῦ ἴσως
τὴ νοιώσουν καλὰ οἱ δύο τους. Στὸ τρεμούλιασμα
τῆς φωνῆς των, ὅταν μαζὶ μιλοῦσαν, σὸ κοκκινάδι,
ποῦ ξάφνου τὰ μάγουλά τους χρωμάτιζε, ὅταν χω-
ρὶς νὰ τὸ περιμένουν ἀνταμωνόν-τουςαν, στὴ χαρὰ
ποῦ μὲ φῶς τὲς ματιὰς τους περιλούζε, εἶχα νοιώση
τὸν κρυφὸ ἀγνό τους πόθο, τὴν πάναγνην ἀγάπη τους.

Καὶ γὼ τὸ ζευτέλισμα, καὶ γὼ τὸ κουρέλλι,
εἶχ' ἀγαπήση τὸ ἀγνό λουλουδάκι, ἡ καινούρια μου
αὐτ' εἶταν Παναγία, τὴν ἀγάπη μου εἶχα κάμη
θηρσκειά.

Καὶ μοῦ μίλησε γιὰ τὴ δική τῆς τὴν ἀγάπη
πόσο μεγάλη, καὶ μὲ πόση ἀφέλεια καὶ χάρη τρα-
γοιδισμένη! — «Ναί, δὲν εἶξερα, τί θὰ πῆ ν' ἀγα-
πᾶς, καὶ τὴ φοβόμουνα τὴν ἀγάπη, τὴν ἐνόμιζα
κακό· μὰ τώρα ποῦ βλέπω! πῶς ἡ ἀγάπη καλῆτερη
μὲ κάνει, τώρα, ποῦ κείνη μ' ἔμαθε ὅλον τὸν κόσμο
νὰ πονῶ καὶ κάθε ξένον πόνο νὰ νοιώθω, τώρα δὲν τὴ
φοβᾶμαι πιά κ' εἴμ' εὐτυχισμένη ν' ἀγαπῶ, ὅπως
ἀγαπῶ».

Ἄχ! τὰ λογάκια τῆς ἐκεῖνα πόσα μαχαίρια
γιὰ τὴν πληγωμένη μου καρδιά, γιὰ τὴν καινούρια
μὰ καὶ θαμμένη μου ἀγάπη, πόσα μαχαίρια ἀπὸ
κείνην, ποῦ ἡ ἀγάπη τὴν ἔμαθε ὅλον τὸν κόσμο νὰ
πονῆ!

Τὰ μάτια τῆς ἔμειναν γιὰ μιά στιγμή πλανη-
μένα, σκεφτικὰ· ἕνα συγεφάκι μοῦ φάνη νὰ εἶδα
ν' αὐλακῶν τὸ ζάστερο μέτωπό τῆς. Μὲ ξανακί-
ταξε κατὰματα — «καὶ πῆς μου, μοῦπε, μὰ σ' ὀρ-
κίζω στὴν ἀγάπη, ποῦ μ' ὀρκίστηκες πρὶν, μπορῶ

τοὺς Αἰγενηῆτες κι' εἶταν ἀντάμα ἰδέα πῶς θὰ πλα-
κώσει ὁ ξένος, ν' ἀρματώσουν τὰ καράβια ποῦ κι'
εἶχαν ὅτα ναβμάχησαν· κι' ἀφτὰ πάλι δὲν εἶτανε
μὲ καταστρώματα πέρα πέρα ἀκόμα.

15. Τέτια λοιπὸν εἶταν τὰ ναφτικὰ τῶν Ἑλλή-
νων, καὶ τὰ παλιὰ καὶ τὰ κατόπι· μὰ ὅσοι ὅμως
τὰ φρόντισαν κερδίσανε μεγάλη δύναμη καὶ μὲ
χρηματικὰ εἰσοδήματα καὶ μὲ τὸ νὰ ὀρίσουν ἄλλους·
γιατί πλακῶνοντας μὲ τὰ καράβια καταλοῦσαν τὰ
νησιά, καὶ μάλιστα ὅσοι δὲν τοὺς πόρεθε ὁ τάπος
τους. Στεριανὸς ὅμως πόλεμος, ἀπ' ὅπου νὰ πῆς
θὰ πῆγαζε καὶ κάπια δύναμη, κανεὶς δὲν ὀργανί-
στηκε, παρὰ ὅλοι εἶταν, ὅσοι κι' ἂν ἔγιναν, μὲ τοὺς
συνορίτες τοῦ τοῦ καθενός, καὶ σ' ὀζώτοπα σφερία,
πολὺ ἀλάργα ἀπὸ τοὺς δικούς τους τόπους, πρὸς
σκλαβωμὸ τῶν ἄλλων δὲν ἐβγαῖναν οἱ Ἕλληνες.
Γιατί δὲν εἶχε ἀποταχτικούς προσκολλημένους στὶς
ἄλλες πολιτεῖες, οὔτε πάλι ἀφτοὶ δίχως συμμαχούς
δὲν ἔκαναν ὡς ἴσοι συντροφικά σφερία, παρὰ συ-
χνότερα διὸ διὸ τοὺς πολεμοῦνταν οἱ γειτόνοι με-
ταξὺ τους. Μοναχὰ σὸν πόλεμο, ποῦ ἔγινε κάπου
σὲ περασμένα χρόνια, τῶν Χαλκιδιωτῶν καὶ τῶν
Ἐρετριανῶν χωρίστηκαν τὸ πιὸ πολὺ κι' οἱ ἄλλοι
Ἕλληνες μὲ τὸνα ἢ τ' ἄλλο μέρος.

16. Κι' ἔτυχαν καὶ σ' ἄλλους ἄλλης λογῆς

νὰ πιστέψω, πῶς πάντα θὰ μ' ἀγαπᾷ ἐκεῖνος, ὅπως
τώρα, πῶς τίποτα τὴν καρδιά τοῦ δὲ θ' ἀλλάξῃ,
μπορῶ νάχω πίστη στὴν ἀτέλειωτη ἀγάπη; Βρίσκε-
ται σὸν κόσμο μιά τέτοια;»

* Ὅχι, δὲν ἄφησα νὰ ἰδῆ τὸν πόνο μου καὶ στα-
μάτησα τὸ δάκρυ, ποῦ σὸ βλέφαρο μοῦ ἀνέβαινε,
ὅταν τῆς ἀποκρίθηκα βάνοντας στὰ λόγια μου μέσα
δλάκαιρη τὴν ψυχὴ μου, δλάκαιρη τὴ σκέψη μου, ὁ-
λάκαιρο τὸν αἰώνιο κι ἀκόμητο πόνο τῆς καρδιᾶς
μου. — «Πίστεψε, πιστεψε, σὸν κόσμο βρίσκεται
κ' ἡ ἀτέλειωτη ἀγάπη».

Κέρκυρα, 30. 1. 05.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΑΤΗΣ

Θέλησα κ' ἐγὼ νὰ διῶ αὐτόνα ποῦ ἔτρεμε ὁ
κόσμος, λέγοντας τὸνομα τοῦ. Ἀποστάτη, αἰρεσι-
ἀρχὴ τονὲ φωνάζανε, κ' αἰρεσιάρχης θάτανε ἀφοῦ
προσπάθει νὰ χαλάσῃ τὴ Ρωμισσύνη, χωρὶς νὰ τοῦ
μέλη. Δὲν τοῦμελε ἂ σκότωνε μέσα στὰ στήθια
πολλῶνε ποῦ τὸν ἀκούανε, τὴν ἀγάπη, τὴν ἀγνή,
τὴν ἀθῶα ἀγάπη γιὰ τὸ γλυκὸ μας ἔθνος· δὲν τοῦ-
μελε ἂ μὲ τὰ καταραμένα γραψίματά του, τσα-
λαπάταε ἄγια καὶ ἱερά, δὲν τοῦμελε, τσαλαπάταε,
καὶ πέρναε ἀκαυτος καὶ ἀμελος.

Σὰν ἄγριος σφαγιάς, τὸ αἷμα ἐκείνωνε ποῦ σκό-
τωνε, τοῦ πότιζε τὸ σῶμα, τοῦ πότιζε τὴ ζωὴ.
Καὶ ζοῦσε τὸ θεριό, κι ἀνθοῦσε κ' ἔσφαζε κ' ἔ-
γραφε, διασκορπίζοντας τὸ θανάσιμο φαρμάκι τοῦ στὴ
δύστυχη καρδιά τῆς Ρωμισσύνης...

Θέλησα νὰ τονὲ διῶ κ' ἐγὼ αὐτόνα ποῦ ὁ κόσμος μι-
σοῦσε κι ἀγριευοῦνταν, αὐτόνα ποῦ ἀρνήθηκε πατρίδα
καὶ γονιοὺς, ἔθιμα κ' ἔθνος... Κ' ἔφυγα ἀπ' τὰ μακριὰ
καὶ πέρασα βουνά, καὶ πέρασα λαγγάδια κ' ἔφτασα
εἰδῶ γιὰ νάρθω νὰ τονὲ βρῶ, γιὰ νὰ τονὲ διῶ καὶ
νὰ τοῦ πῶ ὅ τι κακό κι ἂ μοῦ ἔκαμε σπαράζοντας
τὸ ἔθνος μου, νὰ τοῦ ξεράσω τὸ μῖσος μου, ποῦ μοῦ
ἔτρωγε τὰ σπλάχνα, νὰ τονὲ βρῶ καταμωτρα,
νὰ τονὲ φτύσω, νὰ τονὲ κάψω ἀλάκαιρο μὲ τὴν ἴδια
φωτιά ποῦ ἔκαιγε αὐτός, τώρα τόσα χρόνια, τὴ
δόλιξ μου τὴν πατρίδα. Ἄχ! δὲ βιστοῦσα πιά,
βαριά εἶτανε ἡ καρδιά μου ἀπὸ θλίψη καὶ λύσσα.
Ἔφτανε πιά ἡ ὥρα, καὶ φύλαγα καὶ φύλαγα νὰ

ἀμπόδια νὰ μὴ μεγαλώσουν, καὶ τῶν Ἰώνων ἀφοῦ
πρόκοψαν τὰ πράματά τους ὡς σ' ὕψος μεγάλο, τό-
τες ὁ Κύρος καὶ τὸ Περσικὸ κράτος, ἄμα κατὰ-
στρεψε τὸν Κροῖσο καὶ τὰ μέρη τὰ ἐντὸς τοῦ Ἄλη
ποταμοῦ, κατέθηκε μὲ στρατὸ πρὸς τὴ θάλασσα (12)
καὶ σκλάβωσε τὶς στεριανὰς τὶς πολιτεῖες, ὅπως ἐ-
πειτα κι' ὁ Δαρειὸς τὰ νησιά θαλασσοκρατῶντας
μὲ τὸ ναφτικὸ τῶν Φοινίκων.

17. Κι' οἱ μονάρχου, ὅσοι εἶτανε στὶς Ἑλληνι-
κὲς πολιτεῖες, τὰ τοπικά τους μοναχὰ προσέχον-
τας (13), πῶς δηλαδὴ νὰ μὴν πάθουν καὶ πῶς ἀφτοὶ
νὰ θησαυρίσουν, κυβερνοῦσαν τὶς πολιτεῖες δίχως
κιντόνους ὅσο μποροῦσαν περισσότερο, μῆτε βγῆκε
ἀπὸ τὰ χεῖρα τους καμιά δουλιὰ σημαντικὴ, εἰδῶν
ἴσως τίποτα μὲ τοὺς γυρογοῦντες τοὺς δικούς του
τοῦ καθενός (14). Ἔτσι ἀπὸ παντοῦ ἡ Ἑλλάδα ἔ-
μενε πολὺν καιρὸ περιορισμένη μῆτε συντροφικά νὰ
μὴν καταφέρνει τίποτα λαμπρὸ καὶ μιά μιά τῆς
πολιτεῖα νὰ μὴν ἀποκοτᾶ.

(12) Τὸ πρὸς θάλασσαν πηγαίνει μὲ τὸ ἐπιστρά-
τευσε. Ἄν πῆγαῖνε μὲ τὸ Ἄλυος θὰ εἶχαμε νομίζω
πρὸς θαλάσσης.

(13) Προσώμενοι = φρουρούμενοι, φυλαττόμενοι
(μῖσο).

(14) Τὰ λόγια σὶ γὰρ — δυνάμενοι κατὰ τὸ Wex
εἶναι ἕνα.

τονέ διώ, κ' έβραζε μέσα μου χοχλάχιζε ο θυμός. Ξάφνου προβάλει κάποιος, που άλλος σίγουρα θάτανε παρά ο άποστάτης, γιατί άποστάτης λέγανε δέν πάει να πη άνθρωπος καμωμένος σαν όλους τους ανθρώπους, θα πη θεριό άλάκαιρο, θα πη άγριο ζωτικό. Κι άφτός που ζύγωνε σικά μου, είτανε άνθρωπος σωστός, άνθρωπος καλοκαμωμένος, με γλύκα στο χαμόγελο, γλύκα παντού στο πρόσωπο. Και πρόβαλε κ' έφταζε πιά κοντά μου, κι άκουσα τή φωνή του, πουτανε κι άφτη γλυκειά σαν τή χαμόγελό του. Και μίλαε και μεσ' τήν όμιλία του, θαρρείς κ' έτρεχε μέλι, και με ρώταε τώρα ποιόν γυρεύω και ποιόν καρτερώ. Κι όταν του είπα, πιάνα...—'Εγώ είμαι ο ίδιος μου άποκρίθηκε, και πές μου ο τι θέλεις. 'Αχ! Παναγιά, μαννίτσα μου, ή πλάση ν' άναποδογύριζε, ή νύχτα να γενότανε μέρα κ' ή δροσερή αύγούλα νύχτα καταρμωμένη, δε θα με τάραζε ποτέσ όπως αυτός ο λόγος. Είτανε δυνατό, αυτόνα πουχα αντίκρου μου, αυτός νάναι εκείνος; 'Εκείνονε τονέ λέγανε στοιχειό, κι αυτός είταν δλο γλύκα, εκείνονε τονέ λέγανε ληστή, κι αυτός είτανε περечυμένος ήμεροσύνη. Μά άδιάφορο, στοιχειό, ληστής ή άγγελος, άποστάτης είτανε κ' έπρεπε να τονέ βρίσω. Και θα τον έβριζα πικρά, ά μούρχουνταν ή λέξη. Μά ούτε ή λέξη έρχούντανε, ούτε φωνή έβγαίνε απ' τή σφιγμένο λάρυγγά μου. Θαρρείς πώς βουθάθηκα και κόπηκε ή λαλιά μου κλειδοσωτομιασμένη... Πάνε, πετάζανε οι βρισίες, μαζί με τή κουράγιο, μά κι ούτε μίσος πιά δε μου έμεινε στα στήθια μου γι' αυτόνα. Κιόλας μου φάνηκε, θαρρείς, πώς θάτανε κριμα κι άδικο να πείραζα τέτοιο πλάσμα ήμερο. Κανείς ποτέσ άρνι δέν πείραζε, κι αυτός είτανε μονάχο άρνάκι άρνι καλό και ήπιο, μά με κάποιο μεγαλειό, που όταν τβόλεπε κανείς, λιοντάρι τή θρορούσε, ά για νύχια λιονταριών δέν είχε κατιφεδένιο χέρι. Και ρώταε και μίλαε και μεσ' τήν όμιλία του, έτρεχε πάντα μέλι, που σ' έπιανε απ' τήν καρδιά, που σου έρχότανε λιγούρα. Και λίγο-λίγο κάθησα— μά γιατι να μη φύγω; Ποιά δύναμη και ποιός Θεός με κράταε καρφωμένη; Και κάθησα, και άκουα και άκουα, προσεχτικά πώς άκουα στην έκκλησία τή διάκο με τή βαγγέλιο. Και τώρα μίλαε πιά δυνατά και με χειρονομίες, και με φωνή μεγάλη και θάλεγε πώς σε κάθε λάλια μεγάλωνε κι ο ίδιος. Κ' έλεγε και μίλαε και μιλώντας μεγάλωνε και θαρρούσε πώς άνέβαινε σαν άγιος στα ψηλά. Μά και σαν άγιος έστραφε και

άχτινοβολούσε, σαν τάστρο πουναί στον ούρανό, σα βασιλιάς, σαν ήλιος. Κ' έλεγε και τον άκουα, κ' έπινα από τή λόγια του τή δροσιά και δροσιζα με τήν αλήθεια τους τήν άναψη τής καρδιάς μου. Κσι τώρα καταλάβαινα πώς τέτοια χέρια, του τάδωσε ο Θεός, όχι για να χαλάσουνε, μά για να ξαναφτιάσουνε, πώς δέν γκρεμούσανε κτίρια, πατρίδα κ' έθνικότητα, μά πώς τις ξαναχτιζανε με σιδερένιους στήλους... κ' έλεγε και μίλαε κ' έβγαίναν απ' τή χείλια του θεόπνευτα τή λόγια, με θεϊκή άγάπη. Σαν ήλιος είτανε λαμπερός και σαν Θεός μου μίλαε. Γιατι ο λόγος του Θεού είναι αλήθεια μονάχη, κ' αυτός αλήθεια έλεγε, καθάριζ τήν αλήθεια. Κ' έλαμπε κι άστραφε κι άχτινοβολούσε, και όσο άστραφε αυτός, τόσο έγώ χανούμανε, γενόμανε μικρός μικρός σαν μύρμηγγας στην πλάση. Και μου ήρθε τώρα να πέσω μπρούμητα και να τον προσκυνήσω, γιατι ή λάμψη μεγάλωνε σου μ' έπιανε τή μάτια.

Δέν έβλεπα πιά τίποτεσ, μόνο ένα χρυσάφνιο γύρο, στεφάνι θάλεγεσ χρυσό, στεφάνι σαν άγιών. 'Εκείνο τον τριγύριζε απ' τήν κορφή στα πόδια. 'Αχ! μά και πώς τούπρεπε, είτανε πανώριος μέσα σ' αυτό, και μεσ' από τή φωτόλουσμα, άκουα τή φωνή του, φωνή που έτρεχε κι άφτη σα μαργαριταρένια βρύση, κ' έλεγε, κ' έλεγε ή φωνή κι άκουα να λέη, ως που ή καρδιά μου τσίριζε και μίλησε ή ψυχή μου και μου είπε πώς στον κόσμο αυτό, ύπάρχει εύτυχία, πώς καλοσύνη έπρεπε κι όχι μίσος κ' έχτρα, πώς βασίλισσα των βασιλιών είτανε ή αλήθεια, κι άλλοι σ' εκείνον που θέλοντας τήν έκρυβε σα σκιάδα. Πλυμμούρα άπέραντη χαράς ξεχείλισε στα στήθια μου, κι άνοιγανε για μένα με μιάς, άλάκαιροι ούρανοι αλήθειας και μπιστοσύνης. Αυτόνα πιά θε να πιστευα, αυτός είταν ή αλήθεια, αυτός είταν ή έλπίδα, αυτός και ή ζωή,—γιατι ζωή μου έδωσε:—Ζούσα σε άβυσσο ψευτιάς και μου άνοιξε τή μάτια. Εύγνωμοσύνη του ώρλιστηκε για πάντα ίσια με τον τάφο. Αυτόσ θε νάναι ή πίστη μου, ο σκοπός μου αυτός. 'Αποστάτη τονέ φωναζανε κ' αίρεσιάρχη. 'Αποστάτης αίρεσιάρχης δέν είτανε, μά τρανός και βροντερός άπόστολος, άπόστολος καλός.

B. Γ.

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

15

Τάπόχτυπά σου αντίλαλοι γενήκαν
'Αγάπης, που δέν έχει βασιλέψει.
'Ισια τή δρόμο τής ψυχής μου βρήκαν,
Ψυχής, που άρνείται τή δ,τι θα πιατέψη.

Κάποια όνειρα παλιά μου ξαφνιστήσαν
Κι από τις δακρυοπηγές πουχαν στερέψει,
'Ανάβρυσαν κρουνοί και δροσοιστήσαν
Λευκοί κρῖνοι—οι πόθοι μου—πούχεις μου κλέψει.

'Αγκάλιασε ή ψυχή τή καρδιοχτύπι,
Που μεσ στα βάθη τής δλη έχει φέρει
Του θανάτου και τής ζωής τή λύπη.

Και με κρυφή χαρά λούζεται τώρα
Σε δάκρυ—δίχως τή γιατί να ξερη—
Που χύθηκε σε κάποια θλίψης ώρα.

16

Νύχτα! σιού μυστηρίου σου τή βάθη
Τόν κουρασμένο κρύψε με. Γαλήνη
Φέρε μονάχη εσδ στα τόσα πάθη.
Κι ο ύπνος μαύρος τύραννος έγινη.

Του νοῦ για πάντα ή γαλήνη έχάθη
Μέσα στο αίμα, που ή καρδιά μου χύνει.
Και τής ψυχής ή δύναμη μαράθη
Σκιάδα μέσα στων πόνων τή καμῖνι.

Στὸ σκοτεινό σου κόσμο ένα διαβάτη
'Αποσταμένο κρύψε να ξεχάση,
Πώς κάποτε είτανε στον κόσμο κάκι.

Κι όταν τή ζωτικά σου μανισμένο
Χορό μεσ στή νεκρή θα σταίνουν πλάση,
Σα φάντασμα κ' έγώ να ξεπροβαίνω.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΑΡΕΤΑΣ

18. Κι' όταν των 'Αθηναίων τους μονάρχους, καθώς και τους άλλους από τήν έλλη Ελλάδα— που μοναρχέφτηκε πολὺν καιρό και πριν— τους πιά πολλούς και τελεφεταίους, εξόν τής Σικελίας, τους έρρηξαν οι Λάκωνες (γιατι ή Λακωνία ύστερα από τή θεμέλιωμα των τώρα κατοίκων τής των Δωριών, αν και σπαράχτηκε περισσότερο καιρό παρά κάθε άλλους που ζέρομε, όμως από πολὺ παλιά και καλοκυβερνήθηκε και πάντα είταν άμονάρχεφτη—γιατι πέν τετρακόσα τόσα χρόνια και λίγο παραπάνου ως τή τέλος τούτου τού πολέμου απ' όταν κρατούν οι Λάκωνες τή ίδιο πολίτευμα, κι έτσι έχοντας δύναμη κανόνιζαν τή πολιτικά και στις άλλες πολιτείες) άφου λοιπόν έρρηξαν από τήν 'Ελλάδα τους μονάρχους, δέν πέρασαν πολλά χρόνια κι' έγινε στο Μαραθώνα ή μάχη των Μήδων με τους 'Αθηναίους. Και δέκα χρόνια κατόπι ήρθε ξανά ο ξένος με τή μεγάλο στρατό στην 'Ελλάδα με σκοπούς σκλαβιάς. Και σαν τους έζωσε μεγάλος κίντυνος, τότεσ οι Λάκωνες ως έχοντας τή πρώτη δύναμη έγιναν άρχηγοί των 'Ελλήνων που πολέμησαν άντάμα· κι' οι 'Αθηναίοι πάλι, καθώς πλάκωναν οι Μήδοι, συλλογίστηκαν να παραιτήσουν τήν πολιτεία τους και να κουβαληθουνε στα καράβια, κι' έτσι καταντήσανε ναφτικοί. Κι' άφου συν-

τροφικά χτύπησαν πίσω τον ξένο, κατόπι σε λίγο χώρισαν και πήγανε με τους 'Αθηναίους ή τους Λάκωνες οι 'Ελληνες που άποστάτησαν από τον Πέρση βασιλιά, καθώς κι' εκείνοι που πολέμησαν άντάμα. Γιατι εκείνα τή κράτη άποδείχτηκαν πρώτα πρώτα στή δύναμη, βαστώντας τήνα στην ξηρά και τ' άλλο με τή καράβια. Κι' ως λίγον καιρό δε χάλασε ο συνασπισμός. 'Επειτα μάλωσαν οι Λάκωνες κι' οι 'Αθηναίοι και πολεμήθηκαν έχοντας τους συμμάχους τους· κι' από τους άλλους 'Ελληνες, όποιοι τυχόν τους μάλωναν, κατάφεβαν από τότεσ σ' άφτους. 'Ετσι από τή Μηδικά ως ετούτον τον πόλεμο δλοένα, τότε φιλιώνοντας, τότε πολεμώντας ή μεταξύ τους ή με τους συμμάχους τους όταν επαναστατούσαν, τή όργάνισαν καλά τή πολεμικά τους και κέρδισαν άρκετή πείρα σπουδάζοντάς τα μέσα στον κίντυνο.

19. Και των συμμάχων τους οι Λάκωνες είταν άρχηγοί τους δίχως να τους φορολογούν, φροντίζοντάς τους όμως να όλιγαρχούνται με πολιτικά καλόθελα στους ίδιους μοναχά· μά οι 'Αθηναίοι πήραν από τις πολιτείες καράβια, εξόν από τους Χιώτες και τους Ασβιανούς, καθώς κι' όλωνών ανεξάρτητα τους όρισαν να καταβάλουνε χρήματα. Και τους έγινε χωριστά ο όργανισμός τους άφτου τού πολέ-

μου (15) μεγαλύτερος παρ' όσο ποτέσ άνθισαν τή καλύτερά τους πρι σπάσει ο συνασπισμός (16).

20. Τέτια λοιπόν έγώ τή βρήκα τή παλιά, δύσκολα να τους πιστέψει στήν άράδα κάθε τους σημαδι (17). Γιατι οι άνθρωποι όσα άκούν του πριν καιρού, κι' αν άκόμα τους είναι του τόπου τους, τή ίδιο τή δίνουν και παίρνουν άξέταστα. Των 'Αθηναίων λόγου χάρη ο λαός φαντάζεται τον 'Ιππαρχο πώς όντας μονάρχης σκοτώθηκε από τον 'Αρμόδιο και τον 'Αριστογείτονα, και δέν ζέρον πώς ο 'Ιππίας βασιλέβε ως ο πρωτότοκος γιός του Πεισίστρατου, έχοντας άδερφούς τον 'Ιππαρχο και τή Θεσσαλό, και πώς εκείνη τή μέρα ο 'Αρμόδιος κι' ο 'Αριστογείτονας, μπαίνοντας άξαφνα σ' έγνια πώς κάτι μαρτυρήθηκε από τους συνομώτες τους του 'Ιππία, άφτον τον άφισαν σαν πληροφορημένο πριν, θέλοντας όμως πριν πιαστούνε να δείξουν κι' άφτοι κάτι και ν' άντικρύσουν τον κίντυνο, σκότωσαν τον 'Ιππαρχο άπαντώντας τον κοντά στο Λεωκόρειο που λέν, ενω κανόνιζε

(15) 'Ες τόνδε τον πόλεμον ή—παρασκευή—ή ες τόνδε τον πόλεμον παρασκευή.
(16) συμμαχίας—διμηχιμίας. Πρβ. 18.
(17) χαλεπά δντα παντι εξής τεκμηριώ πιστεύσαι—δν παντι τεκμηριώ πιστεύσαι· χαλεπόν ήν.

ΤΟ ΔΑΦΝΟΚΟΥΚΙ

(Ληικό παραμύθι)

Πίσω ἀπ' τὰ χιονισμένα τὰ βουνά λίγα φτωχό-σπιτα εἶχαν χτίσει κάποιοι ἄθροιοι καὶ δούλευαν ὀλο-μερίς τὸ μεγάλον κάμπο πού ἀπλώνεται ἐκεῖθες γιὰ νὰ βγάλουν τὸ ψωμί τους καὶ νὰ ψεφτοπερνούνε κι ἀφτοί· σάφτὸ τὸ φτωχὸ χωριὸ ἐζούσε καὶ μιὰ γριά κι ἀφτὴ ἢ γριά εἶταν πολὺ φτωχὴ, δὲν εἶχεν ἀντρα ἢ καημένη, καὶ κοντὰ στοὺς δουλεφτάδες ἐβγαίνει κι ἀφτὴ ὄζω στὸν κάμπο ὅπου μάζονε χόρτα, τὰ μα-γέρεβε καὶ τὰ τρωγε γιὰ νὰ μὴν πεθάνει ἀπὸ τὴν πείνα.

Παιδιά δὲν ἀπόχτησε μὲ τὸ συχωρημένον τὸν ἄν-τρα της, μὰ περικαλούσε κάθε πρωὶ καὶ κάθε βράδι τὸ Θεὸ νὰν τῆς δώσει κι ἔλεγε :

— Θεέ μου, νὰ μοῦ δώσεις ἕνα παιδὲ κι ἄς εἶναι καὶ δαφνοκούκι. Θεέ μου, νὰ μοῦ δώσεις ἕνα παιδί κι ἄς εἶναι καὶ δαφνοκούκι...

Κ' ἐκλαίγε ἢ καψάρα ἢ γριά, μεράκι της τὸ εἶχε πού δὲν ἔκανε κι ἀφτὴ παιδιὰ σὰν τις ἄλλες γυναῖκες· ἐβγαίνει στὸν κάμπο, μάζεβε χόρτα γιὰ νὰ φάγει λίγο καὶ περικαλούσε πάλε τὸ Θεὸ.

Τὴν ἄκουσεν ὁ Θεὸς τὴ γριά καὶ τῆς ἐχάρισε ἕνα δαφνοκούκι. Ἀφτὸ τὸ δαφνοκούκι εἶταν ἕνα κο-ρίτσι πεντάμορφο, ἥλιος δὲν τόβλεπε καὶ τὸ φεγγάρι πάνιαζε τις νύχτες στὴ θωριά του, σὰν ἐσηκόνονταν ἀπ' τὰ χιονισμένα βουνά· μὰ ἡ μοῖρα του δὲν εἶταν νὰ εἶναι πάντοτε ἄθροιος, γιὰτὶ πότε γένονταν κο-ρίτσι, πότε γένονταν δάφνη μεγάλη σὰν τὰ κυπα-ρίσια τὰ ψηλά πού εἶναι πέρα στὴν ἄγια Ἀνάληψη κοντὰ, στὴν παλιοκλησίτσα. Ὅταν φύτρωνε δάφνη, τὸ δαφνοκούκι ἐβγαζε μιὰ μυρουδιά πού πλημύριζε ὅλο τὸ χωριὸ, ὅλα τὰ βουνά, ὅλους τοὺς κάμπους καὶ περνούσε καὶ πέρα ἀπὸ τις θάλασσες μὲ τὰ μεγά-λα κύματα. Οἱ ἄθροιοι στὴ μυρουδιὰν ἀφτὴ παθαί-νονταν.

Καὶ ἔφτανε τόσο μακριὰ ἀφτὴ ἡ μυρουδιά πού μιὰ μέρα τὴ μυρίστηκε καὶ ὁ γιὸς τοῦ βασιλιά στὸ μαρμαρομένο τὸ παλάτι του. Ἐπεσε ἄρωστο τὸ μο-νάκριβο βασιλόπουλο μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά ἀπὸ τὴν ἀποθυμιὰν ἐκεῖνη νὰ βρεῖ τὴν πηγὴ τῆς μυρουδιάς πού τὸ λίγονε τόσο πολὺ. Ὁ πατέρας του ὁ βασι-λιάς ἐκάλεσε ὅλους τοὺς γιατροὺς καὶ ὅλες τις γριές γιὰ νὰ πούνε τί ἀρώστια εἶχε τὸ παιδί του, μὰ κα-νένας δὲ μπόρεσε νὰν τὸ πεῖ. Καὶ τὸ χλωμὸ βασιλό-

πουλο μαράζονε, μαράζονε, πάσα μέρα καὶ στὸ χει-ρότερο πῆγαινε κι ὁ βασιλιάς κι οὐλο τὸ παλάτι θα-μίζονταν τί νὰ κάμουν.

Κάποτες κι ἄλλοτες ἕνας γέρος γιατρός ἔφτασε στὸ παλάτι ἀπὸ μακρινὴ χώρα, ζήτησε τὸ ἀρωστη-μένο βασιλόπουλο καὶ μίλησε ὕστερας ἔτσι στὸ γέρο βασιλιά :

— Μεγάλε καὶ δοξασμένη βασιλέα, τὸ μονάκριβο παιδί σου ὑποφέρει ἀπὸ μιὰν ἀρώστια πού κανένας δὲ μπορεῖ νὰν τὴ γιαιτρίσει, γιὰτὶ γιατριά δὲν ὑπάρ-χει. Τὸ βασιλόπουλο ἔχει κάπιο μαράζι μέσα στὰ στήθια του. Μὴν νὰ δώσεις τὴν ἀδεια στὸ γιόκα σου νὰ ταξιδέψει ἴσως καὶ λυτρωθεῖ ἀπὸ τὸ κακὸ πού τὸ βρήκε μέσα στὴ χαρὰ του.

Ὁ πατέρας—ἤθελε δὲν ἤθελε—τί νὰ κάμει ;— Ἐδόσε στρατὸ πολὺ στάγορι του, τὸ ξεπροβόδησε μιὰ γλυκοχαρὰ συνταχὰ συνταχὰ κι ἐκεῖνος ἔ-φυγε.

Δρόμο παίρνει τὸ βασιλόπουλο καὶ δρόμο ἀφίνει, χωριὰ καὶ πολιτείες βλέπει μακριάθε κι ὅλα τὰ περνάει. Ἐφτασε τελεφταῖα ὕστερα ἀπὸ μῆνες στὸ χωριὸ ἐκεῖνο πού ζούσε τὸ δαφνοκούκι μὲ τὴ γριά, πίσω ἀπὸ τὰ χιονισμένα τὰ βουνά. Κουνάκι ἰδῶ, κουνάκι ἐκεῖ, κουνάκι στὸ σπῆτι τῆς γριάς. Ἡ μυ-ρουδιά τὸν ἐζάλιζε τόρα πιότερο, μὰ δὲ μπορούσε νὰ νοιώσει τὸ πράμα· ἐφαχνεν, ἐψαχνε, μὰ οὐλα χα-μένα πῆγαιναν τὴν πεντάμορφη δὲν τὴν ἐβρίσκε-πουθενά.

Τὸ δαφνοκούκι τίποτα· τὴ μέρα γίνονταν δέν-τρο δάφνη καὶ τὴ νύχτα ἐβγαίνει κρυφὰ κρυφὰ, πῆ-γαινε, ἐρίχνε δυὸ τρεῖς χούφτες ἀλάτι στὸ ψωμί καὶ στὸ φαγὶ τοῦ βασιλόπουλου, τοῦ ἔδενε τὰ χέρια καὶ τὰ ποδάρια, καθὼς κοιμούνταν τὴ νύχτα, μὲ κορδέλες τρανταφυλλίες καὶ πίσω πάλε χάνονταν ἀέρας.

Ἄμα ἐφεγγε, σηκόνονταν τὸ βασιλόπουλο κι ἔβλεπε τὰ χέρια καὶ τὰ ποδάρια δεμένα μὲ κορδέ-λες τρανταφυλλίες· χάλεβε ψωμί καὶ φαγὶ κ' ἐκεῖνο λύσσα, σκάρφη. Πού νὰ φάει!—Πὼς νὰν τὸ ἐξηγήσει ἀφτὸ, κ' ἐκεῖνος ὁ ἔρμος δὲν ἤξερε. Μιὰ, δυὸ φορές, τρεῖς, πέντε, δέκα, ὅλο καὶ τὰ ἴδια. Τελεφταῖα σκέ-φτηκε μιὰ νύχτα νὰ γρυπνήσει καὶ νὰ παραμονέψει γιὰ νὰ ἴδει τί εἶτανε ἐκεῖνο πδὺ γένονταν.

Κόντεβαν τὰ μεσάνυχτα. Τὸ βασιλόπουλο εἶταν πλαγιασμένο στὸ στρώμα κι ἄκουγε τὸν ἀέρα πού τραγουδοῦσε παραπονετικὰ ὄζω, ἀνάμεσα στὰ πέφκα. Τὸ φεγγάρι ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο ἐρίχνε τάση-

μένα μαλλιά του στὸ πάτωμα πού ἀργοσάλεβαν οἱ ἤσκιιοι τῶν κυπαρισίων ἀπ' ἔζω. Λάλησεν ὁ κόκκινος κόκκινος κόκοτας καὶ περιμεναν νὰ λαλήσει κι ὁ μά-βρος τὴν ὥρα πού πλακόνουν τὰ μεσάνυχτα.

Κερρίικα πάγάλια πάγάλια ἔκαμε ἡ πόρτα καὶ μιὰ κόρη πεντάμορφη πού ἄστραφε ἢ ἀσπράδα της στὰ σκοτάδια, ἀσπροφορεμένη, σπρώχνει τὴ θύρα καὶ νὰ τὴν πού μπαίνει μέσα στὴν κάμαρα τοῦ βασι-λόπουλου.

— Ἄ! Ἐσὺ εἶσαι, κυρά μου, πού ἐρχεσαι τόσες νύχτες τόρα ἰδῶ μέσα; τῆς λείει τὸ ξανθὸ βασιλό-πουλο.

— Ἐγὼ εἶμαι, τοῦ ἀπολογιέται ἐκεῖνη δειλά, δειλά.

Τὴν πῆρε τότες ἀπ' τὸ χέρι καὶ τὴν ἔβαλε κοντὰ του στὸ στρώμα νὰ καθήσει· τὴν ἀρώτησε κ' ἔμαθε πὼς ἡ πεντάμορφη κοπέλα εἶταν ἐκεῖνη πού ἐγιόμοζε τὸν κόσμον ὅλον ἀπὸ τὴ μυρουδιά καὶ τὸν ἔφερε κι ἀφτόνα ὡς ἐκεῖνο τὸ χωριὸ ἀρωστημένο ἀπὸ τὴν ἀποθυμιὰ της. Ἄμα τόμαθε αὐτὸ, βγάζει καὶ τῆς δίνει τὸ μαλαματένιο δαχτυλίδι του πού εἶχε γιὰ πέτρα πάνου τὸν Ἀβγερινό. Τὴν ἄλλη μέρα φώναξεν ἐνιά χωριὰ καὶ δεκαπέντε κάστρα στὴν ἀραβωνιά τυ με τὴν πεντάμορφη. Χαρὶς πού ἐγέλασε ὅλος ὁ κόσμος.

Ἦρθε κ' ἡ ὥρα νὰ φύγει καὶ νὰ πάει στὸν πα-τέρα του βασιλέα γιὰ νὰν τοῦ ζητήσει τὴν ἐφκὴ κ' ὕστερα νὰ στεφανοθεῖ τὸ δαφνοκούκι. Μὰ ἐκεῖνος δὲν τὸν ἀφίνει πιά, τὸν ἀραβωνιάζει καὶ τοῦ δίνει μιὰ βασιλοπούλα.

Τὸ δαφνοκούκι τᾶμαθε ἀφτά: ἕνα πουλί καλὸ πέταξε τὸ ἀπομεσήμερο, ἦρθε καὶ καθήσε στὸν ὦμο της ψηλά καὶ ὅλα τὰ ἐκελάηδησε. Πηγαίνει σέναν καλόγερο πού σκῆτεβε σὲ μιὰ σπηλιά στὸ βουνὸ καὶ τὸν καταφέρνει νὰ τῆς δώσει τὰ ρούχα του γιὰ νὰ ντυθεῖ μάφτὰ. Ἐτσι ἐγίνε ἀγνωρίστη. Κινάει καὶ φτάνει στὸ παλάτι τὴν ὥρα πού γίνονταν τὰ στέ-φανα, ντυμένη σὰν καλόγερος. Φωνάζει τὸ βασιλό-πουλο γιὰ νὰν τοῦ πει τάχα δυὸ λόγια κρυφὰ σὲ μιὰ κάμαρα. Κλείνονται καὶ οἱ δυὸ μέσα, βγάζει τὰ ράσα ἢ πεντάμορφη, ἀγκαλιάζει τὸ βασιλόπουλο καὶ στὰ φιλιὰ τους κλαῖν γιὰ τὰ πάντεχο πού τοὺς ἦρθε στὸ κεφάλι τους. Μὰ τὸ δαφνοκούκι δείχνει τὸ δα-χτυλίδι πούχε στὸ μικρότερο δάχτυλο, τὸ ἀγλείφουνε καὶ φαρμακόνονται καὶ οἱ δυὸ ἀντάμα.

Καὶ ἡ γριά στὸ φτωχὸ χωριὸ ἐβγαίνει σὰν καὶ πρώτα ὄζω στὸν κάμπο γιὰ νὰ μάζει χόρτα καὶ νὰ φάει, δίχως κορίτσι τόρα, δίχως τὴν πεντάμορφη.

A. ΣΗΑΟΣ

τὴν Παναθηναϊκὴ πομπή. Ἐτσι πολλὰ κι' ἄλλα — σημερινὰ μάλιστα ἀκόμα κι' ὄχι ξεχασμένα ἀπὸ πο-λυκαιριά — τὰ φαντάζονται κι' οἱ ἄλλοι Ἕλληνας στραβά, καθὼς τὸ πὼς οἱ βασιλιάδες τῶν Λακωνίων δὲν ψηφίζουν ὁ καθένας μ' ἕναν ψηφὸ παρά μὲ διό, καὶ πὼς ἔχουν τὸν Πιτκνάτη λόχο πού μῆτε καν ὑπαρξε ποτέ; του. Τόσο ὀκνὸ μὲ τοὺς πολλοὺς εἶναι τὸ ξεσκάλισμα τῆς ἀλήθειας, καὶ τρέχουν κάλια στὰ πρόχειρα.

21. Μὰ ἀπ' ὅσα εἶπα γνωρίσματα ὡς τόσο ἂν τὰ συμπεράνεις τέτσια ἀπάνου κάτου ὅπως (18) τὰ δηγήθηκα (19), δὲ θὰ γελαστεῖς ἴσως, καὶ μῆν τὰ πιστεύεις κάλια μῆτε ὅπως βρίσκονται μέσα σὲ τρα-γοῦδια ποιητάδων παραστολισμένα, μῆτε ὅπως τὰ κατὰστρωσαν οἱ λογογράφοι, διασκεδαστικώτερα στ' ἀφτὴ παρά ἀληθινὰ — πράματα ἀλήθια ἀξεδιάλυτα καὶ πού τὰ πιότερα τους ἀπὸ τὴν παλαιότητα κέρδι-σαν τέλους ἀπίστευτη ἔτσι μυθικὰ μορφή —, παρά πὲς πὼς ὡς πρὸς παλιές ἱστορίες καθαρίστηκαν ἀρ-κετὰ καλὰ ἀπὸ τὰ γνωρίσματα τὰ πιὸ φανερά τους. Κι' ὁ πόλεμος ἀφτός — ἂν κι' οἱ ἄθροιοι ἐνώσω πο-λεμοῦν τὸν τότε πάντα λογαριάζουν τὸν πιὸ μεγάλο,

κι' ἐπειτα σὰν τελιώσουν πιὸ πολὺ ξεπτάζονται μὲ τὰ παλιὰ — ὅμως σὰν κριθεῖ ἀπὸ τὰ περιστατικά του τὰ ἴδια θὰ φανεῖ πὼς στάθηκε μεγαλύτερός τους.

22. Κι' ὡς πρὸς τοὺς λόγους, ὅσα εἶπε ὁ καθεὶς τους ἢ σὰν εἶτανε ν' ἀρχίσουν ἢ σὰν εἶχανε πιά μπεῖ στὸν πόλεμο, δύσκολο εἶταν τί εἰπώθηκε νὰ θυμηθῶ ἀπαράλλαχτα, εἴτε ἐγὼ ὅσα ἄκουσα ὁ ἴδιος εἴτε ὅσα μὲ πληροφοροῦσαν ἀπ' ἄλλου πουθενά· ὅπως ὅμως νόμιζα πὼς πιθανώτατα ὁ καθεὶς τους θὰ μιλοῦσε τὰ σωστά συζητῶντας τὰ κατὰ καιροὺς ζητήματα, χωρὶς ὅσομποῦσα νὰ φέβγω ἀπὸ τὴν καθόλου οὐ-σία τῶν ὄσων εἶπαν ἀληθινὰ, ἔτσι τὰ λέω. Τὰ πολε-μικὰ ὅμως δὲν ἔκρινα ὀρθὸ νὰ γράψω ρωτῶντας τὸν πρώτο τυχόντα μῆτε ἔτσι ὅπως ἐγὼ τὰ θαρροῦσα, παρά ὅσα εἶδα ὁ ἴδιος, καὶ τ' ἄλλα (20) ἀφού τὰ σκάλισα ἕνα ἕνα ὅσο τὸ δυνατό ὀρισμένα. Κι' ἤθελε κόπους νὰν τὰ ξεδιαλύνεις, γιὰτὶ οἱ μάρτυρες τοῦ κάθε περιστατικῶ δὲν τ' ἔλεγαν τὰ ἴδια πράματα ἀπαράλ-λαχτα, μόνε ὅπως τύχαινε νὰ συμπαθοῦν ὁ καθεὶς μὲ τὸνα ἢ τ' ἄλλο μέρος, ἢ νὰ θυμᾶνται. Κι' ὡς δῆγμα τ' ἀφάνταστό τους ὕφος ἴσως φανεῖ σὰν κάπως βα-ρετό· ὅσοι θελήσουν ὅμως ξάστερα νὰ δοῦν τὸ τί ἐγίνε καθὼς κι' ὅ,τι κατὰ τ' ἀθρόωπινα φυσικὰ θὰ γίνε

ξανά μιὰ μέρα τέτσιο ἢ παρόμοιο, ἀφτοὶ ὠφέλιμα ἄς τὰ κρίνουν καὶ μὲ φτάνει. Ἀπόχτημα γιὰ πάντα εἶναι γραμένα κι' ὄχι τόσο ρητορικὴ τῆς στιγμῆς.

23. Κι' ἀπὸ τοὺς πρὶν πολέμους μεγαλύτερος ἐγίνε ὁ Μηδικός, κι' ἐκεῖνος ὅμως γλήγορα ἀποφασί-στηκε μὲ διὸ ναυμαχίες καὶ διὸ πεζομαχίες. Ὅμως ἀφτός ὁ πόλεμος τράβηξε σὲ μᾶκρος μεγάλο, κι' ἐτυχε μᾶζι του νὰ πέσουνε στὴν Ἑλλάδα τέτσια παθήματα πού σὲ τὸσον καιρὸ δὲν ἐτυχαν ἄλλα. Γιὰτὶ μῆτε τόσες πολιτείες πάρθηκαν κι' ἐρημώθησαν, ἄλλες ἀπὸ ξένους, ἄλλες ἀπὸ τοὺς ἴδιους σὰν ἀντιπολεμοῦσαν — μερικὲς μάλιστα ἄλλαξαν καὶ κάτοικους σὰν ἐπε-φταν — οὔτε ἐγίναν τόσες ἐξορίες ἀθρόωπων καὶ τό-σος σκοτωμός, ἄλλος στὸν ἴδιο τὸν πόλεμο, ἄλλος ἀπὸ τοπικοὺς σπαραγμούς. Καὶ τὰ πρὶν, πού λείει ἡ φήμη μὰ σπάνια βεβαιώνει ἢ πέτρα, κατάντισαν ὄχι ἀπίστευτα, σεισμοὶ νὰ πούμε πού σύγκαιρα πῆγαν σ' ἄπειρα μέρη τοῦ κόσμου καὶ μ' ὑπερβολικὰ (21) μᾶ-λιστα δύναμη, καὶ σκεπασίες τοῦ ἡλίου πού τύχανε συχνότερες παρ' ὅ,τι διαλαλοῦνταν ἀπὸ τοὺς πρὶν καιροὺς, καθὼς κι' ἀνομπρὲς σὲ μερικοὺς τόπους με-γάλες μὲ πείνα κατόπι, καὶ τέλος ἡ πανοῦκλα ἢ φο-βερὴ, πούβλαψε τὸ πιὸ πολὺ καὶ μάλιστα ἀφάνισε κι'

(18) Τὸ κεῖμενο δ. Ὁ Weil οἶα.

(19) διηγηθόν—διηγησάμεν.

(20) Τὰ ΧΡ παρὰ τῶν ἄλλων. Ὁ Linwood περὶ τῶν ἄλλων.

(21) οἱ αὐτοί. ἴσω; ἑαυτῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕ ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ

Καλή μου!

Ἡ τωρινὴ χρονιά πού μᾶς ἦρθε, κ οἱ στερνοὶ μῆνες τῆς χρονιάς πού μᾶς πέρασε, μᾶς φέρανε στὰ φτερά τους κάποιους μεγάλους ἱσκιούς. Γιουρτές πού γίνανε καὶ γιορτές πού θὰ γίνουνε ἀπάνου στὸ κλείσιμο ἑκατὸ καὶ περσότερων χρόνων ἀπὸ τὸν καιρὸ πού γεννήθηκαν ἢ πού πεθάνανε κάποιοι περιφρημοὶ ἀνθρώποι, πού ἀφήκαν ἐδῶ κάτω ἀσβυστά, τὰ σημάδια τους μὲ κάπνια μεγάλα ἔργα, καὶ καμιά φορὰ τὰ ὀνόματά τους ἀφήκανε πὸ μεγάλα ἀπὸ τὰ ἔργα τους. Κ' ἔτσι γρικόσαμε γιὰ τὰ ἑκατόχρονα τοῦ Σαιντμπέδ, τοῦ Μπύκονσφιλδ, τοῦ Σύν. Κ' ἔτσι γρικόουμε ἀκόμα τώρα γιὰ τὸ Σίλλερ καὶ γιὰ τὸν Κερβάντες. Ἡ Γερμανία ἐτοιμάζεται νὰ πανηγυρίσῃ τὸ πέρασμα τῶν ἑκατὸ χρόνων ἀπ' τὸν καιρὸ πού πέθανεν ὁ πὸ ἀγαπημένος της ποιητῆς, γιὰτὶ εἶταν ὄλος καρδιά καὶ ὄλος εὐγένεια. Καὶ κλειοῦν ἐφέτος τριακόσια χρόνια ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πού πρωτοφάνηκε ὁ ἀθάνατος «Δὸν Κισσῶτος». Ἡ Ἰσπανία βέβαια δὲ θάφήσῃ νὰ πᾶν ἔτσι στὰ χαμένα ἢ περίσταση, χωρὶς νὰ τιμῆσῃ, καθὼς τῆς πρέπει, τὴ μνήμη τοῦ μεγάλου της συγγραφέα, πού ἀνίσως καὶ δὲ φτάνει στὸ ὕψος τῆς φαντασίας τοῦ Καλδερόν, μὰ εἶναι ζωντανώτερός του. Μέσα στὸ «Δὸν Κισσῶτο» βρῖσκονται τὰ λόγια τοῦτα: «Πρόστυχος δὲν εἶναι κανεὶς, γιὰτὶ γεννήθηκε ἀπὸ ταπεινούς. Πρόστυχος εἶναι, εἴτε πληθεῖος, εἴτε πατρίκιος, ὁ ἀμαθὴς». Καὶ τί πὸ πρόστυχο ἀπὸ τὴν ἀμάθεια, κάθε φορὰ πού γεννᾷ τὴν πρόληψη καὶ τὸ ψέμα; Περίεργο εἶναι πῶς τὰ λόγια αὐτὰ τὰ βάζει ὁ Ἰσπανὸς ποιητῆς στὸ ἴδιο τὸ στόμα τοῦ πολυπάθου καὶ τοῦ παραδαρμένου ἡρώα του, πού ὅσο κι ἂν εἶναι θύμα τῆς ἀρρωστής φαντασίας του, φυλάει πάντα μὴ ἀπόμερη γωνιά τῆς καρδιάς του κλειστὴ καὶ ἀπειραχτὴ ἀπὸ τὴν ἐξαψὴ καὶ ἀπὸ τὴν ἀρρωστία· καὶ μέσα στὸ περβολάκι αὐτὸ τὸ κατάφραχτο φυτρώουν τόσα καὶ τόσα λουλουδάκια τοῦ Λόγου, γιομάτα σκέψη καὶ σύνεση καὶ φῶς, πού μοσκοδοῦλανε δροσόδολα. Μέσα στὸ ἴδιο τὸ κομμάτι αὐτὸ πού λέει γιὰ τοὺς πρόστυχους πόσο γλυκὰ καὶ πόσο λεπτὰ μιλεῖ γιὰ τὴν ποίηση καὶ γιὰ τὸν ποιητὴ ὁ πολυπλάνευτος ἱπλότης! Ἐσὺ πού συνθηδίζεις κάθε φορὰ πού περνᾷς μὲ τὰ βιβλία κάποιες

ἕνα μέρος. Γιὰτὶ διὰ ἀφτὰ πλακώσανε μ' ἐτοῦτον τὸν πόλεμο μαζί. Καὶ τὸν ἄρχισαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πελοποννησιῶτες ξεσκίζοντας τοὺς ὄρκους τῶν τριάντα χρόνων ποῦκταν ὕστερα ἀπὸ τὸ πάσιμο τῆς Ἑβόιας. Καὶ γιὰτὶ τίς ξεσκίσαν, ἔγραψα τὰ παράπονα (22) πρῶτα καὶ τίς διαφορῆς, μήπως κανεὶς ρωτήσῃ καμιά μέρα ποιὸ τάχα οἱ λόγοι π' ἀνάψε τόσο μεγάλος πόλεμος στὴν Ἑλλάδα. Δηλαδή, ὡς τὴν πὸ ἀληθινὴ ἀφορμὴ μὰ καὶ πὸ ἀνομολόγητη, θαρρῶ ἐγὼ τοῦτο, πῶς οἱ Ἀθηναῖοι μεγαλῶνοντας καὶ καταπτώνας φοβεροὶ ἀνάγκασαν τοὺς Λάκωνες νὰ πολεμήσουν. Στὰ φανερὸ ὅμως νὰ πᾶ εἶταν τὰ παράπονα πού λέγανε ἀπὸ τὰ διὸ τὰ μέρη, σὰν ξεσκίσαν τοὺς ὄρκους καὶ ἔπιασαν τὸν πόλεμο.

(22) αἰτίας=αἰτιάσεις.

ὄρες σου διαλεχτῆς νὰ σημειώνης στὴν ἀκρὴ μὲ τὸ μολυδάκι σου κάθε σκέψη, κάθε φράση, κάθε στίχο πού σοῦ χτυπάει πὸ βαθιά, ἔτσι γιὰ νὰ μπορῆς νὰ τὰ ξαναβρίσκῃς ἐσὺ, κ' ἔτσι γιὰ νὰ κάνῃς καὶ τοὺς ἄλλους νὰ τὰ προσέξουν πὸ πολὺ, βέβαια πού θὰ τὴν ἔχῃς σημαδέψῃ ὀλόκληρη τὴ σελίδ' αὐτὴ τοῦ Δὸν Κισσῶτου, ἀπὸ τίς πὸ ἀπλῆς καὶ ἀπὸ τίς πὸ ἀληθινῆς μέσα στὴν παγκόσμια λογοτεχνία. Ἀνίσως καὶ δὲ θυμᾶσαι, τίποτε ἀπ' αὐτὰ, ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ σοῦ τὴν ἀντιγράψω τὴ σελίδα ὀλόκληρη. Γιὰτὶ οἱ ὄραιοι στοχασμοὶ μονάχα τοὺς ἀγνοοῦς καὶ τοὺς στενόμενα τοὺς σφιχτοδένοῦς μὲ τίς χρυσές τους ἀλυσίδες. Τοῦ ἐνός οἱ στοχασμοὶ ταιριάζουσε μὲ τοὺς στοχασμοὺς τοῦ ἄλλου, καὶ γίνοντ' ἀντρόγυνο· καὶ γεννοβολᾶν τὰ ὄραια παιδιὰ· παιδιὰ πού καμιά φορὰ εἶναι ὀμορφότερα ἀπὸ τοὺς γονεούς. Ἡ παρομοίωση θὰ μποροῦσε νὰ σκανταλίση καμιά κυρία. Ἴσως δὲν εἶναι γιὰ νὰ εἰπωθῆ σὲ σαλόνια. Μὰ εἶμαι ἡσυχός. Δὲν εἶσαι κυρία. Εἶσαι γυναίκα.

Ο ΠΑΝΤΑ ΔΙΚΟΣ ΣΟΥ

Ο ΧΩΡΙΚΟΣ Κ' Η ΔΑΣΚΑΛΑ

Μιά φορὰ στὸ Ἀἶβαλι, εἶν' ἔξη ἑπτὰ χρόνια τώρα, πήγαμε μὲ κάτι φίλους σ' ἕνα περβόλι ὄξω ἀπὸ τὴν πόλη καὶ καθήσαμε γύρο σ' ἕνα τραπέζι, μπροστὰ σὲ βουνὸ ἀπὸ μαρούλια καὶ κάμπουσα καραφάκια μαστίχα—συνήθεια τοῦ τόπου, βλέπετε, κ' ἡ μαστίχα μᾶς ἔραουστῆ. — Ἐκεῖ πού διασκεδάσαμε, ἀκούσαμε φωνές, μὰ τί φωνές! Ὁ μπαζεβάνης ἔδερνε τὴν κόρη του, δεκαπέντε χρόνῶ κοπέλλα. Τρέξαμε καὶ τοὺς χωρίσαμε. Στείλαμε τὸ κοριτζὶ κλαίοντας στὸ σπίτι του καὶ πήραμε μαζί στὴν παρέα μᾶς τὸν πατέρα, ἔξω φρενῶ. Ἀράδιαζε κι ἀράδιαζε βρῖσιές γιὰ τὴν κόρη του, γιὰ δασκάλοι, καὶ πρὶν καθήσῃ κοντὰ μᾶς, ρώτησε:

— Μπᾶς κ' εἴσατε καὶ σεῖς ἀπ' ἀφτὸ τὸ σό;

Δὲν ξέραμε τί συνέβαινε καὶ δὺο τρεῖς ἀπὸ μᾶς καταλάβανε πῶς ἔπρεπε νὰ νηθῶνε σὰν τὸν Πέτρο, ὄχι τρεῖς μὰ χίλιες φορές, γιὰ νὰ μὴ βροῦνε τὸν μπελᾶ τους. Κάθησε ὁ μπαζεβάνης καὶ μὲ λίγα λόγια πού εἶπε, μᾶς ἔδωκε νὰ ἐνοησοῦμε τί συνέβαινε.

— Ἀκούς, λέει τῆ... (ἐδῶ ἕνα ἐπίθετο γιὰ τὴν

κόρη του), νὰ θέλῃ καὶ καλὰ νὰ μὴ μιᾶ τὴ γλῶσσα τοῦ πατέρα της; Ἐρχεται καὶ μού λέει: «Πάτερ μου ὀδήγησον»· ἔτσι τὰ ἐπρόφερον ὁ χωρικός. — Τί λές, μωρή; — «Ὀδήγησον» τὴν ὄνο(ν). — Τί; — Δὲν πρόφταζε νὰ τὸ ξαναπῆ, ἀνάψαν τὰ καντήλια μου; νὰ γιὰ ὀδήγησον, νὰ γιὰ ὄνο(ν). Καὶ καλὰ καὶ μᾶς χωρίσατε, γιὰτὶ θὰ τὴ σκότωνε. Τὸ «Πάτερ» πᾶ τὸ κατάλαβα, τὸ λέει κ' ἡ προσεφκή μᾶς: «Πάτερ ἡμῶν»· μὰ τᾶλλα; Δὲ θὰ πᾶγ' πᾶ ἡ ἀφορισμὲν' στὸ σκολειό».

Κεράσαμε μιά δὺο μαστίχες τοῦ μπαζεβάνη, νὰ τοῦ περάσῃ ὁ θυμὸς, καὶ ὅσοι δασκάλοι ἀπὸ τὴν παρέα μᾶς, τσιμουδιά. Πού νὰ μιλήσουν; Ἐλεγε ὁ γέρος: Ἡ κόρη του ἤθελε νὰ γίνῃ δασκάλα, κάθε μέρα εἶχανε μαλλώματα καὶ ζύλο, μὰ τώρα τὴν ἀπόφαση τὴν εἶχε κάμει. Δὲ θὰ πήγαινε πᾶ σκολειό.

Φύγαμε, καὶ ζαλισμένοι ὅπως εἴμαστε, λέγο κι ἀπὸ τὴ μαστίχα, γελούσαμε μὲ τὸ γέρο μπαζεβάνη, μὰ γλήγορα ξεχάσαμε τὴ σκηνὴ τοῦ περβολιοῦ.

Πέτσι, τίς διακοπές, πήγα στὴν πατρίδα. Πέρασα κι ἀπ' τὸ περβόλι, πηγαίνοντας περίπατο. Ὁ μπαζεβάνης καθότανε στὴν πόρτα του κ' ἐπαίξε μὲ δὺο χαριτωμένα παιδάκια· θυμήθηκα τὸ ζύλο.

— Ὦρα καλὴ, κύρ Γιῶργη!

— Καλῶς τάφεντικό!

— Δικά σου εἶναι τὰ παιδάκια; νὰ τὰ χαιρέσαι;

— Ὅχι, ἀρεντικό, τῆς κόρης μου, ἰσκαριστῶ.

— Τῆς δασκάλας;

Μὲ κοίταξε ὁ γέρος καλὰ καλὰ:

— Μωρέ, μπᾶς κ' εἴσουνε καὶ σὺ στὸ ζύλο;

Καλὰ λένε πῶς τὸ ζύλο βγῆκ' ἀπ' τὸν παράδεισο. Πέρνα μέσα, ἀρεντικό, νὰ δῆς καὶ τὸ δικό μου τὸ παράδεισο.

Πῆρε τὰ παιδιὰ στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν ἀκολούθησα. Μὲ πήγε σπίτι του. Στὸ κατώφλι, μιά ἀψηλὴ ὀμορφὴ κοπέλλα βαστοῦσε ἀκόμα ἕνα παιδί στὸ βυζί. Ντράπηκε ἄμα μ' εἶδε κ' ἔκαμε νᾶμπη μέσα. Τὴν κράτησε ὁ γέρος καὶ:

— Νά την, ἡ δασκάλα, μού εἶπε. Ἄ θὲς νὰ δῆς καὶ τὸ δάσκαλο, σὲ κομμάτι θᾶρθη. Εἶναι στὰ Καραγέργια (μεγάλια ἀμπελοχώραρα δὺο ὄρες μακριὰ ἀπ' τ' Ἀἶβαλι).

Χαμογέλασε ἡ κόρη, χαμογέλασε κι ὁ γέρος, φιληθήκανε, καὶ τὸ φιλὶ ἀπὸ τὸ στόμα τῆς κόρης γιὰ τὸ γέρο τὸν πατέρα της, εἶταν ἕνα μεγάλο, μεγάλο ἰσκαριστῶ γιὰ τὴν εὐτυχία πού τοῦ χρωστοῦσε.

ΦΡΙΞΟΝ ΗΛΙΕΙ

(Δήγημα τοῦ Maurice Level)

— Ἐτσι μᾶς ἀφίνεις; μὲ ρώτησε ὁ σακατεμένος...

— Ἀνάγη πᾶσα. Πρέπει νάμαι Δευτέρα πρῶτὴ στὴ Μαρσίλλια. Σήμερις τὸ βράδυ παίρνω τὸ γοργὸ πού φεύγει στίς 10 καὶ 50 ἀπ' τὸ σταθμὸ τοῦ Λυῶν. Καλὸ τραῖνο... μὰ σὺ δὲ θὰ τὸ ξέρῃς μὰ κ' ἔκανες, ἂ δὲν γελιοῦμαι, καὶ ἐπάλληλος στὴ γραμμὴ Π.Λ.Μ., πρὶν ἀρρωστήσῃς.

Σφάλιξε τὰ μάτια· μιά ξαφνικὴ χλωμάδα περιχύσε τὸ πρόσωπό του καὶ μουρμούρισε...

— Ναι... τὸ ξέρω... τὸ ξέρω γιὰ ἰ...!

Ὁλοστρόγγυλα μεγάλα δάκρυα κολήσανε στὰ μάγουλά του! Σάπασε γιὰ μιά στιγμὴ καὶ σὲ κομμάτι ξαναμίλησε.

— Κανέναν δὲν τὸ ξέρει καλύτερά μου!..

Ἄμα τὸν εἶδα ἔτσι συγκινημένο, εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου πῶς θάναί μόνο καὶ μόνο πού θυμήθηκε τὴν παλιά του τέχνη καὶ τοῦ εἶπα:

— Ἄ ὀμορφο ἐπάγγελμα! ζυπνὴ τέχνη!

Ἄνατρίχιασε... σὰ νὰ προσάθησε ὁ καημένος μ' ἕνα στανικό τέντωμα τοῦ παράλυτου κορμιοῦ του, νὰ σηκωθῆ στὰ πόδια του. μέρριξε μιά ματιά στεγνὴ μὰ γιομάτη φρίκη... καὶ διαμαρτυρήθηκε:

— Ἄ, Κύριε! μὴν τὸ λὲς τέτοιο πρᾶμα!.. ὀμορφο ἐπάγγελμα; Πὲς καλύτερα ἐπάγγελμα τρομάρας καὶ θανάτου, γιομάτο φρίκη καὶ βραχνάδες... Νά! ἐγὼ... δὲν μού εἶσαι τίποτες... μὰ, τὸ καλὸ πού σ' ἔχω, πάρε ὅποιο ἄλλο τραῖνο θέλεις, μὰ τὸ γοργὸ τῶν 10 καὶ 50 ποτέ! γιὰ τὸ Θεό! ποτέ!

— Καὶ γιὰτὶ σὲ παρακαλῶ; ρώτησα χαμογελώντας. Μήπως κ' εἶσαι δυσειδαίμονας;

— Δὲν εἶμαι δυσειδαίμονας... Εἶμαι, φίλε μου, ἀπλοῦστατα ὁ μηχανικός πού εἶταν ἀπάνω στὸ γοργό, νούμερο 17, στίς 21 Ἰουλίου 1894, τὴν ἡμέρα πῶγινη ἡ τρομερὴ καταστροφὴ. Κι' ἀπὸ τότες μούμεινε μιά τέτοια τρομαχτικὴ ἐντύπωση μὲ τὸ μ-

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς καὶ τὰ δικά μου τὰ μάτια βουφκώσατε. Γύρισα καὶ κοίταξα τὸν μπαξέ καὶ γύρεβα μ. τὰ μάτια τὸν τόπο τοῦ ξύλου καὶ τὸ τραπέζι τοῦ πρὸ πέντε χρόνια, σὰν τέτοια ὦρα, εἴτανε γεμάτο μαρούλια, καραφάκια καὶ δασκάλους ὀλοτρόγυρα. Ἐλεπε τὸ τραπέζι, ἔλειπαν τὰ μαρούλια καὶ τὰ καραφάκια· τὸ κυριώτερο, ποῦ ἔλειπαν οἱ δασκάλοι. Δὲν ξέρω πῶς μοῦ φάνηκε, μὰ ἐκεῖνη τῆ ὦρα τοὺς γύρεβε τὸ μάτι μου, ἤθελα νὰ τοὺς ἔχω κοντὰ μου. Ἦθελα νὰ δοῦνε κι ἀφτοὶ τὸν παράδεισο ποῦ μόρφωσε ἓνα ξύλο γιὰ τὴ γλώσσα, ποῦ δὲν ἔτανε γλώσσα ἐνὸς μπαξεβάνη, γλώσσα δηλαδὴ τοῦ λαοῦ. Θὰ μοῦλεγαν τότες οἱ δασκάλοι πῶς τὸ παράδειμά μου εἴτανε ἀνόητο, πῶς ὁ μπαξεβάνης εἴτανε ἀστοιχειώτος. Μὰ καὶ ἂν εἴτανε ἀρχαῖες ἀστοιχειώτος—πράγμα ποῦ δὲ θὰ τῶφταγε βέβαια ἐκεῖνος—δὲ θὰ ἔπρεπε τὸ ἅγιο ξύλο στὴν κόρη του, ἢ ἡ κόρη του μάθαινε στὸ σχολεῖο κατὶ ἄλλα πρὸ χρησιμα ἀπ' τὸ «ἀδύγησον τὴν ὄνον». Καὶ θὰ εἴτανε ἀρχαῖες ἐφτυρισμένη σήμερα ἡ κόρη του, ἂ γινότανε δασκάλα σὲ γλώσσα ποῦ δὲν εἴτανε τοῦ πατέρα της, κι ἂν τυραννιότανε νὰ διδάσκη κι ἀφτὴ τώρα σὲ κατὶ δυστυχημένα παιδιὰ, ἐκεῖνα ποῦ τῆς μαθαίνανε καὶ ποῦ τὴν ἔσωσε ἀπ' ἀφτὰ ἓνα γερὸ ξύλο;

Μὲ τὴ γλώσσα τὴν ἐθνική, μὲ τὴ γλώσσα ποῦ κι ὁ μπαξεβάνης μπορεῖ νὰ τὴ μάθη, ὅσα «πάγ' πιά», ὅσα ντόπια κι ἂν ἔχει στὸ χωριό του, κερδεμένος ὁ καθένας, πρῶτα πρῶτα κερδεμένο καὶ τὸ ἔθνος.

Χάλκη, Γεννάριος 1905.

ΣΩΚΡ. ΣΑΡΙΜΠΑΣΕΒΑΝΗΣ

Ἀπόρησε τὸ καινούριο τοῦ ἀφαντικοῦ, ἓνας ξακουσμένος γιατρός, σὰν εἶδε μιά φορά τὸ μικρὸ Γιάννη νὰ παραστήλῃ στὸ τραπέζι μὲ πρησμένο πρόσωπο καὶ μελανιασμένα μάτια.

— Τί εἶν' αὐτὰ, Γιάννη; τοῦ εἶπε, σὰ νὰ πάλαιψες μοῦ φαίνεται.

— Ναι, κύριε, πάλαιψα.

— Μὲ ποιόν;

— Μὲ τοῦ γιαιτροῦ τοῦ Μυλωνᾶ τὸν ὑπερέτη.

— Καὶ τί πάθατε γιὰ νὰ μαλῶστε, παρακαλῶ;

— Εἶπε, κύριε, πῶς δὲ μπορεῖτε νὰ καθαρίσετε τὰ παπούτσια τοῦ ἀφέντη του.

— Καὶ τί εἶπετε ἐνὸς;

— Νὰ, κύριε, εἶπα πῶς καλομπορεῖτε.

αλό μου, ποῦ τίποτες δὲ θὰ σταθῆ ἄξιο νὰ τὴν σβύση... στὴ ζωὴ μου...

Ἐρχαμε φύγει ἀπ' τὸ σταθμὸ τοῦ Λυών στὴν ταχτική ὦρα καὶ θὰ εἴταν ἀπάνω κάτω δύο ὄρες ποῦ κατρακυλούσαμε. Ἡ μέρα εἴταν ἀσφυχτική. Μ' ὄλη τὴ γρηγοράδα τοῦ τραίνου, βαρὺς χτυποῦσε ὁ ἀέρας στὰ πρόσωπά μας καὶ πληχτικός. Σωστὰ σημάδια μπόρρας!

Ἄξαφνα, σὰ νὰ γύρισε κάποιος ἓνα κρυφὸ ἠλεχτρικὸ κουμπί, ὅλα σβύσανε στὸν οὐρανὸ! Πᾶνε τᾶστρα, πάει τὸ φεγγάρι!.. Μόνο κατὶ μεγάλες ἀστραποφεγγιές στραφτᾶν μίς' στὴ μαυρίλα τῆς νύχτας σὰν περαστικές χαραξίές, χαραγμένες μὲ τέτοια δυνατὴ καὶ ἀσπρη λάμψη, ποῦ μιά καὶ σβύναν, τὸ σκοτάδι σοῦ φαίνονταν πηχτὸ σὰ μελάνι τῆς σουπιάς.

Γυρνῶ καὶ λέω τοῦ θερμαστή μου:

— Πᾶν' τὰ ψέμματα! θὰ βρέξη!

Μοῦ ἀπαντᾶ:

— Καλῶς νὰ ὀρίση! Δὲν μπορεῖ πιά νὰ βαστάξῃ κανεὶς μίς' αὐτὸ τὸ καμίνι. Μόνο, προσοχὴ στὰ

Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ
Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀρ. 10.—Γιὰ τὸ ἔξωτερικὸ φρ χρ. 10
20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

ΠΟΥΔΙΕΤΑΙ: Στὰ κισκία τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιοδρόμου (Ὁφθαλματρεῖο) Σταθμοῦ ὑπογείου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια) στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια, στὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἐστίας» Γ. Κολάρου.
Στὸν Πειραιᾶ: Καπνοπωλεῖο Γ. Σηροῦ, ὁδ. Βουβουλίνας ἀρ. 1, σιμὰ στὴν Τρούμπα.
Ἡ συντρομὴ πληρώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
Κ Α Ι
ΠΡΑΜΑΤΑ
ΕΘΝΙΚΩΤΑΤΟ

κεῖνο ποῦ ζητάει ἡ «Μεταρρύθμιση» στὸ φύλλο τῆς Τετράτης. Ἀφοῦ, λέει, ὅλες οἱ ἐθνικὲς συμφορὲς καὶ ἀτίμωσες μᾶς πέρασαν κατακέφαλα χωρὶς νὰ μᾶς σωφρονίσουν, ἀφοῦ ἡ δεύτερη χρεωκοπία ἐτοιμάζεται νὰ μᾶς ἀγκαλιάσει ἐρωτικώτατα, ἀφοῦ ὕστερ' ἀπὸ ἐκλογὲς ἀδιάντροπες καὶ φριχτὲς οἱ Πατέρες τοῦ ἔθνους ἀνασκουμπώνονται νάρχησιν καὶ πάλι τὰ προσωπικά τους, ἀφοῦ τὸ Κοινοβουλευτικὸ πολίτευμα χρεωκόπησε κι ἀφοῦ δὲ μπορούμε νὰ περιμένουμε τὴ σωτηρία οὔτε ἀπὸ τὴ Βασιλεία, οὔτε ἀπὸ τὸ θεόστραβο λαὸ, ἓνα μονάχα γιατρικὸ ὑπάρχει, νὰ σκωθοῦν ὅλ' οἱ φωτισμένοι Πατριῶτες καὶ μὲ μιά μεγάλη ἠθικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐπανάσταση νὰ σώσουν τὸ ἔθνος ἀπὸ τὴν τελεία καταστροφὴ καὶ τὴν ἀτιμία.

Ἡ «Μεταρρύθμιση» λοιπὸν δὲ ζητάει ἐπα-

σινιάλα!

— Δὲν ἔχει φόβο! τὰ μάτια μου τᾶχω τέσσερα! Βροντοῦσε τόσο δυνατὰ ποῦ πιά δὲν ἄκουα οὔτε τὸν κρότο τῶν τροχῶν οὔτε τὸ φύσημα τῆς ἀτμομηχανῆς.

Ἡ βροχὴ ὅλο καὶ δὲν ἔπεφτε ἀκόμα, μὰ ἡ μπόρρα ὄλο καὶ πρὸς κοντὰ. Ἐμεῖς τρέχαμε κατ' ἀπάνω της. Ἐλεγες καὶ τὴν κυνηγούσαμε.

Κακὰ τὰ ψέμματα! Ὅσο καὶ νάσαι παλληκάρη, δὲν εἶναι καὶ μικρὸ πρᾶμα νὰ νοιώθης πῶ: σφεντονίζεσαι μίς' στὸν ἀνεμοστρόβιλο τῆς μπόρρας ἀπάνω στὴ ράχη ἐνὸς ἀτσαλίνου θεριοῦ ποῦ χιουμίζει μανιασμένο.

Μπροστὰ μᾶς—εἴταν δὲν εἴταν ἓκατὸ μέτρα ἀπόσταση—μιά ἀστραπή λῆς καὶ βούτηξε κατακέφαλα στὴ γῆς. Ἀκόμα ἡ λάμψη δὲν εἶχε σβύσει στὰ μάτια μου, ποῦ ἄχνησε μιά τρομερὴ βροντὴ καὶ σὲ λιγαὶ καὶ μιά δεύτερη, μὰ τόσο τσιριχτὴ ποῦ σφάλιξα τὰ μάτια καὶ σωριάστηκα πάνω στὰ γόνατά μου.

Ἐμμεῖνα ἔτσι μερικὰ δευτερόλεπτα, ἀνοιωθός,

νάσταση μὲ ντουφέκια καὶ μ' αἱματοκυλίσματα· ζητάει ἐπανάσταση ἠθικὴ, δηλ. ἐπανάσταση εἰρηνικὴ ποῦ εἶναι κι ἀπαραίτητη, γιὰτὶ τὸ μαχαῖο ποῦ τὸ περιμέναμε νὰ φτάσει στὸ κόκκαλο γιὰ νὰ νοιώσουμε τὸν κίνδυνο, φαίνεται πῶς ἔφτασε πιά καὶ τὸ πρᾶμα δὲ σκῶνει ἀργητὰ κι ἀναβολή.

Πανελλήνιο συνέδριο γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Σωτηρία, ζητάει ἡ «Μεταρρύθμιση» καὶ τοῖ ὀρίζεται καὶ τόπο, τὴν Ἀθήνα, καὶ χρόνος, τὸν Ὀκτώβριον. Ζητάει δηλ. μὲ Ἀ ν τ ι β ο υ λ ῆ τίμια καὶ πατριωτικὴ ποῦ νὰ πολεμήσει στὰ γερὰ τὴν ἄλλη Βουλὴ τὴν ἀδιάντροπη καὶ τὴ ρουσφετολόγα, νὰν τῆνε συνετίσει, νὰ τῆς βάλει τὸ γκέμι ποῦ τῆς λείπει, νὰ τῆς δείξει ποῖο δρόμο νὰ τραβήξει, καὶ στὰ τελευταῖα, ἂν ἡ Βουλὴ αὐτὴ δὲν παίρνει ἀπὸ λόγια, νὰν τῆνε στείλει μὲ καὶ καλὴ στὸν ἀγύριστο.

Θάχει τέτια δύναμη ἡ Ἀντιβουλὴ αὐτὴ; Γιὰ νὰ πέσει ἡ φαυλοκρατία ποῦ μᾶς κυβερνάει σήμερα καὶ γιὰ νὰ μουλῶξει ἡ δημοκρατία ποῦ σὲ τέτια χάλια μᾶς ἔφερε, πρέπει νὰ πετύχει καὶ νὰ πραγματοποιηθεῖ τὸ Συνέδριο αὐτὸ καὶ πρέπει οἱ φωτισμένοι πατριῶτες, ποῦ προσκαλοῦνται σὲ κοινὴ συνεργασία σήμερις ἀπὸ τὴ «Μεταρρύθμιση», νὰκούσουν τὴν πρόσκλησὴ της, νὰ φτειάξουν τὴν Ἀντιβουλὴ καὶ νὰ πασκίσουνε νὰ τῆς δώσουν τέτια δύναμη ποῦ νὰ μπορέσει νὰ ἐπιβληθεῖ στὴν κολασμένη καὶ ἀντεθνικὴ Βουλὴ μᾶς καὶ νὰ τῆνε βάλει στὴ θέση της.

Δὲν εἶναι τόσο δύσκολο, ὅσο φαίνονται, αὐτὰ τὰ πράματα. Ἀρκεῖ νὰ τἀποφασίσουνε νὰ κουράσουνε λίγο τὸ μυαλό τους οἱ ἀληθινοὶ πατριῶτες, κι ἀμέσως θὰ ἴδουν πῶς κατὶ ἐπὶ τέλος πρέπει νὰ γίνεῖ γιὰ νὰ γλυτώσουμε ἀπὸ τὴν τελειωτικὴν καταστροφὴν ποῦ ἀπ' ὦρα σ' ὦρα μᾶς φοβερίζει.

ΟΠΙΟΙΟΣ

Χριστιανὸς ξέρεῖ ἄς μᾶς τὸ πεῖ, καὶ θὰ τὸν εὐγνωμονοῦμε, τί μεγάλο καλὸ ἔκανε στὸ ἔθνος; ὁ κ. Πεσματζόγλου γιὰ νὰ τόνε βγάλει βουλευτὴ τῆς ἡ Καλαμάτα, δίχως νὰ πατήσῃ καθόλου σ' αὐτὴ, νὰν τόνε ψηφίζουσε στὴν Ἀθήνα λυσσασμένα, ποῦ λίγο νὰν τόνε βγάλουν καὶ δῶ βουλευτὴ, νὰν τοῦ κάνουν βασιλικὲς ὑποδοχὲς δταν περνᾶει ἀπὸ τὴν Τρίπολη, καὶ νὰ γιομίζουσι κάθε μέρα οἱ ἐφημερίδες μὲ τὸνομά του;

Ἄν εἶναι λόγου τοῦ ὁ Μεσσίας ποῦ περιμέναμε νὰ μᾶς σώσει, τί καρτερᾶει ἡ Α. Μ. καὶ δὲν τὸν κᾶνει μιά ὄρ' ἀρχύτερα πρωθυπουργὸ νὰ ἡσυχάσουμε;

οῦριος, ἀποσβολωμένος· ἓνα εἶδος σαστιμάρας ποῦ θάχρηται, στοχάζομαι, κανενὸς σὰν φᾶη μιά τρομερὴ γροθιά στὸ σῆρο. Τέλος πάντων ἤρθα στὸν ἑαυτὸ μου. Εἶμουν ἀκόμα γονατιστός, ἡ ράχη μου ἀκουμπισμένη στὸ σιδερότοιχο. Μοῦ φαίνονταν πῶς γύριζα ἀπὸ κατοστάδες; μίλια μακριὰ. Ἐκᾶνα νὰ σκωθῶ τῶν ἀδυνάτων! Οἱ γάμπες μου σουπιασμένες κι ἀδυναμὲς ἀπὸ κάτω μου! Νόμισα πῶς κατὶ, πέφτοντας, μούσπασε, μὰ δὲν αἰσθάνομαι τὸν παραμικρότερο πόνο.

Δοκίμασα νὰ σκωθῶ βοηθώντας μὲ τὰ χεῖριά μου. Τοῦ κάκου! Τὰ βραχίονιά μου κρέμουνταν πεθαμένα στὰ πλευρά μου.

Πεταμένος ἐκεῖ σὰν τὸ κουρέλι, εἶχα τὴν ἐντόπωση—στᾶλήθεια πολὺ παράξενη—πῶς οὔτε τὰ βραχίονιά μου οὔτε οἱ γάμπες μου δὲν εἴταν πιά δικά μου πράματα· πῶς δὲν τὰ κομάντερνα πιά... ἡ κάλλιο πῶς δὲν ἤθελαν πιά ν' ἀκούσουν κομάντο... πῶς εἴταν πράματα χωρὶς δύναμη, χωρὶς ζωὴ, ἀπαράλλαχτὰ σὰν τὰ ροῦχά μου ποῦ ἔσθηναν τ' ἀέρι... Ἐνα αἰσθημα ποῦ δὲν ξεχώριζα, μιά δύ-

ΨΕΜΑΤΑ

πώς ο κ. Ντεληγιάννης σκέφτεται να ζητήσει επιχορήγηση εκατό χιλιάδες το χρόνο για κάθε παντρεμένο Βασιλόπουλο. Τίτιες στραβοτιμονιές δὲν τις κάνει ο Ντεληγιάννης, και μὴ σκοτιζόσαστε. Αὐτὸς φωνάζει κάθε ὥρα και στιγμή γι' αὐστηρές οικονομίες, πού τις ξεχνάει μονάχα ὅταν πρόκειται νὰ μεταθέσει μὲ τὸ σωρὸ τούσ δημόσιους ὑπαλλήλους.

Μὰ τότε, τζόγια μου, πρόκειται γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόμματος, και σὲ τίτιες ἐθνικὲς περιστάσεις λησμονιοῦνται πάντα και οικονομίες και προγράμματα.

ΛΕΣΒΙΟΣ

ὑπογράφεται ὁ πατριώτης ἐκεῖνος πού ξετινάζει, μέρες τώρα, τὴ γούνα τῶν δασκάλων στὴν Ἑλλάδα τῆς Σμύρνης. Εὐτυχῆσαμε νὰ διαβάσουμε τὰ γνωστικὰ και δυνατὰ ἄρθρα του και τὸ καταχαρήκαμε πὼς ἀπὸ τὴν ὁμορφὴ πατρίδα τοῦ Ἑφταλιώτη μας βγήκε κι ἄλλο παληκάρι νὰ διαλαλήσει τὴν Ἀλήθεια και νὰ γκρεμίσει σκουριασμένες ἰδέες.

Ὁ Λέσβιος δὲ χωρατεύει. Τὸ κάθε του ἐπιχειρήματα εἶναι σιδερένια γροθιά και ἡ κάθε του φράση πυραμινο σίδηρο. Σημάδι ἀφήνουν ὅπου κι ἂν πῆσουν, και ὁ Σμυρναϊκὸς Δασκαλισμὸς— πού θέλουσε νὰ πούν, μὰ δὲν τὸ πιστεύουμε, πὼς εἶναι χειρότερος ἀπὸ τὸν Ἀθηναϊκὸ δασκαλισμὸ— ἄσκημα τὴν ἔχει.

Μαθαίνουμε πὼς τάρθρα διαβάζονται πολὺ και σχολιαζονται και στὴ Σμύρνη και στὴ Μιτυλήνη. Ἴσως νὰ βγοῦν κ' οἱ δασκάλοι νὰ τὰ πολεμήσουν μὲ τὰ παμπάλαια και σκουριασμένα ντουφέκια τους. Τὸ περιμένουν αὐτὸ οἱ φίλοι μας κι ἀπὸ τώρα γελάνε. Κάποιος δάσκαλος μάλιστα δημοσίεψε κιόλας, τάχα σὰν ἀπάντηση στ' ἄρθρα τοῦ Λέσβιου, ἕνα παραμῦθι τοῦ Swift, τὴν Ἀράχνη και τὴ Μέλισσα, παραβάλλοντας τὴ Δημοτικὴ μὲ τὴν Ἀράχνη, και τὴν Καθαρεύουσα μὲ τὴ Μέλισσα. Φιλονεικούσανε, λέει, οἱ δύο τους, ἡ Ἀράχνη πολὺ χυδαία, —μάτια μου!— και ἡ Μέλισσα πολὺ καθαρά! Και κεί πού φιλονεικούσανε, ἡ Μέλισσα δὲχως νὰ προσέξει στὰ ἐπιχειρήματα τῆς Ἀράχνης, πέταξε πάνω στὰ ρόδα!

Αὐτὸ λῆψε και μεῖς. Στὰ ρόδα ἀναπαύεται ἡ Καθαρεύουσα. Και τῆς πρέπει.

ναμὴ πού δὲν καταλαβαῖνα μ' ἐμπόδιζε ν' ἀνοίξω τὰ μάτια.

Ὡς τόσο κατρακυλούσαμε δλοταχῶς. Ἡ μπόρρα μούγκριζε ἀκόμα, μὰ λιγώτερο τραχιά, πιδ μακρινά. Ἐπερτε βροχή. Τὴν ἀκούα πού κροταλοῦσε ἀπάνω στὸ ἀτσάλι κ' ἀστάνουμον χλιαρὲς σταλαματιές στὸ πρόσωπό μου.

Ἐνοιωσα μέσα μου μιὰ σημαντικὴ ἀντίδραση, τὰ νεῦρά μου κατακαθῆσανε. Αἰστανουμον τὸν ἑαυτὸ μου στ' ἀλήθεια καλά, ὅλως διόλου καλά μονάχα κομμάτι κούραση.

Τὸ ἐπάγγελμά μου, ἡ δουλιὰ μου, ἦρθαν τότες στὸ νοῦ μου και μὲ ζύπνησαν ἀπ' τὸ βύθος μου και, μὴ καταλαβαίνοντας ἀκόμα μὲ τίνος παράξενου φαινομένου συνεργιὰ βρισκομουν ἔτσι σὰν παράλυτος,.... φώναξα τὸ θερμαστή μου νὰ μὲ βοηθήσει νὰ σηκωθῶ.

Ὅυτε ἀπάντηση!

Στὴν ἀτμομηχανὴ ἐνὸς γοργοῦ κάνει ξίρεις, βοὴ τρομάρα! Τὸν φώναξα πιδ δυνατὰ:

—Φραγκιά! Ἐ! Φραγκιά! ὀθήθα με κομμάτι!

Τίποτις!... Τότες μ' ἐπιασε ἀφραστὴ τρομάρα.

Βασιλικὸ λόγο, μαθαίνουμε, θὰ γίνεῖ κυβέντα και γιὰ τὴ Μακεδονία. Μὰς τὸ ὑποσκέθηκε ὁ Ντεληγιάννης, ὅταν μὰς ζητοῦσε συμπαγὴ πλειονοψηφία, και νὰ πού δὲ θὰ μὰς γελᾶσει τώρα πού τοῦ τὴν ἔδωσαμε.

Μ' ἐκατὸν τριάντα ἢ ἐκατὸν πενήντα βουλευτὲς πού θάχει, θὰ φροντίσει γιὰ τὴ Μακεδονία. Ἄν τοῦ δίναμε ἐκατὸν ὀγδόντα, θὰ μιλοῦσε και γιὰ τὴν Ἀλβανία. Ἄν τὸν ἐφίρναμε πιδ μὲ διακόσους, δὲ θὰ τότε χωροῦσε ὀλ' ἢ γῆ. Ἐἶχε τὸ κουράγιο νὰ καταχτήσει και τὸν πλανήτη Ἄρη ἀκόμα.

Λάθος λοιπὸν δικὸ μας πού μονάχα τὴ Μακεδονία θὰ μὰς τάξει αὔριο.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑΣ

ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ.

Μάγι ἦταν τὸ φιλάκι σου τὸ πρώτο
Και μυρωμένα φίλητρα εἶχε τὸ χνώτο
Χρυσόξανθο ἕνα κῦμα τὰ μαλλιά σου
Και κἀνὸ ἀπὸ Νεραϊδας ἡ ἀγκυλιά σου,

Ὡ ναί, ὁμορφὴ μου, ὦ ναί πού, ἀλλοίμονό μου,
Πουλίμι ὁ νοῦς, στοῦ πελαγίου δρόμου
Τὰ πλάτια ἐνῶ πλανέμαι ἡμερονύχτια,
Στῆς ὁμορφιάς σου λαχταρᾶν τὰ δίχτυα!

Μιὰ ἀπ' τὰ μικρά μου χρόνια εἶχα κυρά μου,
Και μιὰ βασιλισσά της ἡ καρδιά μου:
Στῆς θάλασσάς μου ἐξοῦσα τὴν ἀγκάλη
Μὲ κῦμα, ἢ μὲ γαλήνη ἢ ἀνεμοζάλη.

Μὰ τώρα! ὦ πῆς μου, ὦ πῆς μου τί νὰ κάνω;
Θαροῦ πὼς ἀρμενίζω πᾶν' ἀπάνω
Στὸ πέλαο τῶν ματιῶν σου κι ἀνασαίνο
Τὰ μύρα τῶν φιλιῶν σου... ὦ, τί νὰ γένω;

Στίχοις

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

Ὁ πατέρας του: Κοίτα δῶ, Κώστα! εἶν' ἀλήθεια πὼς πῆγες κ' ἐμπλέξες μ' αὐτὴ τὴ χήρα χωρὶς τὴ γνώμη μου; Κώστας (κατσουφιασμένος): Χωρὶς τὴ δικὴ μου γνώμη ἔκανα πατέρα.

Φοβήθηκα στὰ γερά. Ποιόνα; τί πράμα; μήπως ἤξερα κ' ἐγὼ;.. Ἄνοιξα τὰ μάτια... και πάτησα μιὰν ἀγρία φωνή! ναί, μιὰ τσιριζιά, γιομάτη φρίκη σὰ νὰ οὐρλιασε θεοῖο.

Κανένας κοντά μου! ὁ θερμαστής μου ἀφαντος! Μὲς σ' ἕνα δευτερόλεπτο δούλεψ' ὁ νοῦ μου παστροκᾶ και μὲ τόση γοργιάδα πούναῖ νὰ σαστίσης. Τώρα κατάλαβα τί ἔτρεξε ἀπ' τὴ στιγμή, πού ἐκεῖνη ἡ βροντὴ μὲ σώριασε στὰ γόνατα.

Τ' ἀστροπελέκι ἔπεσε ἀπάνω μας, σκότωσε τὸ θερμαστή μου και τὸν πέταξε στὴ γραμμὴ. Ἐγὼ ἔμεινα παράλυτος!

Ὅχι! κύριε, νάμουν πολὺ διαβασμένος και σοφὸς και νὰ γύρευα ὄρες και ὄρες τὰ λόγια μου, δὲ θάβρισκα ποτὲς λέξη πού μπορεῖ νὰ δώση μιὰ ἰδέα τί λογιῶν τρομάρα εἶταν ἐκεῖνη πού μ' ἐπιασε!

Ἐἶρω πὼς οἱ στρατιῶτες στὴ φωτιά, βλέποντας τοὺς συντρόφους τους νὰ πέφτουν δλόγυρά τους, στέκονται μὲ τὸ τουφέκι στὸ χέρι καρφωμένοι στὴ θέση τους. Μ' αὐτοὶ ξέφουν ποῖός τοὺς βαρᾶ κι ἀπὸ πού ἔρχεται τὸ χτύπημα. Βλέπουν τὰ κομμάτια νὰ

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

Τὸ νεοελληνικὸ προσκόλλημα--πουλός

Εἶναι γνωστὸ ἀπ' τὴ γλωσσολογία τὼς τὰ προσκόλληματα πού λένε (ἀρχ. ἐπιθήματα) ἵποτις ἄλλο δὲν εἶτανε μιὰ φορὰ, παρὰ λέξεις ξεχωριστές, πού συγκολληθήκανε τὸ πρώτο μ' ἄλλες λέξεις, κ' ἔτσι ἀφοῦ γίνανε δέφτερα συγκολλητὰ χάνοντες τὴν ἀρχικὴ μορφή τους, θεωρηθήκανε προσκόλληματα, δηλαδή κατάληξες μὲ τ' ἀρχικὸ νόημα. Κατόπι μὲ τὸν ψυχολογικὸ νόμο τῆς ἀναλογίας τοῦ ἑσπλωμοῦ περάσανε γιὰ προσκόλληματα μὲ τὸ βιο νόημα κ' ἐκεῖ πού δὲν ταιριάζανε γιὰ δέφτερα συγκολλητὰ ἀπὸ κεί μεταπέφτοντας ἀπὸ νόημα σὲ νόημα περάσανε σ' ἄλλες τάξεις ἀνομάτωνε κλπ.

Γιὰ νὰ ξεδιαλύσουμε καλύτερα ἀπὸ τὸν ὁρισμὸ πρέπει πρώτα νὰ πάρουμε ἕνα παράδειγμα ἀπ' τὴ γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς· γιατί ἐμεῖς οἱ νεώτεροι Ἕλληνες θελοντας νὰ δεῖξουμε, πὼς βασταῖ ἡ σκλητάδα μας γραμμὴ ἀπ' τὸν Περικλῆ, ἤθεραμε πιδ κατάλληλο μέσο γιὰ τῆς ἀποδείξει νὰ καταφροῦμε τὴ δικὴ μας γραμματικὴ και νὰ διδασκοῦμαστε ἀπ' τὴν κούνια τὴν ἀττικὴ.

Μερικοὶ μάλιστα ὄχι μόνε τις Νεοελληνικὲς λέξεις τις σιάζουμε κατὰ τὴ γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας, λ. χ. λένε οἱ Ζωσιμάδοι ἀντὶς Ζωσιμάδες (λοιπὸν και παπάδοι και ψωμάδοι)— Ἄμ' ἔποπε, βρε βλογημένοι, νὰ πῆτε οἱ Ζωσιμαί, γιατί προσκόλλημα— ἀδαὶ δὲν ἔχει ἡ ἀττικὴ, ἔχει ὅμως— ἀδες λ. χ. φηγάδες, λαμπάδες κτλ. και τοῦτο δὲ εἶναι πού πῆρε ἡ Ρωμαϊκὴ γλώσσα και τὸ μεταχειρίζεται στὸν πληθυντικὸ τῶν περιττοσυλλάβων πρωτοκλίτωνε,—μὰ και τις ξένες ἀκόμα λέξεις θέλουνε νὰ τις ἀπτικουργίφουνε. Κλίνουνε δηλαδή ὁ Φινικιῆς τοῦ Φινικιέου και λοιπὸν ὁ μερακῆς τοῦ μερακῆου, ὁ σεβνταλῆς τοῦ σεβνταλέου, και νὰ δὰ ἐμεῖς χωρὶς πολὺ κόπο στὴ δοξασμένη ἐποχὴ τοῦ Περικιέου. Κ' ἔτσι κάνοντας πολὺ φοβοῦμαι μὴν πάθουμε ὅ,τι ἔπχθε ὁ παλιός ἐκεῖνος φιλόσοφος τοῦ μύθου, πού τηρώντας νὰ μετρήσει τ' ἀστρα και μὴ βλέποντας τὸ δρόμο του ἔπεσε μὲς τὸ χαντάκι. Ἄς εἶναι δὰ.

Ἄς πάρουμε λοιπὸ γιὰ παράδειγμα τὸ προσκόλλημα—αῶδης. Ἄπὸ εἶναι τὸ ρῆμα ὄλω (ὀδῶ)

πέφτουν. φοβοῦνται τὸ ὄδι, μὰ τὸ καρτεροῦν γενναίψυχα. Ἐμένα ὁ σύντροφός μου λες κι ἀρπάχτηκε ἀπὸ κανένα ζωτικὸ!... ρουφήχτηκε!... ξαχνίστηκε!

Κι αὐτὸ δὲν εἶναι ἀκόμα τίποτε. Μόλις αὐτὴ ἡ πρώτη εἰκόνα ξακριθώθηκε μὲς στὸ μυαλό μου και νὰ σου παρουσιάστηκε μιὰ δεύτερη, μὰ αὐτὴ... ἔτσι τρομαχτικὴ, πού μόνο νὰ τὴν συλλογοῦμαι μὲ πιάνει ἀκόμα ἀνατριχίλα!

Πίσω μου, μὲς στὰ θαγκόνια, διακόσοι ταξιδιώτες κοιμοῦνταν αὐτὴ τὴν ὥρα ἢ κουβεντιάζαν ἀξένοιαστα! διακόσες ψυχὲς συναρπαγμένες σὲ μιὰ τρεχάλα πού μόνο νὰ τὸ σκέφτεσαι σοῦρχεται ζαλάδα! διακόσα ἀνθρώπινα πλάσματα πού τρέχαν γκαλόπ στὸ θάνατο, κι αὐτὸ, γιατί εἶχαν ὀδηγὸ τους ἕνα κουρέλι, ἕνα πράμα δὲχως ἐνέργεια και δύναμη, πού δὲν μποροῦσε ν' ἀπλώση κᾶν τὸ χέρι, ἕναν παράλυτο... ἕνα σακάτη... Ἐμένα!...

Κι ὅσο πιδ ἀδύναμο γιὰ κάθε τις ἐνοιωθα τὸ κορμί μου, τόσο και χ' ἔρευαν μὲς στὸ μυαλό μου, πιδ ζωρὲς οἱ εἰκόνας πῶδλεπα, πού φανταζομουν

πού γενόμενο ἔ· πυκνολλητό παίρνει ἐπιθετική κατάληξη κατὰ τοὺς κανόνες τῆς συγκόλλησης, (πρβλ. ὄψ—ὄπος—ὄπησις: κινώπησις, ἀντιώ—αντησις: κατάντησις, ἀρκῶ—ἀρκησις: ἀντάρκησις κτλ.)

Ἔτσι λοιπὸν ἀρχὴ τελειώσανε με—ωδης ὅσα ταιριάζουν μὴ τὸ νόημα τῆς μυρωδιάς: εὐώδης, δυσώδης, θειώδης, βρομιώδης κτλ. Ἀπ' τὸ νόημα τῆς μυρωδιάς γεννήθηκε τὸ νόημα τῆς μπολικάδας: εἶπανε λοιπὸν αἱματώδης, ζοφώδης, θασιώδης, ἀνθώδης κτλ. Ἀπ' αὐτὰ πάλι βγήκε τὸ νόημα τοῦ μοιάσιμου: εἶπανε δηλ. βοοκηματώδης, γυναικωδής, θηριώδης κτλ.

Καὶ τώρα πού ξηγήσαμε τί θὰ πεί προσκόλλημα καὶ πῶς γίνονται τὰ προσκόλληματα, ἄς ἔρθουμε στὸ προκείμενο. Γιά τὸ — πούλος, μιλῆσανε δύο σπουδαῖοι ἐπιστήμονες ὁ κ. Χατζιδάκης (Πεντηκοντ. Πανεπιστ. σ. 189 κ. π.) καὶ ὁ κ. Ζηκίδης (Ἐφημ. τῶν Συζητ. 8 Φεβρ. 1895) καὶ ἐνῶ εἶπανε πράγματα ἀντίθετα ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ οἱ δύο τοὺς εἶχανε δίκιο. Ἴσως φαίνεται παράξενο, καὶ ὅμως εἶναι σωστὸ εἶχανε δίκιο καὶ οἱ δύο τους. Ἡ λογικὴ ἀφῆτὴ εἶναι κάπως Ἀνατολίτικη· μὰ μὴν ξεχνᾶτε πῶς καὶ ἐγὼ πού σᾶς τὰ ψέλω εἰμ' Ἀνατολίτης. Καὶ γιὰ νὰ ξηγηθῶμε καλύτερα ἄς ἀφήσουμε δύο λεπτὰ τὴν ἐπιστήμη νὰ κουρεφτεῖ καὶ ἄς ποῦμε ἕναν Ἀνατολικὸ μῦθο πᾶνου σ' ἀφῆτο. Ποιὸς θὰ μᾶς κατηγορήσει; Ἐγὼ καθαφῆτο ἐπιστήμονας δὲν εἶμαι, εἶμαι ἀπλὸς ἑραστής (amateur) τῆς Ἐπιστήμης καὶ πιστέβω καὶ τοῦ λόγου τῆς, καθὼς ὅλες οἱ κοκῶνες νὰ ναι συγκαταβατικὴ στοὺς ἑραστάδες τῆς γιὰ τὰ μικροπαραστρατήματά τους καὶ μόνε στοὺς νόμιμους συζύγους τῆς νὰ ναι ἀστηρή. Ἄλλως σκοπὸς μᾶς εἶναι νὰ σώσουμε τὴ φήμη δύο ἐπιστημόνων πού χαντακῶνουν ἕνας τὸν ἄλλον.

Λοιπὸν ἀρχὴ τοῦ παραμυθιοῦ. Καλησπέρα σας!

Μιὰ φορὰ καὶ ἕναν καιρὸ, στὴ μακάρια ἐκείνην ἐποχὴ πού οἱ Φρύγγοι δὲν εἶχαν ἀνακατωθεῖ ἀκόμα στῆς Ἀνατολῆς τὰ πράγματα καὶ οἱ κατῆδες μετ' ἄλλοι λογία ξεδιαλύσανε τῶν πιστῶν τίς διαφορὰς, ζοῦσε σὲ μιὰ πολιτεία τῆς Ἀνατολῆς ἕνας σοφὸς Κατῆς.

Μιὰ μέρα καὶ πού καθούντανε σταβροπόδι στὸ ντιόβανι του, πᾶν ἕνας ἐρίφης καὶ τοῦ κοντάρει τὴν ὑπόθεσή του.—Χακὶν ἕαρ ὄγλουμ (ἔχεις δίκιο, παιδί μου) τοῦ λέει ὁ Κατῆς, καὶ τότε στέλνει φαριστημένο. Σὲ λίγο πᾶει καὶ ὁ ἀντίδικος ἐκεῖνοῦ καὶ δηγᾶται στὸν Κατῆ τὴν ἴδια ὑπόθεση ἔτσι πού ἀτός

του τὴν ἐνωθε — Χακὶν ἕαρ ὄγλουμ (ἔχεις δίκιο παιδί μου) τοῦ λέει ὁ Κατῆς καὶ τότε στέλνει καὶ ἀφῆτονα φαριστημένο. Ἡ γυναίκα τοῦ Κατῆ, πού ἔκουσε καὶ τοὺς δύο πίσω ἀπ' τὸ κάφισι τοῦ χαρμιού, ἀπόρησε καὶ τότε ρωτᾶει:—Πῶς εἶναι δυνατό, ἀφῆτῆ μου, νὰ ἔχουν καὶ οἱ δύο τους δίκιο ἀφῆτο εἶν' ἀντίδικοι;—Σενίντα χακὶν ἕαρ (καὶ σὺ ἔχεις δίκιο), τῆς λέει ὁ σοφὸς Κατῆς. Δηλαδὴ καθένας καταπῶς τὸ ἴνωθε εἶχε δίκιο.

Ὁ κ. Χατζιδάκης εἶπε πολὺ σωστὰ πῶς τὸ προσκόλλημα—πούλος γίνεταί ἀπ' τὴ Λατινικὴ λέξη pullus πού ἀπ' τὸν ἡ' αἰῶνα πέρασε στὴν Ἑλληνικὴ (Δημητρίου Κωνσταντινουπόλεως Ἱερακοσόφιον 1,55. ἀδιάχρισμα προφυλακτικὸν πούλων ἱεράκων).

Ὁ κ. Ζηκίδης ρωτᾶει: πῶς εἶναι δυνατό τὸ pullus νὰ γίνῃ προσκόλλημα στὴν Ἑλληνικὴ χωρὶς νὰ ναι τέτοιο στὴ Λατινικὴ, γιὰτί ὅσα ἄλλα προσκόλληματα ἔχ' ἡ Ἑλληνικὴ ἀπ' τὴ Λατινικὴ τὰ πῆρε ἔτοιμα ἀπὸ δάφτη (πρβλ. ἀρχάριος libr—arius, —δρσάτος leg—atus κτλ.): σωστὸ καὶ ἀφῆτο καὶ βαρὶ βαρὶ. Κι ἀφῆτο τὸ δίκιο σὲ κάθε ὑπόθεση εἶναι ἕνα, παναπεί πῶς ὁ καθένας τους ἔχει ἀπὸ μισὸ δίκιο. Τώρα πιστέβω νιώσατε τὴ λογικὴ μου.

Ὁ κ. Χατζιδάκης γλωσσολόγος ἐπιστήμονας θαράντας πῶς ὅλοι νιώθουν τίς ἐπιστημονικὰς ἀλήθειαι ἀμέσως, δὲ μᾶς ξεδιάλυσε πῶς ἀπ' τὸ pullus ἔγινε τὸ Ρωμαϊκὸ προσκόλλημα—πούλος. Ὁ κ. Ζηκίδης πάλι Ἀττικιστὴς ὡς τὸ κόκκαλο, ἀπ' τὴ γενεὰ ἐκείνη τῶν δασκάλων πού θηροῦν, πῶς καθετὶ πού δὲν εἶν' ἀττικὸ, μὴδ' ἀθροῦπινο δὲν εἶναι, τὸ θῆρησε μικρόπρεπο γιὰ ὅλους τοὺς Ἑλληνο—πούλους νὰ ἔχουνε τὴν οὐρὰ Λατινικοῦ πούλλου καὶ προτίμησε νὰ τοὺς περάσει οὐρὰ Ἑλληνικοῦ πούλου λέγοντας πῶς τὸ προσκόλλημα—πούλος εἶν' ἡ ἀρχαία Ἑλλ. λέξη πῶλος. Καὶ μᾶς φέρει γιὰ συνήγορό του τὸν Εὐστάθιο (Ἰλιάδ. I 124). Μὰ καὶ κείνος ὁ βλογημένος παρακάτου δάσκαλος δὲν εἶτανε, καὶ ὅπως ὁ κ. Ζηκίδης προσπαθεῖ νὰ μᾶς πείσει πῶς τὸ γνωστὸ μᾶς κανόνι (canon γίνεταί ἀπ' τὸ κᾶνων κᾶνωνος (;) καὶ νὰ τὸ γράφουμε κᾶνωνόνιον, (Λεξικακὶ του σελ. 222) καὶ τὸ μπάλα (balle) τὴ πᾶλλα ἀπ' τὸ πᾶλλομαι (!) κτλ. (Λεξικ. σελ. 366), ἔτσι καὶ ὁ σύδικός του ὁ Εὐστάθιος τὴν καβαλίνα

(1) Ἀποκρ. Εὐαγγ. Θωμᾶ Α. 2, 3. — Λεξικ. Σχεδ. 844—Δουκαγγ. Γλωσσ. σελ. 1212.

(—κοπριά τ' ἀλόγου· caballus) τὴν παράγει ἀπ' τὸ καββαλεῖν· καταβαλεῖν (πῶς; ὁ Θεὸς καὶ ἡ ψυχὴ του!) Μ' ἀφῆτα βέβαια ἐπιστήμη δὲν εἶναι, εἶναι μασηκάρημα τῆς ἐπιστήμης καὶ νὰ μὴ συμπαθᾶνε. — Ἐμεῖς προτιμῶντας γιὰ τοὺς ὁμογενῆδες μᾶς οὐρὰ πούλιστα ἄς εἶναι καὶ Λατινικῆς καταγωγῆς, παρὰ πούλαρῖσια ὅσο Ἀττικουργῆς καὶ ἂν εἶναι, θὰ προσπαθήσουμε νὰ ξεδιαλύτουμε πῶς Ρώμιεψε ἀφῆτῆ ἡ Λατινικὴ οὐρὰ—πούλος.

Ἀφῆτο ἡ λέξη πούλλος πέρασε στὴν Ἑλληνικὴ, ἔγινε ἀπ' ἀφῆτην τὸ πούλλιον (1) μὴ μικρυντικὴ κατάληξη χωρὶς μικρυντικὸ νόημα (πρβλ. τ' ἀρχαία θηρίον βιβλίον καὶ τὰ σημερινὰ σκυλι σιτάρι κτλ.) μὰ μὴ ξέροντας τὴν ἀρχὴν του τὸ γράψανε μ' ἕνα λ, (καὶ ἄλλοι ἀττικοδοσκαλωμένοι Κόντοι καὶ Κοντό—πῶλο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὸ γράψανε πῶλιον παράγοντάς το ἀπ' τ' ἀρχαία πῶλος, πῶλιον).

Ὅσα λοιπὸν θελήσανε μονολεξίς νὰ ξεχωρίσουνε τὸ πούλι τῆς ὄρνιθος ἀπὸ κάθε ἄλλο πούλι, συγκόλλησανε τὰ δύο: ὄρνιθος—πούλιον καὶ εἶπαν κατὰ τοὺς κανόνες τῆς συγκόλλησης ὄρνιθόπουλον (2) (=πούλι τῆς ὄρνιθος)—πρβλ. ἀγυιάς—παιδίον—ἀγυιόπαιδον, κόπρος—σκυλίον—κοπρόσκυλον κτλ. — κατὰ τοῦτο λοιπὸν εἶπαν καὶ περισσερόπουλο (3) (=πούλι τοῦ περισσερίου). Ἀπ' τὸ νόημα τοῦ πούλακιου πέρασε τὸ ἴδιο προσκόλλημα στὸ νόημα τοῦ κάθε νιόγεννου ζώου, καὶ ἔτσι λοιπὸν εἶπανε γατόπουλον (=γατάκι), σκυλόπουλον (4) (=σκυλάκι). Ἀπ' ἀφῆτο πέρασε καὶ στὰ παιδιὰ τῶν ἀθροῦπων: βασιλόπουλον, ἀρχοντόπουλον (5) κτλ. Ὑστερα, ἀπ' ἀφῆτο τὸ νόημα, πέρασε καὶ στὸ νόημα τοῦ κάθε μικροῦ πρᾶματου· ἔγινε δηλ. σωστὴ μικρυντικὴ (ὑποκοριστικὴ) κατάληξη, σὲν τ' ἀρχαία—αριον κτλ. καὶ τὰ σημερινὰ—ακι κτλ. Κ' ἔτσι εἶπανε ψαλιδόπουλον (6) (=ψαλιδάκι) νησοῦπουλον (7) (=νησάκι) κτλ. Ἀφῆτο λοιπὸν τὸ οὐδέτερο—πούλον ἔγινε σωστὸ Νεοελληνικὸ προσκόλλημα μὴ μικρυντικὸ νόημα, ἔφκολα ἔγινε καὶ ἀρσενικὸ καὶ θηλυκὸ.

(2) Κωνστ. Ἀσκληρ. Ὁδοί. Α'. κεφ. 27—Ὀρνεοσοφ. λα' σελ. 530—Δουκαγγ. σ. 1057.
(3) Ὀρνεοσοφ. ι' σελ. 523 κτλ.—Δουκαγγ. σ. 1155.
(4) Ἱατροσόφ. Σταφίδ. σ. 16, 466, 468—Ἱερακοσοφ. ης σ. 405.
(5) Κουροκαλατ. νᾶ' 22.
(6) Προδρομ. α' 168.
(7) Ἱμπερ. καὶ Μαργ. στιχ. 499 καὶ 766.

πού θυμούμουν.

Πρῶτα πρῶτα τὸ μάτι μου πῆγε στὴ γραμμὴ μπροστά μου. Ἐβλεπα τὰ τέλειωτα σίδερα πού γυάλιζαν στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Καὶ κατακυλούσαμε! ὁδὸς του κατακυλούσαμε! Μοῦ ξαναγεννήθηκε τὸ αἶσθημα τῆς γρηγοράδας πού τὸ εἶχε σκοτώσει ἡ ἐπαγγελματικὴ συνήθεια. Τὸ τραῖνο διάβηκε σὲν ἀστραπῆ ἀπὸ ἕνα μικροῦτσικο σταθμὸ. Μ' ὄλη του τὴ δαιμονισμένη γρηγοράδα μπόρεσα ὡς τόσο καὶ διακρίνα μῆσα σ' ἕνα γραφεῖο, ἀπάνω στὸ σέτι, ἕναν ὑπάλληλο πού μισοκοιμοῦνταν πλάϊ στὴ μηχανὴ τοῦ τηλεγράφου.

Ἐνα δὺο τραντάγματα πᾶνω στὴ στριφογυριζομένη τὴν πλάκα... δὺο τρία κροταλίσματα τῶν δίσκων... μιὰ στιγμὴ στὰ μάτια μου τὰ σίδερα πού σταυρώνονταν... ἡ γραμμὴ πού φάρδαινε καὶ στὸ λεπτὸ στένεψε... μιὰ στιγμοῦλα σὰ νὰ χωθῆκαμε σὲ βαθύσκαφο χαντάκι... καὶ νὰ μᾶς πάλι τρεχάλα μῆς στῆς νύχτας τὴν ἀπλοχωρῆ!.. Τώρα ἤρτε ἡ σειρά τοῦ τουνελιοῦ. Χωθῆκαμε στὴν τρύπα, στὸ γκαλόπ, σὲν τρελλοβοριάς. Κ' ἐδῶ ἡ

γραμμὴ ἀνοιχτή!

Τώρα πού ἤξερα πού βρισκόμασταν σκεπτούμουν:

Πᾶν τὰ ψέμματά! Σὲ λίγο πᾶ θὰ τσακιστοῦμε. Σὲ δὺο λεπτὰ φτάνουμε σὲ μιὰ βόλτα τῆς γραμμῆς τόσο γυριστὴ πού μετ' ἔτοιο δρόμο πού πᾶμε, οἱ ρόδες θὰ πεταχτοῦν ὄξω ἀπ' τὰ σίδερα...

Χωρὶς ἄλλο δὲν εἶπον ἀκόμα Θεοῦ θέλημα νὰ γίνῃ. Πρῶτα ἡ ἀτμομηχανή, ὕστερις ὅλο τὸ τραῖνο γύρανε... τὰ σίδερα τρίζανε τσιριχτὰ κάτω ἀπ' τίς δαιμονισμένες ρόδες... καὶ περάσαμε!... Τρομάρα μ' ἔπιανε ὅταν συλλογιόμουν αὐτὴ τὴ βόλτα. Πῆρα ἀνάσα Κανένας δὲν εἶδνε θροφῆ στὴ φωτιὰ τοῦ καζανιοῦ· δὲν μποροῦσε, ἔχασε... ἡ μηχανὴ θὰ στέκονταν... ὁ ἐπιστάτης τοῦ τραίνου θάρχουνταν νὰ με βρῆ... θὰ τοῦ εἶλεγα τί ἔτρεξε... καὶ σωνοῦμασταν! Ἡσύχασα... μὰ δὲ βάσταζε πολὺ! Μόλις καὶ διαβήκαμε σὲν ἀέρας ἀπὸ ἕνα σταθμὸ καὶ εἶδα κάτι τίς πού σηκώθηκαν ὀλόρθες οἱ τρίχες τοῦ κεφαλιοῦ μου:

Φρίξον Ἡλιε!... Ὁ δίσκος εἶταν κλεισμένος.

Ἡ γραμμὴ πού τρέχαμε δὲν εἶταν ἐλεύθερη!... Πῶς ἀπὸ δῶ καὶ κάτω δὲν τρελλάθηκα, καὶ ἐγὼ δὲν τὸ καταλαβαίνω. Φαντάσου νὰ βρῖσκεσαι ἀπάνω σ' ἀτμομηχανὴ πού κόβει 100 τὴν ὥρα, καὶ ἀξαφνα νὰ πάρῃς ἀπ' τὰ σινιάλα εἶδηση πῶς κάπου κοντὰ παρακάτω, ἕνα ἐμπόδιο σοῦ φράζει τὸ δρόμο... Στοχάζεσαι τί μπορεῖ νὰ γίνῃ μῆσα στὸ μυαλό σου!

Τίποτις δὲν ἔμεινε μῆσα μου! Μόνον ξερῆ αὐτὴ ἡ σκέψη: Ἄν δὲν στκαματήσης, τσακίσεσαι μ' ὅλο σου τὸ τραῖνο! Γιά νὰ γλυτώσης αὐτὸ τὸ τρομαχτικὸ τὸ πρᾶμα χρειάζεται μιὰ ἀπλὴ κίνηση, ἕνα ἀπλοχέρισμα ἴσια μετ' ἡ κλειδί τῆς μηχανῆς πού στέκεται μισὸ μέτρο κοντὰ σου... Μὰ αὐτὴ τὴν κίνηση δὲ θὰ τὴν κάνῃς. Δὲν μπορεῖς νὰ τὴν κάνῃς... Καὶ θὰ τὰ διῆς ὅλα... ὅλα... θὰ εἶσαι παρᾶν στὸ δρᾶμα... θὰ δοκιμάσης αὐτὴ τὴν ἀγωνία πού ναι ἐκατὸ φορὲς πιὸ φριχτὴ ἀπ' ὅλους τοὺς θανάτους μαζῆ... θὰ διῆς μπροστά σου ἐκεῖνο τὸ ἐμπόδιο, ἐκεῖνο τὸ πρᾶμα πού θὰ γίνῃς παρτσάδες ἀπάνω του... θὰ τὸ βλέπῃς νὰ μεγαλώνῃ... θὰ τρέχῃς κατ' ἀπάνω του!..

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

**Ἀποστολή Μελαχρινῶν! Ο ΔΡΟΜΟΣ ΦΕΡ-
ΝΕΙ...** Νὰ κ' ἕνα βιβλιαράκι μὲ στίχους πού τὸ θέ-
λαμε νάνα γραμμένο στὴν καθαρεύουσα. Δυστυχῶς
εἶναι γραμμένο κι αὐτὸ στὴ δημοτικὴ, καὶ μ' ἄλλή
τὴν καλὴ διαθέτη πούχομε νὰ τὸ παινεύουμε, κά-
πιος φόβος μᾶς κρατᾷ μὴπως μὲ τὰ παινεύματα
θυμῶσι ὁ ποιητὴς πού μπορεί — ποῖος τὸ ξέρει;—
νάγραψε ἐπίτηδες τοὺς στίχους τοῦ τέτιους, ὅχι
γιὰ νὰ παινεθῶνε, μὰ γιὰ νὰ κοροϊδευτοῦνε ἀπὸ
μαλλιάρους κι ἀπὸ κουρεμένους. Κάθε ποιητὴς ἔχει
τὴν ἰδιοτροπία του, κι ὁ κ. Μελαχρινός, πού φαί-
νεται νάνα ποιητὴς, ἔχει τὴν ἰδιοτροπία νὰ γρά-
φει στίχους σὰν κι αὐτοὺς:

Κι ἀπὸ τὴ θρύσουλα
τὴ Δροσούλα,
τὴ ξωθιά της
— τρισαλλοιά της!—

τὴ ρουχίει
καὶ πάει,
μαύρη Λάμια
μὲ καλάμικ.

Τὸ σουραῦλι
πού αὔλει
μὲς τὴν ἄχνη
ἀδράχνει

κι ὡς σφυρίζει
πὸς χαρίζει
στοῦ ἀχνοῦ τὸ χναρί
τοῦ καημοῦ τὸ σμαρί.

Καὶ παγέριες
βέργιες
ὡς πετιοῦνται
ὄρχιοῦνται

μὲς τὸ μεσημέρι
γύρω σὲ πανέρι
πὸχει ζάρφια
μοσχοκάρφια

Ὅπως δηλ. τὸ Γιωργάκι, τὸ Μαριγούλι, τὸ Λε-
νιό κτλ. πῆραν ἀπὸ τὰ μικρυντικὰ ὀνόματα, ὅ-
ταν εἴτανε μικρά, κ' ὕστερα σὰ μεγαλώσανε, ἀπ' ἄ-
τὴν ἀναθρη κλητικὴ, πού δὲν ξεχωρίζει γένος, δηλ.
Γιωργάκι—Γιωργάκη, Μαριγούλι—Μαριγούλη, Λε-
νιό (το)—Λενιό (ή) κάναν κι ὀνομαστικὴ ὁ Γιωρ-
γάκης, ἡ Μαριγούλη, ἡ Λενιό (καὶ γιὰ τοῦτο ἴσα
ἴσα ἀπὸ τὰ: Λενιό, Ἀργυρό, Χάϊδο κτλ. πρέ-
πει νὰ γράφονται μὲ ο (πρβλ. Χιό Κύπρο κτλ.) κι
ὄχι μὲ ω τάχα σὰν τ' ἀρχαία λεγῶ ἠγῶ γιὰτι
τ' ἀρχαίο ἀπὸ ω εἶν' ἄλλο, καὶ στὴ Ρωμαϊκὴ
ἔγινε ου (πρβλ. μιμῶ—μαίμου, ἄλωπῶ (8)—ἄλω-
πού) καὶ μὲ τοῦτο τὸ ο δὲν ἔχει καμιάν ἀντά-
μωση), ἔτσι καὶ τὰ: τὸ ἀρχοντόπουλον, τὸ βασιλό-
πουλον κτλ. ἔγιναν ὁ ἀρχοντόπουλος, ὁ βασιλόπου-
λος κτλ. κι ἀπ' ἀπὸ τὰ πάλαι θηλυκὰ ἢ ἀρχοντοπούλα,
ἢ βασιλοπούλα κτλ.

Καὶ καθὼς πάλαι κάθε μικρυντικὸ στὴ Νεολλη-
νικὴ γενάμενο ἀρσενικὸ χρησίμεψε καὶ γιὰ οἰκογε-
νεικὸ ὄνομα λ. χ.

—ακι—ακης: Δασκαλάκης, Λουλουδάκης κτλ.

—αδι—αδης: Βεργάδης, Μεσάδης κτλ.

—ουδι—ουδης: Στρατούδης, Καλούδης κτλ.

—ικι—ικης: Παρδίκης, Ραδίκης κτλ.

—αρι αρης: Βλαστάρης, Κριάρης (χωρὶς νὰ
τὰ συχίζουμε μὲ τὰ — arius — αριος — αρης Γελα-
δάρης Καρβουνάρης κτλ.)

—αφι—αφης: Χρυσάφης, Θειάφης κτλ.

—ουλη—ουλης: Κυριακούλης, Γιωργούλης κτλ.

—ελι—ελης: Κωστέλης, Σαλτέλης κτλ.

—ισι—ισης: Κυρίτης, Καρδαμίτσας κτλ.

Ἔτσι καὶ τὸ μικρυντικὸ —πουλο—πουλος πέ-
ρασε στὴ Ρωμαϊκὴ γιὰ οἰκογενειακὸ: λ. χ. Ξαν-
θόπουλος (9) Συρόπουλος (10) Φραγιόπουλος (11)
καὶ χιλιαδὸ ἄλλα Παπαδόπουλος, Ἰαιρόπουλος,
Δημόπουλος καὶ πάει λέγοντας.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

(8) Μιχ. Ἀχομινάτ. τομ. 6' σ. 355, 24 Λαμ.—Ἡ-
συχ. στὴ λέξη.

(9) Καντακουζ. 6' 7.

(10) Μιχ. Ἀχομιν. τομ. 6' σ. 310, 20 καὶ 27 Λαμ.

(11) Καντακ. γ'. 28.

Θέλησα νὰ σφαλῆξω τὰ μάτια... δὲ μπόρεσα.
Εἶταν πὸ δυνατό ἀπ' τὴ θελήσῃ μου, πὸ δυ-
νατὸ ἀπὸ κάθε τις. Ἐπιταχτικὸ! Ἐπρεπε!..
Καὶ εἶδα!.. καὶ κύριε, εἶδα!.. Τὸ μάντεψα τὸ ἐμ-
πόδιο πρὶν ἀκόμα φανῆ. Σὲ λίγο οὔτε ἀμφίβαλα
πιὰ...

Εἶταν ἕνα τραῖνο πού κάτι εἶχε πᾶθει καὶ μᾶς
σφαλοῦσε τὴ γραμμὴ. Διάκρινα τὴ μαύρη του
σκιά καὶ τὰ πεινά του φῶτα!

Ὅλο καὶ πλησίαζε!.. ὄλο καὶ πὸ κοντὰ!..
Μήπως τὸ ξέρω τί μοῦ ἦρτε καὶ χούρηξα «Βοήθεια!»
Σταματήστε!.. Ποῖος νὰ μ' ἀκούση;.. Ἦρταμε
πὸ κοντὰ. Εἴμουν πεθαμένος, ὀλόκληρος, παντοῦ...
ἔξω τὸ κεφάλι μου. Κι αὐτὸ ζοῦσε τὴ φριχτὴ ζωὴ
πού τοῦδιναν τὰ μάτια μου βλέποντας μὲς τὴ
νύχτα... ταυτιά μου ἀκούοντας ὄλους τοὺς κρότους
ξεχωριστὰ ἀπὸ τὸ πανδακμόνιο τῶν τροχῶν... καὶ ἡ
θέλησῃ μου δίνοντάς μου ἀπελπισμένες διαταγὲς σὰν
ἕνας στρατηγὸς πού προσπαθεῖ νὰ περιμαζέψῃ τοὺς
στρατιῶτες τοῦ πού τῶκοψαν φευγάλα!.. Ἦρταμε
ἀκόμα πὸ κοντὰ! κάτι περισσότερο ἀπὸ πεντακό-

σα μέτρα... κάτι πὸ πολὺ ἀπὸ τρακόσα... σκίε
τρέχανε στὴ γραμμὴ... νά! ἀκόμα πὸ κοντὰ...
κάτι παραπάνω ἀπὸ ἑκατὸ... νά!.. ἑκατὸ μέτρα...
πὲς μιὰ ἀστραπὴ!.. τετέλεσται!.. Τράνταγμα!..
τσάκισμα!.. κομάτισμα!.. Μακελλίῳ!..

Ἄ! ἀδερφέ μου!.. Ὅποιος δὲν τὸ εἶδε τέτοιο
πράμα!..

Ἦρτα στὸν ἐμαυτὸ μου! Εἴμουν κάτω ἀπὸ ἕνα
σὼρ συντρίμια. Σπαραχτικὲς φωνὲς σκίζαν τὸν
ἀέρα τῆς νύχτας. Ἐνοιωθα μερικὸς πού θὰ τρέ-
χανε στὸν κάμπο μὲ φανῆρια, ἄλλοι πού θὰ κου-
βαλοῦσαν πληγωμένους... ἔδω μουγκρίσματα... ἐκεῖ
κλάμματα...

Τάκουα δλα... τάχα μπρός μου... πὲς πὼς τὰ-
βλεπα δλα! Δὲν πονοῦσα. Δὲ σκέπτομουν. Δὲν ζη-
τοῦσα βοήθεια...

Κι ἀνάμεσα σὲ δύο στύλους πού σταυρώνουνταν
ἀπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου, κοντὰ κοντὰ, τόσο π'
ἀκούμποῦσαν τὰ χεῖλιά μου, ἔβλεπα μιὰ καθάρια
καὶ γλυκιὰ γωνιά τοῦ οὐρανοῦ καὶ μέσα ἕνα χαρι-
τωμένο ἀστρουλάκι πού σπιθοβολοῦσε τρεμουλια-
στὰ... καὶ τῶβλεπα... καὶ τῶβλεπα... τὸ χαριτω-
μένο τᾶστρουλάκι!..

Πόλη

ΤΑΝΤΑΛΟΣ

κι ἀπὸ κεχλιμπάρια
φυλαχτάρια
καὶ ψηφίδια
ἀπὸ χοχλίδια,

σὲ κανίσκι
πού ἴσκιος
πέφτουμε μόνε
τῶν φιδιώνε.

Τὰ χατχάσια
ὡς πεμπιά τάσια
πίνουν ὕπνο
δεῖπνο,

καὶ τὸ δύσεμα ὡς ταῶν
ἀπλώνει
πίσου ἀπὸ τίς λατάνιες;
τίς τιτάνιες.

Μπορεῖ νάνα ποίηση κι αὐτὸ ποῖος ξέρει! Μή-
πως ὁ κ. Ξανόπουλος δὲ βρῆκε ποίηση στὰ ξεκάρ-
φωτα καὶ ξεβιδωμένα πεζολογήματα τοῦ κ. Κα-
βάφη;

Κι ὅμως ὁ κ. Μελαχρινός, στοίχημα βάζουμε,
μποροῦσε, ἂν ἤθελε, νὰ μὴ γράφει τέτοιους παλαβοὺς
στίχους. Ποῦ καὶ πού, σὰν βαριέται νὰ κάνει τὸν ἰδι-
ότροπο, πετᾷ στὸ βιβλίον του, μὰ σὲ λίγες, σὲ πολὺ
λίγες μεριές, στίχους φρόνιμους σὰν κι αὐτοὺς:

Ἔλα νὰ ξεχαστοῦμε στὰ τραγούδια,
ἔλα νὰ ποῦμε ὅ,τι ἐλησημονήθη,
στ' ἀρχνιασμένα χρόνια πού δὲν ἤρθαν
ἔλα νὰ ζήσουμε σὰν παραμῦθι.

Εἶναι οἱ τελευταῖοι στίχοι τοῦ βιβλίου του. Κι
ὅποιος ἔχει τὴν ὑπομονὴ νὰ φτάσει ἴσα μ' αὐτοὺς,
νοιώθει κάπιο ξανάσασμα σὰν ἐκεῖνος πού ἀνεβραίνει
Ἀδγουστιάτικο καταμεσήμερο στὴν κορφὴ τοῦ Ὑ-
μηττοῦ καὶ βρίσκει δὺ γουλιές νερὸ νὰ δροσίσει τὸ
κατᾶστεγνο λαρύγγι του.

Δ. Τ.

ΠΟΝΟΙ ΚΡΥΦΟΙ

Στὸ φίλο μου Κ. Γούναρη

Νᾶξερεις πόσα μέσα μου ἐλουλούδιωσαν
καὶ πόσα μοῦ ἐφουρτούνιασαν κρυφὰ τὰ στήθια!
Νᾶξερεις τῆς χαρῆς πού μοῦ βασιλεψε
καὶ τῶν κρυφῶ μου πόνων τὴν ἀλήθεια!

Ὅταν τὰ κύματ' ἄρρωστα θρηνοῦν
σιτάπινα νύχια τῆς στεριᾶς ἐκείνης,
τὸ βάθος νᾶξερεις τᾶχὸ κι ἀνήλιαστο
τῆς με πληγώνει ὀλόκληρης ὀδύνης!

Θωρεῖς; Ποτὲ τὰ μάτια μου δὲν ἔδειξαν,
τί χαλασμοὶ στὰ στήθια μου κρυφογεννῶνται,
πόσες χαρὲς γενῆκαν μαύρα σὺγγεφα
καὶ μὲ μιὰ θλίψη μέσα μου—ὀϊμὲ—πλανῶνται.

Ὅχι. Ὅτε στοῦ θανάτου μου τὸ σύμβολο,
ἀπάνω σὸ σιαυρό μου θὲ νὰ δῆς γραμμένο
τό μου ἀνθήσει στὰ στήθη καὶ μαράθηκε
ὡσὰν μᾶς ἀνοιξὴς λουλοῦδι μυρωμένο.

Καστελλόριζο

Μ. Γ. ΠΕΤΡΙΑΝΗΣ

ΤΑ „ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ“ ΤΟΥ ΕΔΙΣΩΝ

Γενικά ο πολύς κόσμος πιστεύει πως ένας εφευρέτης είναι σαν ο αγαπημένος της Αρχόντισσας Φύσης, που μ' ευχαρίστηση του φανερώνει τα μυστικά της, και πως το μόνο που έχει να κάνει ο τυχερός αυτός είναι να παίρνει προνόμια και να τσεπώνει τιμές χωρίς να παραζαλλίζεται στη δουλιά. Όσοι έχουν τέτλια ιδέα ως ξοδίζουνε μισή ώρα με τα «Ημερολόγια» του Θωμά Έδισων και θάναγνωρίσουν πως οι τόμοι αυτοί είν' ο τρανότερος φόρος που μπορούσε να γίνη στην ακούραστη ενέργεια του μεγάλου εφευρέτη.

Τα βιβλία αυτά είναι πολλά, και τα πρωτόρχισε ο Έδισων όντας ακόμη παιδί, δώ και καμιά σαρανταριά χρόνια. Από τότες σαν καλοσυνείδητος χρονογράφος ποτές δεν άμείλησε να τα κρατή με την ήμερομηνία, και στέκουνται σήμερα μνημείο της ενεργητικώτερης ζωής, που ως τα τώρα είδαμε. Είναι τόντις η θαυμαστότερη στον κόσμο σειρά βιβλίων και μια ματιά μόνο σ' αυτά φτάνει για ναύξηση την έχτιμηση του καθενός στον άνθρωπο, που δίχως άφιλογιά είν' ο μεγαλύτερος εφευρέτης και της δικής μας κι όποιας θές άλλης εποχής.

Περιέχουν τα «Ημερολόγια» αυτά τα καθημερινά σημειώματα «ιδεών», που του κατέβαιναν έτσι αυτόματα, καθώς και τάποτελέσματα πειραμάτων, που γίνηκαν σχετικά με ταύτες. Εύτως άμα κατέβαινε μια «ιδέα» στον Έδισων, άξιζε δεν άξιζε, μεταφερνούτανε στις σελίδες των «Ημερολογίων» για να δουλευτή κατόπι πέρα πέρα και να φανερωθή έτσι η άληθινή της άξία.

Στά «Ημερολόγια» υπάρχουν και σκίδια μηχανών ζυγραφισμένα από τον ίδιο με μολύβι ή με μελάνι, έκθεσες για το κάθε πούγινε και σημειώματα και για τις πιο παρκμικρές άκρη εφευρετικές σκέψες, που πέρασαν από το νου του. Μαζί με όλ' αυτά υπάρχουν κ' οι κρίσες του ίδιου για κάθε δική του ανακάλυψη, πούγινε μέσα στα τελευταία σαράντα ή περισσότερα χρόνια—γραμμένες όλες με την ψεγάδιαστη εκείνη καλλιγραφία, που είχε κάνει τόση εντύπωση τον καιρό που παιδί άκόμη ο Έδισων εΐταν τηλεγραφητής σε μια εταιρία στη Νέα Υόρκη.

Όλες οι σελίδες κάθε «Ημερολογίου» είναι χρονολογημένες κ' η χρονολογία μαρτυρημένη από τρείς μάρτυρες. Οι μάρτυρες αυτοί — σύντροφοι στη δουλιά της μέρας τις πιότερες φορές—έχουν βαλμένα και τα μονογράμματα τους στο τέλος του κάθε σημαντικού παραγράφου καθώς κι άναμεσα στα πολυάριθμα σκίδια λογής λογής μηχανών που στολλίζουν τα βιβλία.

Ο σκοπός που ήθελε τους μαρτύρους αυτούς εΐταν, άμα ήθελε βγή τυχόν καμιά δική στη μέση—και φύτρωναν τις πρώτες μέρες σά μανιτάρια—να μπορούν τα βιβλία να χρησιμίζουνε για άπόδειξη ενάντια στους παραβάτες των προνομίων του. Μ' αυτό τον τρόπο πολλές φορές άντιπλήρωσαν τον Έδισων για όλο τον κόπο που ξόδεψε για αυτά, κ' ίσως να του γλύτωσαν χιλιάδες λίρες κάθοντας γλήγορα δικές, που μπορούσαν άλλιώς να βασταίνουν εβδομάδες και μήνες.

Στάξισημειώτα αυτά βιβλία βλέπει κανείς με τη σειρά κολώνες από καταχωρισμένες έκθεσες, που είν' όλες καθαρογραμμένες κ' έχουν η καθεμιά στην άρχη τα γράμματα Ν. Γ. Τα γράμματα αυτά σημαίνουν «Όχι καλό» και δείχνουν πως δοκιμαστήκανε πέρα και πέρα οι ιδέες, όμως βρέθηκαν δίχως άξία. Είναι πολλοί που θα θαρρέψουν χασομέριο

αυτά τα «όχι καλά» καταχωρισματα, όχι όμως κι ο Έδισων, που πριν λίγο καιρό διακήρυξε στον άρθρογράφο πως πιότερα έμαθε ίσα με τώρα μέσ' από τις φαινόμενες άποτυχίες του παρ' από τις μεγαλύτερες του επιτυχίες. Έπειτα υπάρχουνε και μακρόσκελοι καταλόγοι λογής λογής ουσιών, που πειραματίστηκε μ' αυτές τελειοποιώντας τις πολυάριθμές του εφευρέσες, και πλάγι σε πολλές θά δής επίσης άτυχά του γράμματα Ν. Γ.

Σ' έναν τόμο των «Ημερολογίων» είν' ένας μακρύς κατάλογος των υλικών που δοκίμασε ο Έδισων σαν πολεμούσε να καταφέρη ένα τέλειο καρβουνόκουμπο για το τηλέφωνο. Η ιστορία είναι περασμένη λεπτομερώς και δείχνει το πως μνηών και μνηών άτυχες δοκιμές μπορούνε στο τέλος να στεφανωθούνε με λαμπρή επιτυχία. Μόνο ύστερ' από δεκατριών μνηών καθημερινά πειράματα, κάποιον κάλοτυχο περιστατικό άποκάλυψε στον εφευρέτη το καθ' αυτό υλικό που γύρευε για το περίφημό του τώρα «καρβουνόκουμπο» για το τηλέφωνο.

Μια νύχτα, ύστερ' από άλακρης μέρας άτυχες δοκιμές, μπλίνοντας ο Έδισων στο γραφετό του βρίσκει πάνω στο τραπέζι μια λάμπα με πετρέλαιο, που κάπνιζε και είχε μαυρισμένη τη μια μπάντα του γυαλιού. Άντις να κατεβήση το φώς, όπως θάκαναν οι ένενηντα ενιά στους ένενηντα ενιά άνθρωπους, ο Έδισων άβησε κάτου και κοιτάζοντας το κάπνισμα της λάμπας συλλογιούνταν άκόμη για το καρβουνόκουμπο του. Έκει που κοιτάζε, σκέφτηκε μήπως του πετρέλαιου ή καπνιά εΐταν ίσα ίσα το πράμα που γύρευε.

Εύτως άμα έβγαλε τέτλια ιδέα, πετιέται όρθός, κατεβάζει το φώς, βγάζει το γυαλί με τη βοήθεια του μαντιλιού του, το χώνει σε μια από τις φαρδεΐες του τσέπες και τρέχει σπίτι, για να πειραματιστή. Μόλις μπήκε στο δωμάτιό του, έβγαλε προσεχτικά το γυαλί άπ' την τσέπη του κι άρχισε να ξη σιγά σιγά την καπνιά, πρώτ' από το κάτω μέρος.

Στο «Ημερολόγιο» υπάρχει μια καταγραφή που ξετάζει την ποιότητα της καπνιάς, που μ' αυτό τον τρόπο πάρθηκε άπ' το κατώτερο μέρος του γυαλιού, και δίπλα τα γράμματα Ν. Γ. — «Πολύ γαρδιωτικό». Άφου σταμάτησε λίγο για να κάνη την εξέταση αυτή ο Έδισων, ύστερ' άρχισε να ξη άπό άψηλότερα την καπνιά κι όσο πιό άπάνου προχωρούσε, τόσο και καλύτερευε η ποιότητα, ως που φτάνοντας στην κορυφή πέτυχε κείνο που κυνηγούσε πάνω από δώδεκα μήνες—υλικό που μπορούσε να χρησιμείψη για ένα τέλειο καρβουνόκουμπο. Στο τέλος της καταγραφής αυτής στο «Ημερολόγιο» φαίνεται η μοναχή λέξη «Εύρηκα».

Το ύπόμνημα κάλι για την αναζήτηση από τον Έδισων υλικού, που θάδινε ίκανοποιητικό πεταλόσχημο καρβουνο για τον ηλεκτρικό λύχνο, πιάνει πολλές σελίδες. Το «Ημερολόγιο» έχει έκθεση για το κάθε πείραμα πούγινε όσο βαστούσε η αναζήτηση της καθυστερούσας κ' έξον αυτό είναι και κολλημένα στις σελίδες μικρά κομματάκια του καθ' υλικού που δοκιμαστήκανε.

Άναμεσα σ' αυτά τα υλικά είναι λογιά λογιά κουρέλια και καννάκια βουτηγμένα σε χημικές διάλυσες, διάφορες ποιότητες χαρτιά, άμείτρητα είδη ξύλα, φλούδες, λογής λογής — άπ' έξω έξω ή άπό πιά μέσα και κομμένες άπ' τα δέντρα άλλες άνταβαίνοντας ο χυμός κι άλλες κατεβαίνοντας—σταφύλια και καλαμποκιού καλαμιά μαρτυρημένη κατά πολλούς τρόπους. Σά συλλογίστη τα καλαμιά δ

Έδισων, κοντολογούσε πιά η λύση της δυσκολίας και για αυτό δεν είναι παρκζενο που βρίσκουμε πλάγι σ' αυτό το υλικό τα γράμματα Ν. Γ. Άλλη μια. Δεν εΐταν όμως άκριβώς εκείνο που γύρευε, μόνο που βρίσκουνταν στο σωστό δρόμο κ' εγγώριζε πως η Φύση παρκζιδνε πιά το μυστικό.

Ύστερ' από πολλά πειράματα με καλάμια θυμήθηκε πως το Μπαμπού είν' άπό την ίδια οικογένεια, κ' επειδής είχε ένα πολύ λεφτό μπαστούνάκι από μπαμπού της Μανίλλας, που του το είχαν δωρίσει και πολύ το έχτιμούσε, άποφάσισε να το θυσιάση για χάρη της επιστήμης. Έβασσε λοιπόν και δοκίμασε το ξύλο του για τον ηλεκτρικό λύχνο κ' εΐταν άρκετά τυχερό για να γίνη αίτια να μπουν τα γράμματα Ν. Γ. (πολύ καλό) δίπλα στο μπαμπού της Μανίλλας.

Ο Έδισων όμως δε μπορούσε να μείνη εύχαριστημένος με το «πολύ καλό» κ' ύστερ' από λίγη σκέψη βάζει στο χέρι ενός από τους νέους που τότε βοηθούσαν (αΤόμ) τδνομά του γράφεται στα «Ημερολόγια» 25000 δολάρια και τονε στέλνει στην Κίνα με σκοπό να πιτύχη δείγματα κινέζικου μπαμπού—άπ' τ' είδος που σκαλίζουν οι ντόπιοι—γιατί λογάρισε πως πρέπει να ναι άπ' όμοιόμορφη κι όμαλή ψίχα το είδος αυτό, για ναρχεται στο μαχαίρε του σκαλιστή, και το τέλειο όμοιόμορφο έπρεπε να πιτύχη, αν ήθελε το ηλεκτρικό του φώς να μνη έχη ψεγάδι. Ο «Τόμ» έπήγε, προμηθεύτηκε άπ' το επιθυμητό μπαμπού κ' εΐται τέλος ο Έδισων πέτυχε το ιδανικό καρβουνο που τόσα χρόνια ζητούσε.

(Άπό τ' Άγγλικά).

ΠΕΤΡΑΡΧΗΣ

Στο θάνατο της Λαύρας

Σονέττο IV

Με παρατά, φεύγ' η ζωή' δε στέκει ούδ'ε μίαν ώρα
Και το κατόπι βιαστικός ο θάνατος την παίρνει,
Τά τωρινά μου, τά παλιά κι'ό,τι μου μέλλει τώρα
Μπαρζί και μαρτύριο καθένα τους μου φέρνει.

Και τα παλιά σαν θυμηθώ κι όταν τα νειά προσμένω
Μου σφίγγει ο κόνος την καρδιά κ' έδω κ' έκείθε θλίψη
Π' άληθινά τέτοια ζωή' δέν ήθελ' όπομένω
"Αν για το μαύρο μου κορμί καθ' έσπλαχνιά είχε λείψη

Ξαναγυρίζω στα παλιά που έλαμπ' η καρδιά μου
Πο κάθε γλύκα και χαρά' μα ώμει από δω κι άπάνω
Νάι φουρτουλιάζουν οι καιροί μέσ' το ταξίδεμά μου.

Θωρώ στο πόρτο τρικυμιά' το δόλιο καπετάνο
Π' άπόκαμ' τα ξάρτια μου και τάρμπουρα σπασμένα
Κατ' έσας, ώμορφα φώτα μου, φώτα λαμπρά, σβυμένα!..

ΓΑΗΣ ΠΙΑΝΝΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82

ΛΕΥΚΗΤΑΙ 8-5-08.

ΒΓΑΙΝΟΥΝ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟ :

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΖΩΝΤΑΝΟΙ ΚΑΙ ΠΕΘΑΜΜΕΝΟΙ

Λογία σε τρεις πράξεις.

Το βιβλίο θάναι έτοιμο τέλη του Μάρτη και θα πουλιέται δυό δραχμές στην Ελλάδα και δυό φρ. χρ. στο Έξωτερικό.

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ο κ. Krumbacher στον τελευταίο τόμο της «Byzantinische Zeitschrift» αναφέρει τη βιβλιοκρισία πύ δημοσίεψε ο συνεργάτης μας κ. Νίκος Βέης στο «Νουμά» για το νέο χειρόγραφο του Διγενή Ακρίτα που βρέθηκε στη βιβλιοθήκη του Έστουριάλ.

— Αναφέρει κίβλας έξαιρετικά, και τούτο είναι μεγάλη τιμή για το συνεργάτη μας, και τις γνώμες που διατύπωσε ο κ. Βέης για το χειρόγραφο αυτό.

— Ο ήμερολόγιος κ. Σκόκος κατόντησε φοβερός μπελάς κι αυτός με τάδιακοπα σαγλοχωρατά του.

— Νά, σαρακοσιτάτικα, με την ύπογραφή Σ α τ α ν α ς, μάς παρουσιάστηκε στις «Αθήνες» της Τετάρτης και τάβαλε με τους άχινούς του καημένου του Πατρογιάννη.

— Δεν ξέρουμε γιατί ο διαβολάκος τίτιους χωρατάδες δεν τους φυλάει για το ήμερολόγιό του με τους σκορπάει ασυλλόγιστα δώ και καί! «Αμα εξακολουθήσει έτσι, μονάχα νεκρολογίες και ρεκλάμες θα τάπομείνουνε για το έθνικό του—έ θ ν ι κ ό, βλέπετε, κι αυτό!—ήμερολόγιο.

— Ένας δημοτικιστής διαβάζοντας κάπου τις βρισίεις μερικων ήλιθίων νεογερόντων, έφώναξε :

— «Άς με πούνε πρόδοτη, άτιμο, άγράμματο, ό,τι θέλουν! Μοναχά π α τ ρ ι ώ τ η, σαν και λόγου τους, να μη με πούνε, γιατί άμέσως θα τους καταγγείλω για συκοφαντία και έξύδριση!»

— Και δεν είχε άδικο ο φίλος. Φαντάσου να εός πεί σ υ ν ά δ ε ρ φ ό του κανέναν άπ' αυτούς τους άρεσιμάνιους φαπλατάδες!

— Ανάγνωσμα τον κάνανε οι έφημερίδες και τον καημένο το Δούκα που αγάπησε κάποια πατριώτισσά μας και τή στεφανώθηκε.

— Του δημοσιεύουν μάάλιστα και την έ ρ ω τ ι κ ή ά λ λ η λ ο γ ρ α φ ί α του που, περιττό να το πούμε, είναι κι αυτή φανταστική σαν τα περιφημα τηλεγραφήματά τους.

— Η άγαπητή μας «Έστία» έχει πάθει τώρα τελευταία μια περίεργη ψύχωση :

— Όταν δηλαδή δημοσιεύει τίποτα γραμμένο στη δημοτική ή καμιά ρεκλάμα για φίλο της δημοτικιστή, δικαιολογεί το π α ρ α σ τ ρ ά τ η μ α (1) με τάμίμητα αυτά λόγια :

— «Ός θα πεισθούν ίδιοι δμμασι οι άναγνώσται μας, ο φίλος μας κ. τάδε γράφει την άγνήν δημοτικήν και όχι την τεχνητήν Ψυχικήν γλώσσαν».

— Αυτά τά γράφει στερεότυπα πιά για όλους, και καθόλου παραξένο καμιά μέρα νάναγκαστεί να δημοσιέψει τίποτα του κ. Ψυχάρη και να πεί, όπως είναι κ' ή αλήθεια : «Και ο κ. Ψυχάρης ακόμα γράφει την άγνήν δημοτικήν και όχι την τεχνητήν Ψυχικήν!»

— «Όποιος συντρομητής μας στην Αθήνα δε λαβαίνει δώ κι όμπερς το φύλλο ίσια με την Κυριακή το μεσημέρι το άργότερο, παρακαλείται να μάς κάνει γνωστό τούτο μ' ένα δελτάριο.

— Ο κ. Σιδεράς μάς ύποσχέθηκε πως θα διορθωθεί κι αυτό το κακό, άρκεί μονάχα να του καταγγέλνουμε ποίος ταχ. διανομέας παραμελεί το καθήκον του.

— Από τάλλο φύλλο θάρχησουμε το «Έρημόκατρο», δήγημα ταμ. κ. Γιάννου Βλαχογιάννη.

— Ο φίλιτατος κ. Δημ. Ι. Κολοκυθόπουλος της «Πινυκοθήκης» γράφει πως οι δημοτικιστάδες κάει πιά, πεθάνανε, από τον πόλεμο που τους γίνεται.

— Και δεν έχει άδικο. Οι δημοτικιστάδες πεθαίνουνε κάθε μέρα... από πιά γέλια!

Ο ΙΑΙΟΣ

ΚΕΡΔΟΣ 338,685 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναί! 338,685 δραχμές έδωκε μέχρι τούδε το γραφείο του τραπεζομεσίτου κ. Γω. Φωτίου εις τους πελάτας του. Ήτοι εκ των άγοραστών λαχειοφόρων όμολογιών εκ του γραφείου του έχουν κερδίσει διάφορα ποσά, άνερχόμενα εις τον στρογγυλόν αριθμόν 338,685 δραχμών.

Ο κ. Γω. Φωτίου θέλει ν' αναβιδάση το ποσόν τούτο εις 1,000,000 δρ. Έπεθυμών δε ένα συμμετάσχωσι τούτων πάσαι αι τάξεις της κοινωνίας ύ π ο β ι β ά ζ ει την προκταβολήν δι' έκάστην λαχειοφόρον της Έθνικής Τραπέζης εις δραχ. 8 και καλεί τους θέλοντας ν' άγοράσωσι τσιαύτην να προσιλθωσι εις το τυχηρόν γραφείο του, όπου πάντως θα κληρωθή μετ' άμοιβής όμολογία τις και τι χαρά να είναι ή πρώτη με τάς 20,000, χρυσάς δραχμάς την 19 Μαρτίου έ. έ. οτε γεννήσεται ή κλήρωσις.

Όσαύτως άσφαλίζονται και λαχειοφόροι όμολογία της αυτής Έθνικής Τραπέζης δ'α την αυτήν εις το άρτιον κλήρωσιν της 19 Μαρτίου 1905 άντι μιας δραχμής έκάστη.

ΜΙΑ ΥΠΑΓΟΡΕΜΜΕΝΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Αγαπητή μου Μαρουλιώ. — Παίρνω στο χέρι την πέννα μου (το γράφεις σωστα έτσι, όπως το λέγεις) διά να έρωτήσω περι—(τά συνειδημένα, ξέρεις του λόγου σου, όλα τα παρχειμίσματα περι την ύγεια της, περι πως περνάει και τάλλα, σάζε τα πιά. Θα τά γράψης όμορφα δλ' αυτή). Άσε με τώρα, να δώ' άσε να δώ. «Ο τή Μαρουλιώ μου, ώ τή Μαρουλιώ μου που θα τά διαβάξη αυτά και θα βλέπη την αγάπη μου, πως την αγαπώ πολύ, το πουλάκι μου. (Τόγραφες αυτό; Πέ της τα έτσι δά και πέ της τα στού τραγουδιού τή γλώσσα, να ζήε. Τάβαλες;) «Πέ της πως δέν έρριξα ούτε μιά ματιά στη Κρυστάλλω άφόντας έφυγε. (Είναι ψέμμα αυτό, ξέρεις που θα πιά να το ξεσκαλίξη)

«Έτσι πολύ όμορφα! Άσε με να δώ. (Τάβαλες πως την αγαπώ, δέν είν' έτσι;) Πέ της πως είναι ή πρώτη κ' ή ύστερη—με το συμπάδιο οι άλλες είν' δέ λογαριάζονται! Χά, χάλ (Ρίξε μέσα, να ζήε, κομμίτι παραπάνου αγάπη). Τώρα.— Ά, ναί! Πέ στη Μαρουλιώ πως πήρα μιá κληρονομιά (να, θα τεντώση ταυτιά της σ' αυτό άπάνου) και θα της άγοράσω ένα χρυσό ρολόι κ' ένα δαχτυλίδι διαμαντένιο και—και γράψε της την αγάπη μου και πέ της—πέ της—να, θέλω να μ' αγαπήη περισσότερο και... να αυτό είν' όλο που ήθελα να γράψω, έξόν ε δας να βάλης πως έκλεισα το δαχτυλίδι σ' αυτό το ίδιο γράμμα και το δαχτυλίδι έπεσ' έξω άπ' τή γωιά. Χρειάζεται όλο τδνομά μου;

Αναστάσιος Έμμανουήλ Παπαδιονυσάκης

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

το ένα, κ' ένα φρ. χρ. για το έξωτερικό, πουλιούνται στα γραφεία μας τάκολουθα βιβλία:

Του Ψυχάρη «Ταξίδι» και «Όνειρο του Γιαννίρη».

Του Πάλλη «Ήλιος και φεγγάρι».

Του Φωτιάδη Τό «Γλωσσικό ζήτημα και ή εκπαιδευτική μας άναγέννηση».

Του Έφταλιώτη «Ιστορία της Ρωμοσύνης και «Μαζώχτρα, Βρουκολακας κλπ.»

Του Φιλίντα Γραμματική της Ρωμικής γλώσσας (μέρ. Α').

Του Λόγγου «Δάφνης και Κλόη» (χαρτοδεμένο) μεταφρ. Ήλ. Βουτιερίδη.

Του Σοφοκλή Αίας. Μετάφρ. Ζήσιμου Σίδερη

Του Κ. Μασαγιάννη «Μοσκιές» (Δηγήματα 50 λεπτά).

Η ΛΙΛΙΑ, μεταφρασμένη από τον Άλέξ. Παλλή, 3 και 4 φρ. χρ. στο έξωτερικό.

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΑΘΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

Άπό Πέυτη σε Πέυτη

Υπουργός Έσωτερικών ο Θ. Π. Ντεληγιάννης
ΣΚΟΤΩΜΟΙ. Σούρη 1, Ζίχθος 1. Κατούνα 1, Καρόιτσα 2, Παλιονης 1, Κωπαίδα 1.

ΛΑΒΩΜΟΙ. Αθήνα 11, Περαιάς 3, Ζίχθος 3, Καρόιτσα 2.

ΚΛΕΨΙΕΣ. Αθήνα 8, Περαιάς 4.

ΒΙΑΣΜΟΣ. Ανάφη 1.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έντοκοι καταθέσεις

Η Έθνική Τράπεζα δέχεται έντόκους καταθέσεις εις τραπεζικά γραμμάτια και εις χρυσόν, ήτοι εις φράγια και λίρας στερλίνας άποδοτέας εις άρισμένην προθεσίαν ή διαρκείας Αί εις χρυσόν καταθέσεις και οι τόκοι αυτών πληρώνονται εις το αυτό νόμισμα εις δ έγένετο ή κατάθεση, εις χρυσόν ή δι' έπιταγής ύφους (chéque) επί του έξωτερικού και έπιταγήν του όμολογιούγου.

Το κεφάλαιον και οι τόκοι των όμολογιών πληρώνονται εν τώ Κεντρικώ Καταστήματι και τή αίτήσεϊ του καταθέτου εις τώ Έποκαταστήμασι της Τραπέζης, εν Κερκύρα δε, Κεφαλληνίη και Ζακύνθω διá των ύποκαταστημάτων της Ίονικής Τραπέζης.

Τόκοι των καταθέσεων

1	1)2	ταίς 0 0	κατ' έτος δια καταθ. 6 μηνών
2	"	0 0	" " " 1 έτους
3	1)2	" 0 0	" " " 2 έτών
2	"	" 0 0	" " " 4 έτών
4	"	" 0 0	" " " 5 έτών

Αί όμολογιοι των έντόκων καταθέσεων έκδίδονται κατ' έκλογήν του καταθέτου όνομαστικά ή άνόωνμοι.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

—κ. Μουχλ. Ο κ. Μιχαηλίδης μπορεί να γράφει ό,τι θέλει στο περιοδικό του. Φρόντισε κ' εγινε δημοτικιστής κ' έτσι άπόχτησε το ε ύ ε ρ γ έ τ η μ α τ η ς ά σ υ λ λ α ς. Κανείς δε θα τον πειράξει. Στα ύστερα τί σημαίνει αν ξαναδημοσιέψη την άνόρη καρικατούρα του «Ρωμίου» στο τελευταίο φυλλάδιό του κι αν έγραψε πως ο κ. Ψυχάρης θα ύφελουσε περισσότερο την Δημοτικήν αν άποφάσιζε να μη των γράφει καθόλου;!!! Ίδέα του είναι αυτή, και ιδέα σεβαστή. Και... πάναθεμά της γε ασυλία! Έμεις θέλουμε να γράφει ο κ. Μιχαηλίδης. Και να γράφει πολλά. Μονάχα έτσι θα ύφελήσει ή Δημοτική. Ο κ. Μιχ. έκανε κ' ένα άλλο. Πήρα από το «Νουμά» — τιμή και δόξα μας αυτό!—δυό άλάκαιρες στήλες και γιόμιστε το φύλλο του, χωρίς να μάς άναφέρει πάλι, και παραμορφώνοντας μάάλιστα ό,τι πήρε γινατί ενώ ο Ξενόπουλος γράφει στο «Νουμά»: «μ' άναγκάζει ή εύγένεια να μιλήσω τή γλώσσα του φύ λ λ ο υ πο ύ μ ε φ ι λ ο ξ ε ν ε ι...», (κ. «Νουμά» φύλλ. 133, σελ. 3 στήλ. 3, στην έπιφυλλάδα), ο κ. Μιχ. δημοσιέψε : «... με άναγκάζει ή εύγένεια να μιλήσω τή γλώσσα του άγαπητού κι άγαπημένου μου φίλου πουμέ διαβάζει» (κ. «Παναθηναϊα» τύχος 105, σελίδα 285, στήλ. 2 κάτω κάτω). Μα έχει δικιο. Ο κ. Μιχαηλίδης, είπαμε, βαφτίστηκε δημοτικιστής. Μπορεί λοιπόν να βρίζει τον Ψυχάρη και να κλέβει το «Νουμά». Μπορεί και να μάς σφάζει ακόμα, αν τούρθει κέρφι. Μιλιά δε θα βγάλουμε. Έτσι άναποδα φινήκανε τώρα τελευταία τά πράματα, να κοκκορεύεται κι ο κ. Μιχαηλίδης! Άς τά καμαρώσουν όσοι τά θελήσανε τέτλια!—κ. Γ. Κοραή. Νόστιμο το χώρατό σας. Γελάσαμε. Δέ μάς στέλνετε κι άλλα; — κ. Κωστή Τριπτόλεμο. Καλά. Μα πρέπει πρώτα να μάθουμε τδνομά σας.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γνωστοποιεί

ότι κατετίθη παρ' αυτή το άπικτούμενον ποσόν προς πληρωμήν του τοκομεσιδίου (19) προσεχούς Απριλίου των εξής Έθνικών Δανείων:

Α) Δανείου 1889 (Παγίου) 4 ο)ο προς φρ. χρ. 4,40.

Β) Δανείου του 1893 (Κεφαλαίωσης) 5 ο)ο προς φρ. χρ. 4.

Εν Αθήναις τή 1 Μαρτίου 1905.

(Εκ του Γραφείου).